

DOBRE PRAKTYKI

nr 11 (3) maj - czerwiec 2015

ISSN 2299-8926

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Innowacje w edukacji

Szanowni Państwo, Drodzy Czytelnicy!

W Roku Szkoły Zawodowców zorganizowaliśmy 20 konferencji, seminariów i forów edukacyjnych w tym Drugą Ogólnopolską Konferencję Dyrektorów i Nauczycieli Szkół Zawodowych - Z tabletem (9 - 11 kwietnia 2015 r.), Ogólnopolską Konferencję Edukacji Normalizacyjnej, Forum Pracodawców oraz opracowaliśmy 25 materiałów edukacyjnych m. in. „Kształcenie modułowe i dualne. Współdziałanie edukacji z pracodawcami”, „Monitorowanie losów absolwentów szkół zawodowych”, „Centra Kształcenia Praktycznego w polskim systemie edukacji zawodowej”, „Doradztwo zawodowe blisko ucznia”, „Przemiany w edukacji zawodowej w kontekście relacji szkoła – rynek pracy”.

Podsumowujemy Ruch Innowacyjny w Edukacji w roku szkolnym 2014/2015, rozmawiamy w niniejszym numerze o holistycznym konkursie dla uczniów szkół podstawowych „Ele-mele, umiem wiele”, o coachingu w edukacji, prezentujemy też listę laureatów konkursów innowacyjnych (tytuły honorowe, stosowne certyfikaty dla organizacji i instytucji, innowacyjnych nauczycieli i partnerów edukacji

Janusz Moos
dyrektor Łódzkiego Centrum
Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego

OD REDAKCJI

Niebawem wakacje, a więc kolejny numer ukaże się dopiero po wakacyjnej przerwie. Bardzo serdecznie dziękujemy wszystkim Autorom za nadesłane artykuły. I bardzo też przepraszamy, że część z nich może ukazać się dopiero w następnym, powakacyjnym numerze. Zanim jednak spotkamy się po raz kolejny na przełomie września i października, przypominamy o ważnej konferencji.

W dniach 2 - 3 października 2015 odbędzie się I KONGRES INNOWACYJNYCH NAUCZYCIELI w Centrum Konferencyjnym Uniwersytetu Łódzkiego oraz w siedzibie ŁCDNiKP.

Więcej informacji już niebawem znajdziecie Państwo na stronie internetowej: www.wckp.lodz.pl

W NUMERZE:

Podsumowanie Ruchu Innowacyjnego w Edukacji	3
Dzień Przedsiębiorczości - jak my to robimy	6
Gimnazjum w Ksawerowie: Szkolne Targi Przedsiębiorczości.....	7
Przyrodnik na 12	8
Ekopracownia w Szkole Podstawowej nr 34	8
XXI LO: Sposób na matematykę.....	9
XIV Festiwal Bibliotek Szkolnych.....	9
Wychowywać... a co to znaczy?	10
PG nr 30: Gdzieś po drugiej stronie tęczy	11
Konkurs <i>Razem zapobiegamy pożarom</i>	12
Wolontariat jako przykład dobrych praktyk	13
Rękodzieło artystyczne w edukacji dziecka	14
Igrzyska Europejskie w XXI LO.....	15
Gala Finałowa „Łódzkich Łabędzi”	16
Coaching w edukacji	17
PM nr 131: Poznajemy matematykę z kształtami NUMICON	18
PM nr 73: Rozwijamy talenty	19
Kolorowy zdrowy talerz	19
PG nr 32: Konkurs <i>Agresji i przemocy mówimy STOP</i>	20
Wewnątrzszkolne Targi Edukacyjne.....	20
Cyfrowe mobilne laboratorium doświadczałe	21
Przegląd Twórczości Artystycznej Uczniów Szkół Zawodowych.....	22
Laureaci konkursu „Ele-mele, umiem wiele” - po raz trzeci	23
Rekomendacja II Ogólnopolskiej Konferencji Dyrektorów Szkół Zawodowych ...	24
Losy absolwentów łódzkich szkół zawodowych	26
Projekt edukacyjny Niezwykłe Dzieciństwo - Sybir w oczach dziecka.....	28
25 lat wydawnictwa LTERATURA	29
Felieton z cyklu A W BUDZIE POD PSEM	30
Felieton z cyklu FAUX PAS	30

DOBRE PRAKTYKI Innowacje w edukacji

Wydawca:

Łódzkie Centrum Doskonalenia
Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego
ul. Kopcińskiego 29, 90-142 Łódź
www.wckp.lodz.pl
Adres redakcji:
90-142 Łódź, ul. Kopcińskiego 29,
e-mail: dobrepraktyki@wckp.lodz.pl
tel. 794 900 540

Redaguje zespół

Jacek Głębski (redaktor naczelny),
Jolanta Bielecka, Joanna Cyrańska, Krystyna Jan-
kowska, Sebastian Kowalski, Przemysław Krocak,
Janusz Moos, Joanna Pastusiak, Danuta Urbaniak.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca oraz
zastrzega sobie prawo do skracania i redagowania
dostarczonych tekstów. Redakcja nie ponosi odpowie-
dzialności za treść zamieszczanych reklam.

Cennik reklam:

moduł reklamowy całostronicowy
(185 x 250 mm) - 400 zł + VAT
moduł reklamowy 1/2 strony
(185 x 120 mm) - 250 zł + VAT
moduł reklamowy 1/4 strony
(90 x 120 mm) - 150 zł + VAT

Podsumowanie Ruchu Innowacyjnego w Edukacji w roku szkolnym 2014/2015

Podsumowania Ruchu Innowacyjnego w Edukacji organizowane są w każdym roku szkolnym przez Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego we współpracy z instytucjami o znaczeniu krajowym i międzynarodowym. Każda uroczystość podsumowująca działalność innowacyjną jest szczególnie ważnym świętem dla nauczycieli prezentujących wysoki poziom refleksji i produktywności pedagogicznej, dla kreatorów ZMIANY w edukacji, dla osób wytwarzających i wdrażających do praktyki edukacyjnej pomysły rozwiązań problemów, ukierunkowane na wytwarzanie wiedzy przez uczących się, a więc dla nauczycieli stosujących w praktyce założenia kształcenia wielostronnego i konstruktywizmu w edukacji, dla organizatorów procesów innowacyjnych w otoczeniu szkoły, naukowców oraz dla innowacyjnych pracodawców wpływających na strukturę i modele uczenia się, a także utalentowanych uczniów różnych typów szkół.

Przygotowania do Podsumowania Ruchu Innowacyjnego w Edukacji to analizy przekazanych zgłoszeń innowacji wytworzonych w szkołach, uczelniach i instytucjach życia społeczno-gospodarczego. Wszystkie konkursy innowacyjne są prowadzone przez Kapitułę, której przewodniczy Konsul Honorowy Wielkiej Brytanii Małgorzata Brzezińska.

Znaczenie Podsumowania Ruchu Innowacyjnego w Edukacji wzmacniają przyznane TYTUŁY HONOROWE i stosowne certyfikaty: „Talent Uczniowski”, „Nauczyciel Innowator”, „Lider w Edukacji”, „Lider Społeczno-Oświatowy”, „Kreator Innowacji”, „Kreator Kompetencji Zawodowych”, „Partner Przyjazny Edukacji”, „Ambasador Innowacyjnych Idei i Praktyk Pedagogicznych”, „Mistrz Pedagogii”, „Multiinnowator” (dla osób, które zgłaszały działania innowacyjne wielokrotnie).

W ubiegłych latach wyżej wymienione tytuły i certyfikaty otrzymali wybitni naukowcy, twórcy pedagogiki pracy, przedsiębiorcy, dyrektorzy szkół innowacyjnych i nauczyciele - autorzy różnych innowacji programowych, organizacyjnych i metodycznych, m.in.: prof. Jan Miodek, prof. Michał Kleiber - Prezes PAN, Anna Dymna, Kazimierz Tischner, prof. Stanisław Bielecki - rektor PŁ, prof. Zdzisław Ratajek, prof. Zbyszko Melosik, prof. Sławomir Wiak - prorektor PŁ, prof. Bogusław Śliwerski, Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna, Instytut Badań Edukacyjnych, Philips Lighting Poland, Public Consulting Group Polska, Izba Rzemieślnicza, BSH Sprzęt Gospodarstwa Domowego, Europejskie Stowarzyszenie Dialogu Edukacyjnego.

Janusz Moos, dyrektor LCDNiKP

TALENT UCZNIOWSKI

1. Konrad Wojtczak, Publiczne Gimnazjum nr 26 w Łodzi,
2. Julia Woźnicka, Szkoła Podstawowa nr 202 w Łodzi
3. Piotr Marcińczyk, Wydział Fizyki Technicznej, Informatyki i Matematyki Stosowanej PŁ, Akademia Młodych Twórców
4. Jakub Janiszewski, XII Liceum Ogólnokształcącego w Łodzi
5. Krzysztof Marek Haładyn, Publiczne Liceum Ogólnokształcące PŁ
6. Łukasz Pancer, Publiczne Gimnazjum nr 44 w Łodzi
7. Bartłomiej Cichawa, Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół Samorządowych w Opocznie
8. Karol Tokarski, Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół Samorządowych w Opocznie
9. Patryk Szulc, Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół Samorządowych w Opocznie
10. Konstancja Tomanik, Publiczne Gimnazjum nr 32 w Łodzi
11. Wiktoria Janicka, Publiczne Gimnazjum nr 29 w Łodzi
12. Szymon Bojanowski, Publiczne Gimnazjum nr 29 w Łodzi
13. Piotr Brandeburg, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 19 w Łodzi
14. Paweł Rogowski, III Liceum Ogólnokształcące w Łodzi
15. Karolina Wilk, Gimnazjum w Poddebicach

16. Magdalena Agier, XXXII Liceum Ogólnokształcące w Łodzi
17. Gabriela Mastalerek, XXXIV Liceum Ogólnokształcące w Łodzi
18. Kamil Strzeszewski, Zespół Szkół Gastronomicznych w Łodzi
19. Zuzanna Pietrzak, Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I i II Stopnia w Łodzi

MÓJ MISTRZ

1. Agnieszka Gołembiewska, Szkoła Podstawowa nr 5 w Łodzi
2. Jagna Alabrudzińska, Szkoła Podstawowa nr 29 w Łodzi
3. Marzanna Nowicka, Szkoła Podstawowa w Koźlu
4. Magdalena Cieślak, Publiczne Gimnazjum nr 16 w Łodzi
5. Rafał Kołodziejski, Publiczne Gimnazjum nr 26 w Łodzi
6. Elżbieta Kłosińska-Nowak, Zespół Szkół Zawodowych Specjalnych nr 2 w Łodzi
7. Marzena Sławińska, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 6 w Łodzi
8. Agnieszka Pękala, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 19 w Łodzi

NAUCZYCIEL INNOWATOR

1. Bogumił Motylewski, Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych w Łodzi
2. Małgorzata Anna Marczak, Wicedyrektor Przedszkola Miejskiego nr 200 w Łodzi

3. Dr Maria Makowska, Publiczne Gimnazjum nr 36 w Łodzi
4. Anna Izydorczyk-Tworek, Publiczne Gimnazjum nr 26 w Łodzi
5. Joanna Granek, Zespół Szkół Integrycyjnych nr 1, Gimnazjum Integrycyjne nr 47 w Łodzi
6. Anna Korbecka, Szkoła Podstawowa nr 7 w Łodzi
7. Joanna Cislak, Publiczne Gimnazjum nr 36 w Łodzi
8. Izabela Wądołowska, XV Liceum Ogólnokształcące w Łodzi
9. Magdalena Teresa Grzelczak, Zespół Szkół Specjalnych nr 5 w Łodzi
10. Ewa Urbaniak, Szkoła Podstawowa nr 29 w Łodzi
11. Marta Mielczarek, Publiczne Gimnazjum nr 32 w Łodzi
12. Krzysztof Bąk, Publiczne Gimnazjum nr 29 w Łodzi
13. Dorota Libich-Jażdżewska, Publiczne Gimnazjum nr 29 w Łodzi
14. Paweł Dominikowski, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 w Łodzi
15. Wojciech Pilc, Zespół Szkół Poligraficznych w Łodzi
16. Dorota Rumas, Publiczne Gimnazjum nr 18 w Łodzi
17. Magdalena Arendt, Publiczne Gimnazjum nr 22 w Łodzi
18. Ewa Błasiak, Zespół Szkół Zawodo-

wych Specjalnych nr 2 w Łodzi

19. Andrzej Jędrzejczak, Zespół Szkół Samochodowych w Łodzi

20. Monika Dudek, Przedszkole Miejskie nr 154 w Łodzi

21. Jerzy Jabłoński, Gimnazjum nr 1 w Konstancynie Łódzkiej

22. ks. Jacek Tyluś, XXI Liceum Ogólnokształcące w Łodzi

LIDER W EDUKACJI KATEGORIA GRUPOWA

1. Publiczne Gimnazjum nr 26 w Łodzi

2. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 im. Komisji Edukacji Narodowej w Łodzi

3. Publiczne Gimnazjum nr 5 im. Karola Władysława Jagiełły w Łodzi

4. Publiczne Gimnazjum nr 32 w Łodzi

5. Publiczne Gimnazjum nr 22 w Łodzi

6. Agencja Analiz Statystyczno-Ekonomicznych An-Stat w Łodzi

7. Szkoła Podstawowa nr 35 w Łodzi

8. Zespół Szkół Społecznych Społecznego Towarzystwa Oświatowego w Łodzi

LIDER W EDUKACJI

KATEGORIA INDYWIDUALNA

1. Jolanta Begińska, Szkoła Podstawowa w Łubnianach

2. Milena Jankowska-Kubiak, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 w Łodzi

3. Kazimierz Okraszewski, Stowarzyszenie Polskich Wynalazców i Racjonalizatorów, Gimnazjum nr 93 w Warszawie

4. Monika Dunajczan, Publiczne Gimnazjum nr 7 w Łodzi

5. Dr inż. Jerzy Kołłątaj, Stowarzyszenie Elektryków Polskich

6. Anna Lewandowska, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Łodzi

7. Dorota Woźniak, Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego w Łodzi

8. Józef Kolat, dyrektor Zespołu Szkół Techniczno-Informatycznych w Łodzi

9. Bogusław Maryniak, Publiczne Liceum Ogólnokształcące Uniwersytetu Łódzkiego

LIDER SPOŁECZNO-OŚWIATOWY KATEGORIA INDYWIDUALNA

1. Dominika Walicka, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 19 w Łodzi

2. Ewa Fijałkowska, wicedyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi

3. Małgorzata Skwarek-Gałęska, kierownik Filii nr 15 Miejskiej Biblioteki Publicznej Łódź-Polesie

4. Teresa Biela-Jesionowska, Publiczne Gimnazjum nr 14 w Łodzi

5. Marek Machwitz, redaktor TV TOYA

LIDER SPOŁECZNO-OŚWIATOWY KATEGORIA GRUPOWA

1. Stowarzyszenie Włókienników Polskich

2. Centralne Muzeum Włókiennictwa

3. Łódzkie Stowarzyszenie Pomocy Szkole

4. Klub 500 – Łódź

KREATOR INNOWACJI KATEGORIA GRUPOWA

1. AGRAF Spółka z o.o.

2. Siltronics

3. Witmax Technologies Sebastian Witkowski

4. MECHATRONIK Artur Grochowski

5. Young Digital Planet SA

KREATOR INNOWACJI KATEGORIA INDYWIDUALNA

1. Witold Jakubek, Szkoła Podstawowa w Drzycimiu

2. Elżbieta Pietrzykowska-Tomczak, Szkoła Podstawowa nr 143 w Łodzi

3. Agnieszka Wilczyńska, Publiczne Gimnazjum nr 26 w Łodzi

4. Katarzyna Szkopiecka, Urząd Statystyczny w Łodzi

5. Dorota Stefaniak, dyrektor Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 20 w Łodzi

6. Mirosław Kwiatkowski, Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi

7. Bogusław Dąbrowski, Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi

8. Sławomir Worach, Kierownik Działu Szkoleń i Zarządzania, Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Łódź Sp. z o.o.

9. Prof. dr hab. Tadeusz Wibig, Wydział Fizyki i Informatyki Stosowanej Uniwersytetu Łódzkiego

10. Dr inż. Tomasz Wojtatowicz, wicedyrektor Instytutu Fizyki Politechniki Łódzkiej

11. Piotr Pastusiak, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 19 w Łodzi

ORGANIZATOR PROCESÓW INNOWACYJNYCH, KATEGORIA GRUPOWA

1. Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi

2. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Łódź Sp. z o.o.

3. III Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Łodzi

4. Philips Lighting Poland S.A. Oddział w Pabianicach

5. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 19 im. Karola Wojtyły w Łodzi

6. ELPRO – Łódź

7. Edu Fakty – Uczę Nowocześnie

8. EDUKA-FRSK Sp. z o.o.

ORGANIZATOR PROCESÓW INNOWACYJNYCH, KATEGORIA INDYWIDUALNA

1. Barbara Celmerowska, dyrektor Zespołu Szkół Integracyjnych nr 1 w Łodzi

2. Artur Filipowski, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 w Łodzi

3. Elżbieta Kuskowska, dyrektor Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 15 w Łodzi

4. Ewa Męcina, dyrektor I Liceum Ogólnokształcącego w Tomaszowie Mazowieckim

5. Bożena Będzińska-Wosik, dyrektor Szkoły Podstawowej nr 81 w Łodzi

6. Ewa Wideńska, wicedyrektor Publicznego Gimnazjum nr 43 w Łodzi

ORGANIZACJA INNOWACYJNA

1. Przedszkole Miejskie nr 86 w Łodzi

2. Przedszkole Miejskie nr 112 w Łodzi

3. Przedszkole Miejskie nr 200 w Łodzi

4. Szkoła Podstawowa nr 30 im. rtm. Witolda Pileckiego w Łodzi

5. XV Liceum Ogólnokształcące im. Jana Kasprówicza w Łodzi

6. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 6 w Łodzi

7. Publiczne Gimnazjum nr 36 im. Krzysztofa Kieślowskiego w Łodzi

8. Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystyczno-Hotelarskich im. Władysława Grabskiego w Łodzi

9. Publiczne Gimnazjum nr 17 im. Bohaterów Monte Casino w Łodzi

KREATOR KOMPETENCJI ZAWODOWYCH, KATEGORIA GRUPOWA

1. Andel's Hotel Łódź

2. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 im. Janusza Korczaka w Łodzi

3. Zespół Nauczycieli Kształcenia Zawodowego w Zespole Szkół Zawodowych Specjalnych nr 2 w Łodzi

4. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 10 w Łodzi

5. Zespół Szkół Geodezyjno-Technicznych w Łodzi

6. Zespół Szkół Samochodowych w Łodzi

7. Stowarzyszenie Elektryków Polskich Oddział w Łodzi

KREATOR KOMPETENCJI ZAWODOWYCH, KATEGORIA INDYWIDUALNA

1. Henryka Michalska, dyrektor Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 w Łodzi

2. Damian Piotr Paprocki, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 w Łodzi

3. Elżbieta Wierzbowicz-Kłós, wicedyrektor Zespołu Placówek Edukacyjno-Wychowawczych w Skarżysku-Kamiennym

4. Henryka Szumigaj, wiceprezes Stowarzyszenia Elektryków Polskich Oddział w Łodzi

5. Wojciech Słaby, Związek Przedsiębiorstw Przemysłu Mody Lewiatan

6. Krystyna Cichocka, Kierownik Kształcenia Praktycznego w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 22 w Łodzi

KREATOR KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH, KATEGORIA GRUPOWA

1. Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Doradztwa Zawodowego dla Dzieci z Wadami Rozwojowymi w Łodzi

2. Szkoła Podstawowa nr 175 im. Henryka Ryla w Łodzi

3. Publiczne Gimnazjum nr 40 w Łodzi

4. Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Łódzkiego

5. Zespół Szkół Ekonomii i Usług w Łodzi

6. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna dla Młodzieży w Łodzi

KREATOR KOMPETENCJI**SPOŁECZNYCH,****KATEGORIA INDYWIDUALNA**

1. Mirosław Kaczmarek, wicedyrektor Liceum Ogólnokształcącego Uniwersytetu Łódzkiego
2. Anna Sadowska-Babicka, Szkoła Podstawowa nr 35 w Łodzi
3. Monika Wrona, Uniwersytet Łódzki
4. Anna Stelmasiak, dyrektor Publicznego Gimnazjum nr 22 w Łodzi
5. Lilianna Kupaj, Szkoła Coachingu, Zbylitowska Góra
6. Magda Michalak, redaktorka TVP Łódź

PARTNER PRZYJAZNY EDUKACJI**KATEGORIA INDYWIDUALNA**

1. Aspirant Sztabowy Tadeusz Jędrasik, specjalista w Wydziale Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Łodzi
2. Bohdan Łabecki, wicedyrektor Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Motorowego w Łodzi
3. Eugeniusz Skoczyński, Prezes Przedsiębiorstwa Wielobranżowego GESAL w Inowrocławiu

PARTNER PRZYJAZNY EDUKACJI**KATEGORIA GRUPOWA**

1. Firma MARVEL Sp. z o.o.
2. GALMET Sp. z o.o.
3. Rada Osiedla Katedralna
4. ASCO Numatics Sp. z o.o.
5. Cukiernia Jerzy Krakowiak

LIDER SZKOLNEGO DORADZTWA**ZAWODOWEGO**

1. Publiczne Gimnazjum nr 10 im. Rajmunda Hiacynta Rembielińskiego w Łodzi
2. Publiczne Gimnazjum nr 18 im. Prof. Jana Karskiego w Łodzi

LIDER ORGANIZACJI UCZĄCEJ SIĘ

1. Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego w Łodzi
2. Zespół Szkół Gastronomicznych im. I Armii Wojska Polskiego w Łodzi
3. XIII Liceum Ogólnokształcące im. Marii Piotrowiczowej w Łodzi
4. I Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Łodzi
5. Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych w Łodzi
6. XXI Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Prusa w Łodzi
7. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 im. Króla Bolesława Chrobrego w Łodzi
8. Publiczne Gimnazjum nr 1 im. Króla Bolesława Chrobrego w Łodzi
9. Publiczne Gimnazjum nr 15 im. Aleksego Rzewskiego w Łodzi
10. Szkoła Podstawowa nr 44 im. Prof. Jana Molla w Łodzi
11. Szkoła Podstawowa nr 120 im. Konstytucji 3 Maja w Łodzi

MISTRZ PEDAGOGII

1. Dr nauk medycznych Zuzanna Jeziorska, Gimnazjum Niepubliczne Stowarzyszenia Rehabilitacji i Readaptacji Społecznej WYSPA w Dobieszkwie
2. Prof. zw. dr hab. Aleksy Pochtowski, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
3. Prof. dr hab. Eugenia Potulicka, Wydział Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu
4. Prof. dr hab. Teresa Hejnicka-Bezwińska, kierownik Katedry Pedagogiki Ogólnej i Porównawczej Instytutu Pedagogiki, Wydział Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
5. Prof. dr hab. Bogusław Milerski, Rektor Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie, kierownik Katedry Podstaw Pedagogiki Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

AMBASADOR INNOWACYJNYCH IDEI I PRAKTYK PEDAGOGICZNYCH**KATEGORIA INDYWIDUALNA**

1. Prof. Jan Potworowski, Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej,
2. Prof. dr hab. Krzysztof Szmidt, kierownik Katedry Pedagogiki Twórczości w Uniwersytecie Łódzkim
3. Dr Agnieszka Chłoń-Domińczak, Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie
4. Dr inż. Marzanna Lesiakowska-Jabłońska, Prorektor ds. Nauki VIAMODA, Wyższa Szkoła Mody i Wzornictwa
5. Dr inż. Tomasz Saryusz-Wolski, Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie
6. Prof. dr hab. Urszula Jeruszka, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych w Warszawie

AMBASADOR INNOWACYJNYCH IDEI I PRAKTYK PEDAGOGICZNYCH**KATEGORIA GRUPOWA**

1. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty OSKKO
2. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

PROMOTOR ROZWOJU EDUKACJI**KATEGORIA INDYWIDUALNA**

1. Bogdan Lewiński, LEWIATAN Regionalny Związek Pracodawców Prywatnych, Business Center Club
2. Prof. dr hab. Roman Patora, Rektor Społecznej Akademii Nauk w Łodzi

PROMOTOR ROZWOJU EDUKACJI**KATEGORIA GRUPOWA**

1. Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości
2. Głos Nauczycielski
3. Europejskie Stowarzyszenie Dialogu Edukacyjnego
4. Izba Rzemieśnicza w Łodzi

MULTINNOWATOR**KATEGORIA INDYWIDUALNA**

1. Prof. zw. dr hab. Bogusław Śliwerski, Przewodniczący Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, Przewodniczący Sekcji Nauk Hu-

manistycznych i Społecznych Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów

2. Prof. zw. dr hab. inż. Sławomir Wiak, Prorektor Politechniki Łódzkiej
3. Prof. dr hab. Jacek Pyżalski, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu
4. Prof. zw. dr hab. Stanisław Popek, Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
5. Andrzej Moszura, ekspert gospodarczy
6. Paweł Patora, Redaktor Dziennika Łódzkiego
7. Prof. dr hab. Zdzisław Ratajek, Uniwersytet im. Jana Kochanowskiego w Kielcach

MULTINNOWATOR**KATEGORIA GRUPOWA**

1. Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna
2. Procter & Gamble
3. Pamso S.A. w Pabianicach
4. Mitsubishi Electric Europe B.V. – Oddział w Polsce
5. Festo Sp. z o.o.
6. Muzeum Miasta Łodzi
7. Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej w Warszawie
8. Microsoft Polska
9. Czasopismo Dyrektor Szkoły

SKRZYDŁA WYOBRAŹNI**KATEGORIA INDYWIDUALNA**

1. Prof. dr hab. Stanisław Dylak, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu
2. Prof. zw. dr hab. Maria Dudzikowa, wiceprzewodnicząca Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, Profesor Senior Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu
3. Krzysztof Cwynar, Prezes Stowarzyszenia Studio Integracja w Łodzi
4. Marcel hr. Szytenhelm, Dyrektor Artystyczny Studia Teatralnego „Słup”
5. Joanna Jurek, I Liceum Ogólnokształcące w Piotrkowie Trybunalskim

SKRZYDŁA WYOBRAŹNI**KATEGORIA GRUPOWA**

1. Łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego
2. Public Consulting Group Polska Sp. z o.o.
3. Zakład Włókienniczy BILIŃSKI spółka jawna
4. Społeczna Akademia Nauk

Dzień Przedsiębiorczości – jak my to robimy

– dobre praktyki łódzkich szkół ponadgimnazjalnych w kształtowaniu postaw przedsiębiorczych - część II

W poprzednim numerze Dobrych Praktyk rozpoczęliśmy prezentację ciekawych rozwiązań realizowanych w łódzkich szkołach ponadgimnazjalnych mających na celu kształtowanie postaw przedsiębiorczych uczniów, a poprzez to lepsze przygotowanie do świadomych wyborów zawodowych i wymagań rynku pracy. W tym numerze prezentujemy działania w Zespole Szkół Gastronomicznych i w XVIII LO w Łodzi związane z organizowanym co roku przez Fundację Młodzieżowej Przedsiębiorczości Dniem Przedsiębiorczości. Jest to projekt sprzyjający podejmowaniu przez młodych ludzi trafnych decyzji w planowaniu dalszej drogi edukacyjnej i zawodowej. Uczestniczący w programie uczniowie mają między innymi możliwość odbycia kilkugodzinnych praktyk w wybranym miejscu pracy, zweryfikowania swoich wyobrażeń o wymarzonym zawodzie, uzyskania informacji o wykształceniu, umiejętnościach czy predyspozycjach niezbędnych do wykonywania danego zawodu, zrozumienia związku pomiędzy wykształceniem a karierą zawodową, zapoznania się z organizacją i zarządzaniem firmą. Ideą Dnia Przedsiębiorczości jest włączanie biznesu w proces kształcenia młodzieży. Co roku w Dniu Przedsiębiorczości uczestniczą, organizując jednodniowe praktyki dla uczniów, duże firmy, małe lokalne przedsiębiorstwa oraz urzędy i instytucje. Istotą programu jest jednodniowa praktyka, podczas której uczeń bądź grupa uczniów towarzyszy pracownikowi przez kilka godzin zwykłego dnia pracy. Uczniowie zapoznają się ze specyfiką stanowiska pracy, zakresem obowiązków, wykonują proste zadania, uzyskują informacje na temat wykształcenia, umiejętności czy predyspozycji niezbędnych do wykonywania danego zawodu.

Dzień przedsiębiorczości w „Gastronomiku”

Dzień Przedsiębiorczości w Zespole Szkół Gastronomicznych w Łodzi jest organizowany od ponad 10 lat. Program jednodniowych praktyk dla uczniów jest świetną okazją nie tylko do poznania specyfiki wybranego przez nich zawodu, ale również poznania idei wolontariatu.

Organizując Dzień Przedsiębiorczości w szkole, najczęściej angażują uczniów klas pierwszych i drugich. Każdego roku jest to 40-60 uczniów. Ich zadaniem jest znalezienie sobie miejsca praktyk na ten jeden dzień w przedsiębiorstwach wyłącznie z branży gastronomicznej, czyli w restauracjach i hotelach w Łodzi. Moim zadaniem jako szkolnego koordynatora jest zapoznanie uczniów z dokumentacją, którą muszą wypełnić wraz

z rodzicami i dostarczyć mi przed pójściem na praktykę. Następnie zapoznają uczniów z ideą celem i efektami programu oraz z materiałami znajdującymi się na stronie internetowej Fundacji Młodzieżowej Przedsiębiorczości.

Wymagam, aby każdy uczeń znalazł sobie samodzielnie miejsce pracy, dlatego ważne jest, żeby uczniowie dokładnie znali zasady uczestnictwa w dniu Przedsiębiorczości i jak najwięcej wiedzieli na jego temat. Uczniowie, zanim pójdą szukać miejsca praktyk, mają bardzo wiele pytań. Należy pamiętać, żeby zawsze udzielać wyczerpujących odpowiedzi, nie mogą mieć niejasności, gdyż uczniowie mogą się zniechęcić, trzeba ich motywować i wspierać w poszukiwaniach. Młodzież oczekuje od nas wsparcia, dodawania odwagi oraz monitorowania ich działań.

Moi uczniowie za udział w Dniu Przedsiębiorczości są oceniani na dwóch etapach. Pierwszy etap to odbycie praktyki, potwierdzone wypełnionym dzienniczkiem praktyk, który jest ostemplowany i podpisany przez pracodawcę lub opiekuna ucznia na praktyce. Drugi etap to przygotowanie sprawozdania w formie prezentacji multimedialnej i zaprezentowanie na forum klasy. Ten etap jest bardzo interesujący i inspirujący dla uczniów, którzy nie zdecydowali się na udział w programie.

Każdy uczestnik Dnia Przedsiębiorczości na zakończenie praktyki wręcza swojemu pracodawcy podziękowania w formie pisemnej podpisane przez Dyrektora Szkoły i szkolnego koordynatora. Jest to ważny element końcowego etapu programu, w którym uczymy młodzież budowania dobrych relacji z lokalną społecznością i dbania o swoich partnerów w biznesie.

Co daje uczniowi szkoły ponadgimnazjalnej Dzień Przedsiębiorczości?

Przede wszystkim przygotowuje ich do wejścia na rynek pracy. Poznają regionalny rynek pracy. Uczą się przedsiębiorczości poprzez działanie, mają możliwość praktycznego sprawdzenia wiedzy. Rozwijają umiejętności krytycznego myślenia, rozwiązywania problemów, podejmowania decyzji. Kształtują aktywny stosunek do życia. Ponadto zdobywają wiedzę na temat kwalifikacji i predyspozycji niezbędnych do bycia kucharzem, kelnerem, barmanem. Poznają specyfikę wybranego zawodu. Uczniowie wysoko oceniają możliwość pierwszego kontaktu z pracodawcą.

* * *

Miałem okazję wziąć udział w projekcie „Dzień Przedsiębiorczości”. Spędziłem jeden dzień w restauracji „Kolory wina” w Łodzi na stanowisku pomocnika szefa kuchni, który był moim opiekunem. Zgodnie z jego wskazówka-

mi wykonywałem czynności przygotowawcze np.: przygotowywałem surowce do gotowania, dekorowałem potrawy, dbałem o czystość stanowiska pracy. Praca w kuchni zawsze mnie fascynowała, trzeba wykazać się dużą pomysłowością i odpowiedzialnością, ale daje bardzo dużo satysfakcji. Uważam, że taki dzień spędzony w wybranym miejscu pracy daje nam dobre rozeznanie na rynku pracy.

Uczeń klasy I Technikum Gastronomicznego

* * *

Uczestniczyliśmy w Dniu Przedsiębiorczości pierwszy raz. Byliśmy w restauracji Malinowa w hotelu Grand w Łodzi. Poznałyśmy codzienną pracę cukiernika. Dzień spędzony w restauracji spełnił nasze oczekiwania. Uważamy, że mamy predyspozycje do wykonywania tego zawodu. Zapiszemy się w szkole na kurs cukierniczy w ramach projektu unijnego.

Uczennice klasy I Technikum Gastronomicznego

* * *

W „Dniu Przedsiębiorczości” byłem w Hotelu Andel's w Łodzi. Zrobił na mnie ogromne wrażenie, chciałbym tam kiedyś pracować. W następnym roku też wezmę udział w tym programie. Planuję odbycie tu stażu uczniowskiego w czasie wakacji. Warto zdobywać doświadczenie od najlepszych.

Uczeń klasy I Technikum Gastronomicznego

Hotel Andel's – miejsce praktyk uczniów Technikum Gastronomicznego podczas Dnia Przedsiębiorczości

Dzień Przedsiębiorczości w szkole może organizować każdy wychowawca, nauczyciel przedmiotów ekonomicznych, przedsiębiorczości, doradca zawodowy. Nie ma też znaczenia typ szkoły, ponieważ ten program kształtuje przede wszystkim kompetencje ponadzawodowe.

Dzień przedsiębiorczości uczniów klas mundurowych z XVIII LO

Każdego roku około 100 uczniów XVIII LO w Łodzi bierze udział w Dniu Przedsiębiorczości. Uczniowie klas policyjno – prawnych jako miejsce jednolitych praktyk wybierają najczęściej Komendę Miejską Policji w Łodzi.

Młodzież bierze udział w ćwiczeniach taktyk i technik interwencji policyjnych, pokazie technik kryminalistycznych i zapoznaje się ze środkami przymusu bezpośredniego używanymi przez formacje policyjne. Poznaje zasady funkcjonowania Stanowiska Wspomagania Dowodzenia „Command&Control”. Dodatkową atrakcją dla młodych uczestników praktyk jest przeszkolenie oraz demonstracja użycia sprzętów i środków gaśniczych na wypadek wybuchu pożaru w miejscu pracy.

Uczniowie mogą zapoznać się również z zagadnieniami tresury psów służbowych i zobaczyć pokaz umiejętności policyjnego psa.

Ponadto tego dnia uczniowie mogą poznać relacje interpersonalne ważne dla dobrego funkcjonowania w miejscu pracy. Uczestnictwo w programie unaocznia młodym ludziom konieczność dostosowywania się do zmiennych warunków pracy, jakie mają miejsce podczas służby w policji. Pozwala uzyskać odpowiedzi na pytania dotyczące specyfiki zawodu policjanta oraz wymaganych kwalifikacji i predyspozycji do wykonywania pracy w tym zawodzie. Spotkanie z profesjonalistami w ich miejscu pracy uświadamia młodym ludziom związek pomiędzy wysiłkiem włożonym w wykształcenie a karierą zawodową.

„Dzień przedsiębiorczości” to projekt, który bez wątpienia sprzyja podejmowaniu przez młodych ludzi trafnych decyzji w planowaniu dalszej drogi edukacyjnej i zawodowej. Uczniom klas policyjno-prawnych pozwala potwierdzić, że ich zainteresowanie pracą w policji, czy innych służbach mundurowych może przełożyć się na realną karierę. Dowiadują się jakie warunki należy spełnić, aby pracować w policji, co wpływa motywująco na ich wysiłki wkładane w naukę w szkole.

XVIII LO w Łodzi na co dzień współpracuje z różnymi służbami mundurowymi. Uczniowie mają możliwość uczestniczenia w wielu szkoleniach i warsztatach prowadzonych przez profesjonalistów. I chociaż ostateczną decyzję o swojej karierze zawodowej podejmą po maturze, to stała współpraca szkoły ze specjalistami z potencjalnych przyszłych miejsc pracy absolwentów z pewnością jest dla młodych ludzi niezwykle cennym doświadczeniem.

*Agnieszka Mikina – doradca metodyczny ds. przedsiębiorczości LCDNiKP
Iwona Kowalczyk – nauczyciel przedsiębiorczości i przedmiotów ekonomicznych ZSG w Łodzi
Monika Antosiak – dyrektor XVIII LO*

Gimnazjum w Ksawerowie

Szkolne Targi Edukacyjne

26 lutego br. w Gimnazjum w Ksawerowie odbyły się Targi Szkół Ponadgimnazjalnych. Ich organizatorem była pani Ewa Kałowska, szkolny doradca zawodowy. Targi mają długą tradycję w naszej szkole, gdyż są organizowane już od 2008 roku. Od początku były i są ważnym wydarzeniem w życiu placówki, gdyż pomagają trzecioklasistom zorientować się w bogatej ofercie szkolnictwa ponadgimnazjalnego w najbliższym regionie i podjąć decyzje dotyczące wyboru dalszego kształcenia.

Na targach pojawiły się m.in. następujące szkoły: I LO w Pabianicach, II LO w Pabianicach, ZSP nr 3 w Pabianicach, ZSP nr 2 w Pabianicach, VI LO w Łodzi, XX LO w Łodzi, XLIV LO w Łodzi, ZSP nr 3 w Łodzi, ZSP nr 5 w Łodzi, ZSP nr 9 w Łodzi, ZSP nr 17 w Łodzi, ZSP nr 19 w Łodzi, ZSP nr 20 w Łodzi, Zespół Szkół Przemysłu Mody w Łodzi, Szkoła Mistrzostwa Sportowego im. Marcina Gortata w Łodzi, Liceum Ogólnokształcące Centrum Szkół Mundurowych w Łodzi, Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Widzewie, Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Wojsławicach. Z pewnością każdy znalazł coś dla siebie. Najbardziej zainteresowani byli oczywiście trzecioklasiści, ale uczniowie klas II również mogli zapoznać się z ofertą prezentowanych szkół i w ten sposób przygotować się do podjęcia decyzji za rok.

Każda ze szkół miała do zaproponowania coś innego. Furorę, zwłaszcza wśród chłopców, zrobiły pokazy walk prezentowane przez klasy mundurowe. Dziewczyny za to stały w długiej kolejce do stanowiska ZSP nr 3 w Pabianicach, gdzie uczennice klasy fryzjerskiej prezentowały swoje zdolności. Natomiast klasy gastronomiczne z ZSCKR w Widzewie i ZSRCKU w Wojsławicach zachęcały swoimi wyrobami kulinarnymi takimi jak pty-siowe łabędzie, a nawet zupa i jajecznica.

Trzecioklasiści, poważnie myślący już o sprawie wyboru zawodu i swojej przyszłej szkoły, chętnie podchodzili do stanowisk przybyłych na Targi szkół i rozmawiali z nauczycielami oraz uczniami. Nie zabrakło wśród nich absolwentów naszego gimnazjum. Rozmawiając z nimi, mogliśmy być pewni szczerzej oraz rzetelnej opinii na temat danej placówki. Większość z naszych starszych kolegów jest pod wrażeniem nowych szkół, ale nie obyło się bez ostrzegania nas, że nie doceniamy tego, jak łatwo jest w gimnazjum oraz że szybko zatęsknimy za naszą obecną szkołą.

Targi Edukacyjne zakończyły się o godzinie jedenastej, więc z rękami pełnymi ulotek reklamujących szkoły oraz, szczególnie w przypadku dziewczyczyn, z misternymi fryzurami na głowach, wróciliśmy na lekcje. Do końca dnia przewodnim tematem naszych rozmów była nasza przyszłość, z którą musimy się już niedługo zmierzyć.

*Julia Dziadek
uczennica Klasy 3d
Gimnazjum w Ksawerowie*

Publiczne Gimnazjum Nr 12 w Łodzi im. Noblistów Polskich

Przyrodnik na 12

Kreatywność to wymyślanie, eksperymentowanie, wzrastanie, ryzykowanie, łamanie zasad, popelnianie błędów i dobra zabawa.

Mary Lou Cook

W Publicznym Gimnazjum Nr 12 w Łodzi dnia 19.02.2015 r. odbył się konkurs przyrodniczy dla uczniów klas szóstych „Przyrodnik na 12”. Była to już szósta jego edycja, podczas której zmagano się 15 drużyn z ośmiu szkół podstawowych. Cele konkursu to: rozwijanie zainteresowań przyrodniczych, doskonalenie umiejętności stosowania wiedzy w sytuacjach praktycznych, kształtowanie postaw współzawodnictwa, oraz inspirowanie do kreatywnych działań.

Organizatorzy wspominają pierwszą edycję tego konkursu, w której uczestniczyły tylko trzy drużyny z dwóch szkół podstawowych. Jednakże z roku na rok przybywało zespołów, a obecnie konkurs jest wyczekiwany przez nauczycieli przyrody, którzy chętnie przychodzą ze swoimi uczniami. Pedagodzy doceniają wysoki poziom konkursu, ciekawe pytania, dobrą organizację, a także przyjazną atmosferę. W tym roku po raz pierwszy konkurs został objęty honorowym patronatem przez LCDNiKP.

Trzyosobowe zespoły reprezentujące swoje klasy i szkoły stanęły w szranki, aby sprawdzić swoją wiedzę i umiejętności, wykazać się refleksem, współpracą w grupie, ale też dobrze się bawić.

Organizatorzy, aby nie zanudzić uczniów, zadbali o różnorodność pytań. Młodzież analizowała wyniki doświadczenia sprawdzającego problem badawczy: „Czy kiełkujące nasiona grochu oddychają?”, na podstawie zdjęć podawała nazwy ptaków zimujących w Polsce, jak również musiała wykazać się wiedzą na temat odnoży muchy i turkucia podjadka.

Uczniowie oglądali film pt. „Otrzymywanie wodoru i badanie jego właściwości”, w którym aż trzykrotnie pokazano eksplozję wodoru po przyłożeniu do niego palącej się zapalki. Nie zabrakło również pytania z ekologii, zważywszy na fakt, że gościem naszego konkursu była pani Dorota Zielińska - doradca metodyczny ds. ekologii z Pracowni Edukacji Ekologicznej LCDNiKP.

Młodzież biorąca udział w tegorocznej edycji konkursu musiała nazwać, patrząc na zdjęcia, polskie parki narodowe, wykazać się wiedzą na temat ruchu obiegowego i obrotowego Ziemi, rozpoznać przyrządy do pomiaru wielkości opisujących ruch, jak również wyliczyć liczbę kroków, jaką przejdzie struś w ciągu 6 sekund, znając prędkość z jaką porusza się ten ptak.

Wiele pytań nawiązywało do wystroju sali gimnastycznej, w której odbywał się konkurs.

Namalowane na ścianach obrazki z wirującymi parami, drgające balony i obracające się srebrne płyty były elementami dekoracji wykonanej przez młodzież Gimnazjum Nr 12 na bal klas trzecich, który odbył się przed feriami. Stylistyka, nawiązująca do lat 80-tych XX wieku, wzbudziła zdziwienie młodzieży widokiem pustych półek sklepowych, na których stały tylko butelki z octem. Po zakończonej rywalizacji goście przeszli na poczęstunek do „baru mlecznego”, będącego również częścią balowej dekoracji. Zachwyt młodzieży wzbudził tekturowy fiat 126p, czyli słynny maluch, a zdziwienie hasła związane z rzeczywistością PRL-u, np. „Klient nierozpłaszczony nie zostanie obsłużony”.

Laureatami konkursu „Przyrodnik na 12” w roku szkolnym 2014/15 zostali:

I miejsce – uczniowie klasy VI B Szkoły Podstawowej Nr 101

II miejsce – uczniowie klasy VI A Szkoły Podstawowej Nr 101

III miejsce – uczniowie klasy VI B Szkoły Podstawowej Nr 45

Dyrektor Publicznego Gimnazjum Nr 12 – pani Bogumiła Sikorska wręczyła zwycięzcom dyplomy, książki o tematyce przyrodniczej oraz nagrody rzeczowe, zakupione dzięki hojności Rady Osiedla Łódź – Bałuty. Nauczyciele przygotowujący uczniów otrzymali podziękowania za doskonałe wyniki w pracy dydaktycznej.

W tym roku konkurs został uatrakcyjniony występem Oliwi Cukier – uczennicy klasy IIa, która zaśpiewała piosenkę „Na pierwszy znak”.

Dyrekcja szkoły oraz organizatorzy – nauczycielki przedmiotów przyrodniczych: Joanna Tokarska (nauczycielka fizyki), Monika Cyran – Ptasińska (nauczycielka biologii), Anna Sonarska (nauczycielka geografii) oraz Anna Domagała (nauczycielka chemii) zapraszają uczniów klas szóstych na kolejną – VII edycję konkursu „Przyrodnik na 12” w przyszłym roku szkolnym.

Anna Domagała

Ekopracownia w Szkole Podstawowej nr 34

Jednym z ciekawych przedsięwzięć Szkoły Podstawowej nr 34 w Łodzi jest stworzenie „ekopracowni”, w ramach projektu dofinansowanego w formie dotacji przez WFOŚ i GW w Łodzi „Moja wymarzona ekopracownia”. Za projekt odpowiedzialna jest pani mgr Anna Sikora – nauczyciel przyrody.

Podstawowym celem wykorzystania ekopracowni jest poszerzenie wiedzy, rozbudzenie pasji przyrodniczych wśród uczniów oraz kształtowanie pozytywnego nastawienia do nauki przyrody.

W pracowni prowadzone są zajęcia lekcyjne oraz koło przyrodnicze. Nauczyciele wykorzystują ciekawe, aktywizujące uczniów metody i formy pracy. Uczniowie mają możliwość prowadzenia obserwacji, pomiarów i doświadczeń, a także poszukiwania informacji w różnych źródłach wiedzy. Badają glebę, wodę i poznają mikroświat, wykorzystując techniki multimedialne. W interesujący sposób, dzięki namalowanym na ścianie konturom świata, młodzi ludzie utrwalają sobie nazwy kontynentów czy położenie krain geograficznych. W ekopracowni organizowane są lekcje pokazowe o układzie słonecznym, podczas których młodzież może w niecodzienny sposób obserwować namalowane na suficie pracowni niebo, konstelacje oraz gwiazdy. Ciekawym elementem wystroju ekopracowni jest także fototapeta, przedstawiająca las i jezioro, na której uczniowie przyczepiają samodzielnie wykonane prace plastyczne, np.: sylwetki i nazwy roślin oraz zwierząt. W ekopracowni odbyły się też interesujące spotkania dzieci z fotografem przyrody, ogrodnikiem oraz ornitologiem.

Wszystkie te działania ekologiczne powodują, że wśród uczniów rośnie zainteresowanie światem przyrody, a widocznym i ważnym ich efektem było zajęcie przez uczniów Szkoły Podstawowej nr 34 II miejsca w III edycji konkursu propagującego tematykę ochrony środowiska – „Ekobelfry”.

Dorota Świt

XXI Liceum Ogólnokształcące w Łodzi

SPOSÓB NA MATEMATYKĘ

Jednym z najtrudniejszych przedmiotów nauczanych w szkole jest matematyka. Uczniowie od najmłodszych lat mają kłopoty z zapamiętywaniem podstawowych definicji, pojęć i wzorów. Problemy sprawiają im nawet najprostsze zadania, co powoduje zniechęcenie do przedmiotu. Rolą nauczyciela jest pomoc w zrozumieniu i polubieniu matematyki. Mając na uwadze fakt, iż jedna z moich klas pierwszych w przyszłym roku szkolnym będzie realizowała program w zakresie rozszerzonym, postanowiłam wyróżnić poziom w klasie i poprowadzić zajęcia wyrównawcze dla najsłabszych uczniów. Lekcje odbywają się w XXI LO w Łodzi na ulicy Kopernika 2 i uczęszczają na nie uczniowie naszego liceum.

Program opracowałam dla uczniów klasy pierwszej o profilu językowo-przewodnikowym. Zajęcia wyrównawcze odbywają się od drugiego semestru klasy I (raz w tygodniu do końca maja). Jeżeli zachodzi potrzeba, to spotykamy się częściej. Zadaniem programu jest wyrównanie poziomu wiedzy oraz przyswojenie bieżącej partii materiału. Tematyka zajęć wyrównawczych jest zbliżona do tematów realizowanych w drugiej klasie. Bardzo ważnym elementem służącym osiągnięciu zamierzonego celu jest stworzenie odpowiednich warunków

pracy i atmosfery. Zajęcia dodatkowe odbywają się w mniejszej grupie niż ma to miejsce na co dzień. Odpowiedni klimat, przychylność nauczyciela, brak stresu, zwiększona liczba rozwiązanych zadań powinny pomóc wyrównać poziom wiedzy. Grupa uczestników z założenia liczy maksymalnie dziesięć osób. Każde zajęcia rozpoczynają się krótkim przypomnieniem wiadomości przez nauczyciela, a następnie uczniowie przechodzą do rozwiązywania zadań. W razie potrzeb przesuwam, pomijam lub dodaję niektóre treści kształcenia w zależności od oczekiwań i umiejętności grupy.

Podczas prowadzenia zajęć uswiadomiłam sobie jak odmienne wyobrażenie co do treści zadań mogą mieć uczniowie. Zwykle tradycyjne regułki, definicje czy twierdzenia niejednokrotnie nie odpowiadają na pytania, jakie stawia sobie młodzież. Niezrozumienie tematu jak wirus wkrada się na lekcje matematyki. A tak jak chorobie należy zapobiegać z awansu, tak umiejętność analitycznego myślenia powinno się od szkoły podstawowej. Podczas prowadzenia zajęć wyrównawczych staram się m.in.: rozwijać aktywność uczniów i doskonalić umiejętność pracy zarówno indywidualnej (w tym planowania pracy własnej), jak i na

forum ogólnym. Szczególny nacisk położyłam na motywowanie uczniów do nauki matematyki i umacnianie w uczniu wiary we własne możliwości np.: poprzez zachętę, pochwałę, wspólne przeżywanie radości z sukcesów, chociażby najmniejszych. Ważnym elementem, na który należy zwrócić uwagę podczas prowadzenia zajęć jest wyrabianie nawyków matematycznych i nawyku systematyczności i wytrwałości, stąd tak ważne jest odpowiednie dawowanie pracy.

Sprawdzenie osiągnięć uczniów odbywa się poprzez systematyczne monitorowanie postępów w nauce, które pełni nie tylko funkcję informacyjną o stanie wiedzy i umiejętności ucznia, ale również funkcję wychowawczo-motywacyjną. Na koniec zajęć przeprowadzona została ankieta ewaluacyjna, która da odpowiedź na pytania, czy na zajęciach zostały zrealizowane wszystkie treści kształcenia, czy zajęcia były atrakcyjne i czy nastąpił przyrost wiedzy. Podsumowanie ankiety będzie cenną wskazówką co do dalszej pracy.

Mam nadzieję, że indywidualizacja pracy z uczniem mającym trudności w nauce matematyki pomoże podnieść jakość kształcenia i zapewni sukces podczas egzaminu maturalnego.

Joanna Tralewska-Skowron

XIV Festiwal Bibliotek Szkolnych. Gala w Pałacu Poznańskim

JA CZYTAM, TY CZYTASZ, MY CZYTAMY

16 kwietnia na Gali w Muzeum Miasta Łodzi podsumowano konkursy odbywające się w ramach XIV Festiwalu Bibliotek Szkolnych. Było to wydarzenie wyjątkowe dla środowiska nauczycieli-bibliotekarzy szkolnych, gdyż uwieńczyło wielomiesięczne działania rozpoczęte w październiku 2014r. Hasło festiwalowe brzmiało „Ja czytam, ty czytasz, my czytamy”. Do konkursów przystąpiło ponad 13 tysięcy uczniów ze 116 szkół. Konkursy odbywały się na trzech poziomach edukacyjnych. Wszyscy uczniowie czytali lektury. Wielką przyjemnością było zasłuchać się w znakomitą interpretację, podziwiać trafny wybór tekstów. Ideą konkursów było pokazanie, że lektury szkolne są ciekawe. Można je czytać pięknie solo i w duecie. Uczniowie szkół podstawowych „Pięknie czytali lektury szkolne”, gimnazjalistom przyświecała myśl „Ciekawiej czyta się w duecie”, a uczniowie szkół ponadgimnazjalnych „Czytali poezję miłosną”. Na Gali spotkało się 124 uczniów wraz z opiekunami ze 110 szkół. Wszyscy uczestnicy konkursów otrzymali książki i drobne upominki, a 23 uczniom wręczono nagrody.

W kategorii klas I-III wyróżnienia otrzymali: **Miłosz Bednarek** ze Szkoły Podstawowej nr 65 w Łodzi oraz **Julia Pietrowska** ze Szkoły Podstawowej nr 79 w Łodzi. **III miejsce zajął Jakub Seradzam** – Katolicka Szkoła Podstawowa w Łodzi, **II miejsce – Zofia Błaszczyk** – Szkoła Podstawowa nr 111 w Łodzi, a **I miejsce – Angelika Słubik** – Szkoła Podstawowa nr 169 w Łodzi.

W kategorii klas IV-VI wyróżnienia otrzymali: **Mateusz Rottermund** – Szkoła Podstawowa nr 65 w Łodzi, **Julia Świerczyńska** – Szkoła Podstawowa nr 1 w Łodzi. Muzeum Miasta Łodzi przyznało wyróżnienie i nagrodę specjalną dla **Martyny Przybylskiej** – Szkoła Podstawowa nr 149 w Łodzi.

III miejsce zdobyła Maja Winsche – Szkoła Podstawowa nr 190 w Łodzi, **II miejsce – Małgorzata Nowak** - Szkoła Podstawowa nr 120 w Łodzi, a **I miejsce – Antoni Kowarski** – Szkoła Podstawowa nr 169 w Łodzi.

Na etapie gimnazjalnym wyróżnienia otrzymali **Weronika Rudzka** i **Szymon Gnatek** – Gimnazjum nr 24 w Łodzi oraz **Lukasz Urbaniak** i **Piotr Zieliński** – Gimnazjum nr 30 w Łodzi.

III miejsce zajął duet Kamila Zawiaślak i **Wiktoria Juźwicka** z Gimnazjum nr 5 w Łodzi, **II miejsce duet Przemysław Zdrzałik** i **Dariusz Józwiak** z Gimnazjum nr 34 w Łodzi, a **I miejsce duet Julia Pakuła** i **Wojciech Wach** z Gimnazjum nr 18 w Łodzi.

Uczniom szkół ponadgimnazjalnych, przyznano wyróżnienia: dla **Adriana Czaplackiego** z VI LO oraz **Macieja Kosiackiego** z XX LO. Jurorzy w tej kategorii przyznali nagrody specjalne: od Muzeum Miasta Łodzi dla **Karoliny Ziomek** z XXIX LO oraz od przewodniczącego komisji konkursowej p. Piotra Groblińskiego – kierownika Ośrodka Literacko-Wydawniczym ŁDK, redaktora tomików wydawnictwa Kwadratura dla **Olgi Ossowskiej** z IV LO.

III miejsce zajęła Julia Kuśnierczyk z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 19, **II miejsce Marta Kubiak** z XXVI Liceum Ogólnokształcącego w Łodzi, a **I miejsce – Aleksandra Janczak** z XIII Liceum Ogólnokształcącego w Łodzi.

Galę swoją obecnością zaszczytili wiceprezydent Miasta Łodzi Krzysztof Piątkowski, Łódzki Kurator Oświaty Jan Kamiński i wielu innych znakomitych gości.

Uroczystość uświetnił spektakl teatralny przygotowany przez uczniów klasy drugiej Szkoły Podstawowej nr 58 w Łodzi pod opieką Izabeli Pańczyk, piosenki w wykonaniu uczennic z Zespołu Szkół Przemysłu Mody w Łodzi Anity Pisarek i Dominiki Kowalczyk przy akompaniamencie Piotra Janika oraz występy uczennic ze Szkoły Podstawowej nr 149 z klasami integracyjnymi.

Czesława Siewierska

Publiczne Gimnazjum nr 40 im. Wandy Rutkiewicz w Łodzi

Wychowywać... a co to znaczy?

Publiczne Gimnazjum nr 40 im. Wandy Rutkiewicz znane jest w naszym mieście z poszukiwania nietypowych form pracy z uczniami oraz ich rodzicami. Obecna Pani Dyrektor Iwona Wojtacka wraz kadrą pedagogiczną poszukuje niestandardowych form pracy z uczniami, które łączą w sobie różnorodne formy oddziaływania.

Życie to nie teatr

„Opowieść wigilijna” wg. Karola Dickensa stała się ostatnio centrum zainteresowania kółka teatralnego przy Publicznym Gimnazjum nr 40 im. Wandy Rutkiewicz w Łodzi. Uczniowie zainspirowanie niedawnymi świętami Bożego Narodzenia postanowili przedstawić własną interpretację tej historii parafianom z sąsiadującej ze szkołą Parafii Matki Boskiej Fatimskiej w Łodzi. 18 stycznia uczniowie pod kierownictwem Pani Izabeli Stawińskiej – Madaj i opieką nauczycieli ze szkoły wystawili przygotowaną przez siebie inscenizację wiernym parafii. Wydarzenie spotkało się z wielkim zainteresowaniem widzów. Nauczycielom oraz uczniom serdecznie podziękował ksiądz proboszcz tamtejszej parafii ks. Mariusz Szcześniak i zaprosił do dalszego wspólnego działania.

Planowane są dalsze odsłony interpretacji „Opowieści wigilijnej” według uczniów naszej szkoły w kolejnych miejscach – instytucjach sympatyzującymi z gimnazjum.

Uczniowie swoimi występami uatrakcywiają akademie szkolne z okazji święta Komisji Edukacji Narodowej, Konstytucji 3-go Maja, Niepodległości. W planach jest inscenizacja fragmentu „Zemsty” Aleksandra Fredry oraz zatańczenie poloneza na międzyszkolnym konkursie. Uczniowie wystawiali także frag-

ment „Romea i Julii”. Wykonali także wzruszającą oprawę muzyczną podczas rekolekcji wielkopostnych we wspomnianej sąsiadującej ze szkołą parafii.

Można by się zastawiać, jaki to ma sens. Czy nie jest to strata czasu? Czy nie zabiera czasu na naukę? Nic bardziej mylnego. Uczestnicy szkolnego kółka teatralnego, dzięki zaangażowaniu w tworzenie spektakli oraz występowaniu w nich, odkrywają swoje talenty. Pokazują swe mocne i pozytywne strony. Ktoś pokazał, że ładnie tańczy, inna osoba wykonuje akrobacje, kolejna pięknie rysuje. Przelamują nieśmiałość i treść. Odkrywają, że można zaistnieć w szkole od dobrej strony i być docenionym także wśród rówieśników. Uczniowie wzajemnie się wspierają i dopingują. Przychodzą na próby przed lekcjami, przed zajęciami, w czasie wolnym. Trzeba zauważyć, że takie zaangażowanie rzadko im się zdarza. Gdy ktoś zwalnia tempo, otrzymuje ciętą ripostę od swoich rówieśników. I ciągle pada pytanie o to, jak każdemu z nich poszło, czy było dobrze.

Wartością dodaną opisywanych działań jest również to, że wielu ludzi dzięki spektaklom ma szansę poznania naszej szkoły od nowej, nieznanej im do tej pory strony.

Szkoła dla rodziców

Prawie każdej profesji można nauczyć się w szkołach albo kursach. Po takim szkoleniu słuchacz dostaje certyfikat, dyplom albo świadectwo. Mówi się, że ma uprawnienie do wykonywania zawodu. A co z rodzicami? Nie ma studiów o kierunku: Rodzic. Nie powstał też żaden kurs zawodowy. A jest rzeczą powszechnie znaną, że wychowanie dziecka jest jednym z najważniejszych celów życiowych

człowieka. Natomiast opieka nad nastolatkiem to obecnie prawdziwy poligon doświadczalny. Jednocześnie nie każdy rodzic ma czas na poszukiwanie publikacji na ten temat. Na przeglądanie Internetu w tym celu też wielu rodzicom brakuje czasu i możliwości. Do tego dochodzą co raz to nowe obowiązki, zmartwienia, sytuacje losowe.

Dlatego Publiczne Gimnazjum nr 40 postanowiło wesprzeć rodziców swoich uczniów. Skoro już mają obowiązek odwiedzania szkoły co miesiąc i uczestniczenia w konsultacjach lub zebraniach, to niby dlaczego mieliby tylko słuchać o swoich dzieciach. Zostały dla nich zorganizowane spotkania w ramach „Szkoły dla rodziców”. W czasie ich trwania dowiadują się, jak radzić sobie z kłopotami wychowawczymi, jak komputer i internet mogą negatywnie wpływać na dziecko, w jaki sposób poprawić komunikację nie tylko z nastolatkiem, ale i w całej rodzinie, czym są i jakie niosą ze sobą zagrożenie tzw. dopalacze. Oczywiście to tylko przykłady. Rodzice przychodzą, słuchają, radzą się między sobą przy kawie i ciasteczku. Jednocześnie wychodzą ze spotkania wzmocnieni, a nierzadko dowartościowani, bo sami mogli podzielić z innymi słuchaczami, jak poradzili sobie z tą trudnością, która pozostałym rodzicom nadal przysparza wielu trudności. Na spotkania „Szkoły Rodziców” zapraszani są specjaliści, którzy dzielą się swoją wiedzą i doświadczeniem w dziedzinach związanych z trudnościami wychowawczymi albo różnorakimi zagadnieniami społecznymi. Po spotkaniu rodzice dają informacje zwrotne. Są zadowoleni i zaciekawieni tematami. Czekają na następne spotkania.

Wielu nauczycieli zastanawia się, co zaproponować uczniom w ramach zajęć dodatkowych. Nauczyciele Publicznego Gimnazjum nr 40 postawili na zajęcia, które wynikają z potrzeb i zainteresowań uczniów. Na pewno wymagają zaangażowania, czasu, cierpliwości. Ale ich efekt jest wyjątkowy.

Michał Wiatrowski
Psycholog

Publiczne Gimnazjum nr 30 w Łodzi

Gdzieś po drugiej stronie tęczy...

Tak śpiewała Dorotka w znanej większości dzieciom jednej z pierwszych powieści fantazy „Czarnoksiężnik z krainy Oz” autorstwa L. Franka Bauma. Marzyła o krainach nieosiągalnych dla niej, o ludziach i miejscach, o których słyszała od innych. Będąc sierotą pod opieką wujka i cioci, których życie wypełnione jest ciężką pracą, dziewczynka nie ma wielu rozrywek w oddalonym od ludzkich siedzib gospodarstwie. Nie ma też możliwości, aby poznawać świat dookoła.

Można by rzec, iż takie czasy się już skończyły, ale niezupełnie. I w dzisiejszych szkołach odnaleźć możemy takie Dorotki, które marzą o dalekich podróżach do miejsc, o których słyszą w mediach. Na szczęście coraz więcej szkół daje im sposobność ku temu, aby te marzenia spełniać. Tak jest w „trzydziestce”, w Publicznym Gimnazjum nr 30 im. Adama Mickiewicza w Łodzi, które od lat realizuje projekty międzynarodowe i angażuje w nie całą społeczność szkolną: dzieci, rodziców, nauczycieli, a czasem także pracowników obsługi. Dzięki dofinansowaniu z Unii Europejskiej coraz więcej dzieci poznaje obce kraje, kultury i religie. Zaspokajając marzenia, uczą się życia i prostej prawdy: że wszystko jest możliwe, jeśli się czegoś bardzo chce.

Gimnazjum przy ulicy Nowogrodzkiej 6/14 z zewnątrz może nie zachęca swoją fasadą, jednak po przekroczeniu progu tej szkoły daje się tu odczuć atmosferę spokoju, serdeczności i ciepła. To właśnie „ciepło” jest motywem nowego, kolejnego już projektu w ramach programu LLP-Comenius, „Warm at Home”.

W szkole uczą się zarówno uczniowie zdrowie, ale i dzieci z autyzmem, dyslektycy, dzieci niepełnosprawne ruchowo, czy dzieci, dla których nauka jest olbrzymim wysiłkiem. W ich drodze do samodoskonalenia się pomagają im wykwalifikowani nauczyciele, którzy zawsze dostrzegają ich atuty, nie skupiają się na ułomnościach. Szkoła jest mała, a uczniów niewiele ponad setka, jednak osiągnięcia duże i istotne. Stale udowadnia niedowiarkom i sceptykom, że nawet gimnazjum z oddziałami integracyjnymi, położone z dala od śródmiejskiego gwaru, może stać się inspiracją, być odskocznią do wielkiego życia i osiągać sukcesy nie tylko na łódzkim podwórku, ale i na arenie międzynarodowej.

Zaczęliśmy skromnie w 2005 roku projektem Socrates Comenius „Do you speak love?” 2005-2008. Pozyskaliśmy partnerów z Malty, Rumunii, Włoch, Niemiec oraz Turcji i mimo olbrzymich problemów z motywowaniem dzieci i nauczycieli do podjęcia wyzwania, udało się! I to na tyle dobrze, że nabraliśmy chęci na kolejne projekty: „Asystentura Comeniusa” 2006-2007 (projekt zakładający pracę świeżo upieczonych absolwentów filologii angielskiej w jednym z krajów europejskich), „Ethno Treasure Hunt” 2010-2012 (z Litwą, Rumunią, Bułgarią, Turcją, Włochami), „Mickiewicz i Chopin – wielcy mistrzowie polskiego romantyzmu” 2009-2010 (z Litwą), „Europe writes letters” (projekt korespondencyjny prowadzony na przestrzeni 3 lat: 2009-2012 z Litwą, Turcją i Włochami), oraz szereg projektów internetowych e-Twinning:

- „Are We Funny Yet?” w r. szk. 2008/2009 we współpracy ze szkołą w Hiszpanii
- „Tell Me What You Read” w r. szk. 2008/2009 we współpracy ze szkołą w Rumunii
- „Our Common History in Paintings” w r. szk. 2009/2010 we współpracy ze szkołą na Węgrzech
- „Languages, Languages...” w r. szk. 2009/2010 we współpracy ze szkołą w Rumunii
- „Sneaking Into Teacher’s Diary” w r. szk. 2009/2010 we współpracy ze szkołą w Grecji

Wreszcie najnowsza nasza chluba: „Warm at Home” 2013-2015 (z Bułgarią, Turcją, Włochami, Węgrami i Hiszpanią). Przez te wszystkie lata udało nam się skutecznie pozyskiwać środki unijne i sponsorów do naszych działań. W jaki sposób? Solidną pracą z młodzieżą, wytrwałością i olbrzymim nakładem pracy. Jednak nie byłoby tego wszystkiego bez naszej pomysłowości i kreatywności. To dzięki wspaniałym pedagogom, którzy mają pasje: muzyczne, plastyczne, techniczne, językowe, zapał i wiarę w to, co robią, udaje nam się zaszczepić w młodzieży chęć do odkrywania, dzielenia się wiedzą, poznawania i tworzenia. Nie zapominamy jednocześnie o bardzo prostej rzeczy: aby uczyć bawiąc. To dlatego kiedy pada hasło o „pikniku nocnym” w naszej szkole zawsze zjawia się rzesza uczniów chętnych do wzięcia w nim udziału. To dlatego, kiedy organizujemy konkursy, np. matematyczne, jak „Tęga Głowa”, historyczne, jak „Moje małe ojczyzny”, czy polonistyczne, jak „Z Mickiewiczem za pan brat” zgłaszają się do nas szkoły z całej Łodzi. Te imprezy mają swoją renomę i poziom. Nasi uczniowie i ich rodzice wiedzą również, że praca w projekcie daje wymierne korzyści. Nie tylko wyjazd za granicę w całości opłacony ze środków Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji w Warszawie, ale także możliwość rozwinięcia się w wielu dziedzinach. Dzięki pracy metodą projektu:

- rozwijamy się twórczo i artystycznie;
- nauczyciele ze szkół partnerskich uczą się

*Somewhere over the rainbow
Way up high
There’s a land that I’ve heard of
Once in a lullaby...*
„Over the rainbow” Harold Arlen i E.Y. Harburg

metod nauczania włączając w proces dydaktyczny techniki komputerowe i informacyjne;

- uczniowie i nauczyciele odwiedzają państwa partnerskie, nowe miejsca, uczą się wykorzystywać techniki cyfrowe i informacyjne, poznają nowych ludzi, nawiązują przyjaźnie;
- zwiększamy świadomość ekologiczną;
- walczymy z uprzedzeniami i społecznym wykluczeniem poprzez integrowanie uczniów z różnych środowisk, grup etnicznych, z biednych lub rozbitych domów, jak również dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- uczymy się, jak współpracować w zespole i podróżować po Europie.

Nasza innowacyjność to pomysły na przedsięwzięcia i nowe programy takie, jak niedawny „Portfolio of Integration” we współpracy z Wyższą Szkołą Biznesu i Nauk o Zdrowiu w Łodzi (projekt dotyczący inkluzji dzieci z zagranicy i dzieci przyjeżdżających po emigracji), to sposoby zagospodarowania dzieciom czasu w taki sposób, aby wiedziały, że uczenie się ma jakiś konkretny cel i może być przyjemne, to nasza umiejętność pracy w zespole i tolerancja dla odmienności. Dzięki temu, nasi byli uczniowie wyjeżdżają na studia do Anglii lub Francji, podejmują studia na renomowanych uczelniach, ale nigdy o nas nie zapominają i stale utrzymują z nami kontakt. Cieszymy się z ich sukcesów, bo przecież odnieśliśmy je wspólnie.

Niedawno nasze dwie uczennice miały okazję obserwować, jak wygląda szkoła w Bułgarii i jak tam stawiają na naukę języków obcych, szczególnie języki Dalekiego Wschodu: japoński, chiński, hinduski i koreański. W przepięknych przestronnych salach laboratoryjnych miały okazję obejrzeć lekcje i nauczycieli przy pracy. Jednak zgodnie przyznają, że wolą naszą niewielką szkółkę na Grembachu: małą, przytulną i trochę zbyt szarżarłą od zewnątrz, lecz zawsze otwartą na ich sugestie, ciepłą i serdeczną, gdzie żaden uczeń nie jest anonimowy i niewysłuchany. Naszą siłą są bowiem ludzie, którzy w niej uczą i cały czas są otwarci na nowe wyzwania, a nasza przeciętna Dorotka nie musi już marzyć o czymś, co nigdy się nie spełni, bowiem po drugiej stronie tęczy jesteśmy my i nasza „trzydziestka”.

Joanna Wilczyńska

P.S. Wejź na naszą stronę i dowiedz się więcej: <http://gim30.szkoły.lodz.pl/>

Konkurs „Razem zapobiegamy pożarom”

Konkurs „Razem Zapobiegamy Pożarom” jest adresowany dla łódzkich szkół Dzielnicy Widzew, Dzielnicy Bałuty oraz Gminy Nowosolna. W bieżącym roku szkolnym odbyła się VI edycja na temat: NOWOCZESNE WYPOSAŻENIE STRAŻY POŻARNEJ DO RATOWNICTWA, WALKI Z POŻARAMI I KLĘSKAMI ŻYWIŁOWYMI. Organizatorem konkursu jest Szkoła Podstawowa nr 202 w im. Jana Pawła II w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 w Łodzi we współpracy z Ochotniczą Strażą Pożarną Łódź - Nowosolna oraz Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, które również objęło konkurs honorowym patronatem. Jego pomysłodawcą i koordynatorem są nauczyciele bibliotekarze.

Celem konkursu jest poszerzanie wiedzy z zakresu bezpieczeństwa – o nowoczesnych technologiach w walce z pożarami, wyposażeniu jednostek straży pożarnej w sprzęt pożarniczy i ratowniczy, poznanie historii i tradycji OSP Łódź - Nowosolna i Państwowej Straży Pożarnej, kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji w sytuacjach kryzysowych oraz propagowanie zasad ochrony przeciwpożarowej.

Konkurs „Razem zapobiegamy pożarom” jest organizowany od 2006. W latach 2006-2009 odbywał się jako konkurs szkolny, a następnie już jako międzyszkolny. Od 2009/2010 do 2014/2015 w tym przedsięwzięciu wzięło udział 37 szkół podstawowych - 245 uczniów, nagrodzono 65 uczniów, wyróżniono 48.

Wręczono 10 nagród specjalnych OSP Łódź – Nowosolna i Rady Osiedla Nowosolna, które są wystawiane w Strażnicy OSP Łódź – Nowosolna.

Nagrodzeni uczniowie stanowią połowę uczestników konkursu, który jest sponsorowany przez 10 firm i instytucji współpracujących ze szkołą.

VI edycja międzyszkolnego konkursu „Razem zapobiegamy pożarom” dotyczy nowo-

czesnego wyposażenia straży pożarnej do ratownictwa, walki z pożarami i klęskami żywiołowymi, który jest adresowany do uczniów klas IV, V i VI w dwóch kategoriach: plastycznej i multimedialnej.

W tym roku szkolnym uczestnikami konkursu były: Szkoła Podstawowa nr 37 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 120 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 202 w Łodzi oraz Szkoła Podstawowa ze Starych Skoszew.

14 kwietnia 2015 r. w Szkole Podstawowej nr 202 w Łodzi odbyło się uroczyste podsumowanie VI Międzyszkolnego Konkursu „Razem Zapobiegamy Pożarom”, podczas którego zostały wręczone dyplomy i nagrody (ufundowane przez OSP Łódź - Nowosolna Straż Miejska Referat ds. Profilaktyki Społecznej, Firmę Marvel, Hurtownię Selgros Cash & Carry, Radę Rodziców) laureatom oraz nauczycielom-opiekunom.

W kategorii plastycznej wyróżniono Adama Jagodzińskiego - kl. IVb. Nagrodzono w tej samej kategorii następujące osoby: I miejsce Lena Sowa - kl. IVa, II miejsce Karolina Bracha - kl. VI, III miejsce Marek Majka - kl. Vc.

W kategorii multimedialnej wyróżniono Adama Godałę - kl. IVa. I miejsce zdobył Krzysztof Stępiak - kl. Vb, II miejsce Maria Depta - kl. VI, III miejsce Elżbieta Ojrowska - kl. VIc. Nagrodę specjalną w tym roku otrzymała Zuzanna Pietrasik - kl. Va

Uczniowie Szkoły Podstawowej nr 202 w Łodzi pod kierunkiem nauczycieli przygotowali inscenizację dotyczącą trudnej i ofiarnej służby strażaka. Oprawa artystyczna była dedykowana druhom z OSP Łódź – Nowosolna, wszystkim uczestnikom konkursu oraz przybyłym gościom. Druh OSP Łódź – Nowosolna przygotował prezentację multimedialną na temat: nowoczesnego wyposażenia straży pożarnej do ratownictwa, walki z pożarami i klęskami żywiołowymi, omówił wykorzystanie i zastosowanie współczesnego sprzętu jaki dziś posiada straż pożarna.

Uroczystość uświetnili swoją obecnością Prezes Ochotniczej Straży Pożarnej Łódź – Nowosolna, przedstawiciele Rady Rodziców Szkoły Podstawowej nr 202 im. Jana Pawła II w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 w Łodzi i przedstawiciele LCDNiKP.

W roku szkolnym 2015/2016 SP nr 202 planuje zorganizować VII Edycję Międzyszkolnego Konkursu „Razem zapobiegamy pożarom”. Zainteresowane szkoły zapraszamy do udziału i współpracy.

*Agata Frączkowska
nauczyciel bibliotekarz SP nr 202 w Łodzi*

Wolontariat jako przykład dobrych praktyk – perspektywa studenta

Przyczyną podjęcia przeze mnie tego tematu jest przede wszystkim próba zachęcenia nauczycieli do podejmowania na zajęciach z uczniami tematyki wolontariatu oraz chęć podzielenia się własnymi doświadczeniami w tym zakresie.

Wolontariuszem może zostać „osoba fizyczna, która ochotniczo i bez wynagrodzenia wykonuje świadczenia na zasadach określonych w ustawie”¹. Działania podejmowane na rzecz wolontariatu to niesienie bezinteresownej pomocy. Coraz częściej jednak można usłyszeć, że to również świetny pomysł, aby móc zapisać rubrykę w swoim CV. Zanika bowiem poczucie misji społecznej, powinności, poświęcenia i odpowiedzialności².

Na stronie Ogólnopolskiej Sieci Centrów Wolontariatu³ można znaleźć kartę etyczną wolontariusza, która pokazuje, czego Wolon-

tariusz może się nauczyć. Zdobywa on przede wszystkim umiejętność działania w zespole, uczy się otwartości na nowe pomysły, poczucia odpowiedzialności, obowiązkowości.

Wolontariat daje możliwość własnego rozwoju, poznania swoich mocnych i słabych stron. Niekiedy pomaga odnaleźć własną „życiową drogę”. Francuski filozof La Rochefoucauld napisał: *pomagając innym, pomagamy sobie*. Miał po części rację. Jak się bowiem czujemy, gdy komuś pomożemy? Jesteśmy radośni, szczęśliwi, dodaje nam to energii do działania. Widząc efekty udzielonej komuś pomocy, chcemy robić więcej. Dlatego można śmiało napisać, że wolontariat przynosi obopólne korzyści.

Po raz pierwszy zostałam wolontariuszką cztery lata temu. Decyzję podjęłam spontanicznie, chciałam spróbować, zobaczyć, na czym polegają działania. Dzięki wolontariatowi nawiązałam nowe kontakty, stałam się bardziej śmiała, odważna, gotowa na podejmowanie nowych wyzwań. Wolontariat, tym samym udzielanie pomocy i wsparcia innym, nauczyły mnie wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka.

Jan Władysław Dawid w książce *O duszy nauczycielstwa* napisał, że nauczyciel powinien *pomagać uczniom stawać się odważnym w swoim życiu, dzięki czemu mogą realizować swoje cele, marzenia i pragnienia*. Ten sam autor napisał, że *szkoła (...) musi być szkołą wysiłku, pokonywania trudności, wyrzeczenia się przymusu. Rozumie się, nie przymusu z zewnątrz fizycznie narzuconego, ale takiego, który rodzić się będzie z własnej woli i wewnętrznej potrzeby ucznia, ze wspólnego – u nauczyciela i ucznia – entuzjazmu dla wysiłku, przymusu, obowiązku*.

W dzisiejszym świecie, w którym trwa nieustanny wyścig do osiągania coraz to nowych dóbr, może okazać się, że właśnie wolontariat stanie się dla uczniów okazją do odważnych działań i początkiem spełniania marzeń, a przede wszystkim pozwoli młodym ludziom na „zatrzymanie się”, zastanowienie się nad sobą, nad tym, co jest w ich życiu naprawdę ważne.

*Sylwia Renosik
Uniwersytet Łódzki
Wydział Nauk o Wychowaniu*

1 Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, dostępna na stronie internetowej: <http://isap.sejm.gov.pl/>, 28.03.2015 r.

2 Aleksander Kamiński w *Funkcjach pedagogiki społecznej* wprowadził kategorię służby społecznej.

3 <http://wolontariat.org.pl/>, 28.03.2015 r.

Robot dydaktyczny RobTRAIN I

Robot RobTRAIN I jest funkcjonalnym modelem robota przemysłowego o 5 stopniach swobody.

Kontroler robota posiada dodatkowo zestaw wejść/wyjść cyfrowych i wejść analogowych oraz możliwośćysterowania silnika DC z enkoderem do 2A, co umożliwi współdziałanie robota z otoczeniem.

Dedykowane środowisko programistyczne RobLAB (polska wersja językowa) jest zgodny ze standardami przemysłowymi, zawiera moduł symulacji w środowisku 3D i samouczki, dzięki czemu zestaw stanowi idealną pomoc dydaktyczną do nauczania robotyki.

Rękodzieło artystyczne w edukacji dziecka

Projekt skierowany jest do uczniów oraz nauczycieli szkół podstawowych I i II etapu edukacyjnego. Powstał w ramach współpracy Pracowni Edukacji Przedzawodowej, Pracowni Edukacji Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego oraz Partnera Edukacji – Fabryki Nici S. A. „Ariadna”. Celem projektu jest ujednolicenie oddziaływań nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej, świetlic, zajęć technicznych i poprzez działania manualno-motoryczne podniesienie poziomu kształcenia technicznego.

Podstawa programowa dla I etapu kształcenia zakłada, że z zakresu edukacji technicznej uczeń kończący klasę III powinien posiadać umiejętności:

- odmierzania potrzebnej ilości materiału,
- cięcia papieru, tkaniny itp.,
- montażu modeli papierowych i z tworzyw sztucznych, korzystając z prostych instrukcji i schematów rysunkowych.

Ogólne cele kształcenia technicznego w klasach IV-VI to:

- rozpoznawanie i opis działania elementów środowiska technicznego,
- planowanie i realizacja praktycznych działań technicznych (od pomysłu do wytworu),
- sprawne i bezpieczne posługiwanie się sprzętem technicznym.

Chcąc zadbać o spójność oddziaływań nauczycieli obu etapów kształcenia należy zastanowić się nad rodzajem zadań i ćwiczeń z zakresu edukacji technicznej w klasach 1-3. Wczesne podejmowanie przez dzieci działań o charakterze rękodzielniczym znacznie usprawni ich motorykę ręki, co wpłynie nie tylko na lepszą sprawność posługiwania się narzędziami niezbędnymi do wykonywania prac technicznych w starszych klasach, ale również pomoże w pisaniu, wykonywaniu

wszystkich czynności wymagających precyzji ruchów, jak np. rozbieranie się i ubieranie, wiązanie butów itp. Aby dziecko mogło poradzić sobie z nowymi zadaniami w klasie IV, powinno, między innymi, sprawnie wycinać, lepić z plasteliny, nawlekać nitkę na igłę malować, rysować, składać na wszystkie sposoby papier itp. Podejmowanie różnych działań niewynikających bezpośrednio z podstawy programowej podczas codziennych zajęć zintegrowanych oraz podczas zajęć pozalekcyjnych znacznie usprawni i przygotuje dzieci do trudniejszych zajęć technicznych w klasach starszych. Stąd zainteresowanie doradców metodycznych tą tematyką, zaplanowanie w projekcie działań mających na celu zachęcenie nauczycieli do współpracy oraz do wykonywania z dziećmi prac rękodzielniczych już w młodszych klasach.

Rozpoczęliśmy od warsztatów metodycznych dla nauczycieli. Pierwsze spotkania poświęcone były analizie podstawy programowej kształcenia ogólnego z zakresu edukacji technicznej na I i II etapie. Nauczyciele zajęć technicznych poznali warunki realizacji edukacji technicznej w klasach I-III, nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej zaznajomili się z bardzo bogatą w treści podstawą programową zajęć technicznych w klasach IV-VI. Przygotowani merytorycznie otrzymaliśmy wsparcie od Fabryki Nici S. A. „Ariadna”. Trenerki z „Ariadny” – p. Monika Sternik i p. Paulina Młynarska przeprowadziły warsztaty dla nauczycieli na temat „Podstawy haftu krzyżykowego”. 8-godzinny cykl warsztatów oraz dodatkowe konsultacje prowadzone przez pracowników „Ariadny” i doradców ŁCDNiKP (autorki projektu) przygotowały nauczycieli do pracy z uczniami. Certyfikaty potwierdzające umiejętności otrzymali nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, zajęć technicznych i świetlic.

W roku szkolnym 2013/2014 w projekcie wzięło udział 10 szkół podstawowych (SP nr 7, SP nr 26, SP nr 30, SP nr 37, SP nr 71, SP nr 120, SP nr 54, SP nr 137, SP nr 175, SP nr 41) oraz Przedszkole Miejskie nr 206. Kilku nauczycieli z każdej placówki miało uczyć dzieci haftu krzyżykowego.

Kolejnym etapem projektu były wycieczki zawodowe wytypowanych szkół. Z każdej z nich jedna klasa z poziomu I-III, IV-VI lub dzieci z koła zainteresowań zwiedzały zakład pracy. Uczniowie poznawali maszyny, surowiec, z którego powstają nici, farbiarnię oraz cały proces technologiczny. Tak przygotowani oczekiwali na naukę haftu w swojej szkole.

Zajęcia dla uczniów odbywały się zgodnie z uzgodnionym przez „Ariadnę” harmonogramem i rozpoczęły się w II semestrze. Fabryka, zarówno dla nauczycieli jak i dla uczniów, zapewniła materiały (mulinę, kanwę, igłę) a także fachową pomoc instruktorek. 2-godzinne lekcje w szkole wspierali również przeszkoleni wcześniej nauczyciele oraz doradcy metodyczni. Dzięki licznej grupie nauczycieli uczestniczących w projekcie można było sprawnie przeprowadzić naukę haftu krzyżykowego.

Jednorazowe warsztaty dla uczniów były tylko wstępem do przygody z haftem. W szkołach biorących udział w projekcie powstały koła rękodzieła artystycznego. Fabryka Nici „Ariadna” wraz z ŁCDNiKP ogłosiła konkurs „Wakacje z krzyżykiem”, mając nadzieję zainteresować uczniów kształceniem umiejętności manualnych i ciekawą formą spędzania wolnego czasu. Powstało wiele ciekawych prac.

W roku szkolnym 2014/2015 odbywa się kontynuacja projektu, w którym biorą udział kolejne szkoły podstawowe oraz 2 szkoły gimnazjalne (SP nr 204, SP nr 12, SP nr 122, SP nr 111, SP nr 202, SP nr 81, SP nr 58, SP nr 101, SP nr 56, GP nr 21, GP nr 18). Wszyscy chętni nauczyciele mogli zgłosić się do udziału w warsztatach.

W realizacji działań projektowych, oprócz aktywności dzieci i zaangażowania nauczycieli, szczególnie cenna jest dla nas współpraca z Fabryką Nici S. A. „Ariadna”.

Autorki projektu:
Barbara Preczyńska
Aleksandra Proc

Igrzyska Europejskie w XXI LO

„Szkolne Igrzyska Europejskie” są jedną z najważniejszych imprez cyklicznych odbywających się w XXI LO. Już od 13 lat uczniowie klas I i II mogą brać udział w tym niezwykle ciekawym wydarzeniu organizowanym przez preżerę działający Szkolny Klub Europejski. Zgodnie z inicjatywą SKE projekt ten ma za zadanie wzbogacić wiedzę uczniów na temat krajów europejskich oraz zachęcić ich do zaangażowania się w działalność Klubu i promowania jego aktywności w szkole i poza nią.

Członkowie wraz z przewodzącym klubowi nauczycielem (obecnym opiekunem jest Pani Katarzyna Wlazło) opracowują interesującą dla społeczności szkolnej tematykę igrzysk, nierzadko surowe regulaminy konkursów, szatę graficzną dyplomów i zaproszeń, listę gości i nagród oraz projekt dekoracji nawiązujący do koncepcji danych igrzysk. Klub, zwracając uwagę na liczne talenty i umiejętności uczniów naszej szkoły, dokłada wszelkich starań, by każda edycja „Igrzysk Europejskich” była zróżnicowana pod względem tematycznym, czego dowodem mogą być hasła tej imprezy

z poprzednich lat: „Łódź w centrum Europy”, „Eurofakty prosto z Łodzi”, „Początki Europy”, „Eko-Europa”, „Eurosport 2012”, „Muzyka Europy”, „Kino Europy” czy „Języki Europy”.

Każda z uczestniczących klas bardzo dokładnie przygotowuje się do udziału w tym przedsięwzięciu. Podczas lekcji wychowawczych młodzież poznaje słowa hymnu Unii Europejskiej. W czasie lekcji języków obcych prowadzone są zajęcia o kulturze i tradycjach państw Europy. Dzięki różniącym się formą konkurencjom każdy uczeń ma możliwość zaprezentowania swojej wiedzy, umiejętności lingwistycznych, zdolności muzycznych, aktorskich, a nawet kulinarnych.

„Igrzyska Europejskie” nie są sposobem na ucieczkę od szkolnych obowiązków, są bowiem bardzo ciekawą lekcją zrealizowaną w nieco niekonwencjonalnej formie. W ich czasie młodzi obywatele Unii Europejskiej mogą się naprawdę wiele nauczyć. Poza poszerzeniem wiedzy o historii, geografii, kinie czy osiągnięciach sportowych krajów Europy, nabywają umiejętności współpracy, zdrowej

ne zadania. To wydarzenie pozwala uczniom na integrację, poznanie nowych ludzi i zacieśnienie koleżeńskich więzi. Ale najważniejsze jest to, że „Szkolne Igrzyska Europejskie” są szansą na świetną zabawę, wspaniałe wspomnienia oraz... słodkie i smaczne nagrody.

Miejmy nadzieję, że „Igrzyska Europejskie” pozostaną naszą szkolną tradycją i doczekają się co najmniej stu edycji.

*Katarzyna Wlazło, Marta Oleksik
fot. Katarzyna Wlazło*

Mini obrabiarki CNC sterowane z komputera PC.

Charakteryzują się modułową konstrukcją –

z tych samych elementów możemy złożyć tokarkę,

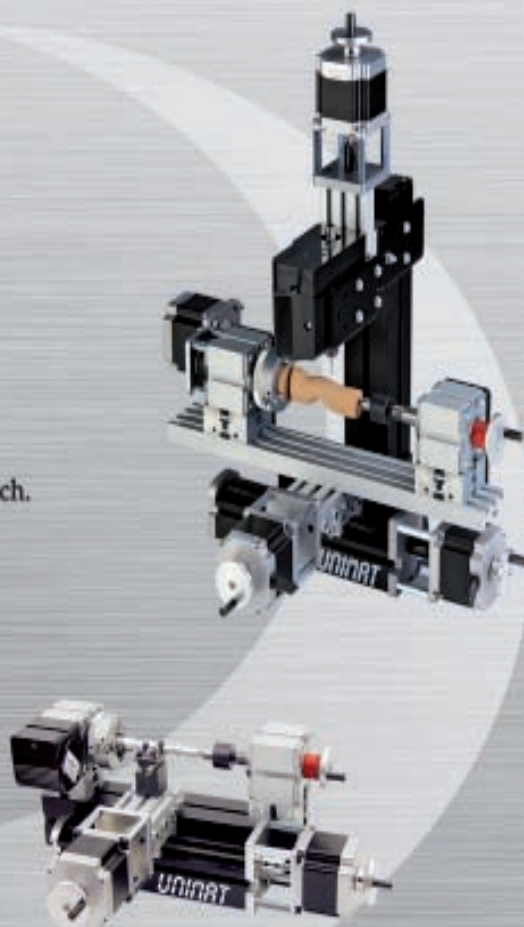
frezarkę pionową czy poziomą max do 4 osi.

Dołączone oprogramowanie sterujące pozwalające na sterowanie w G-kodach.

Język programowania zbliżony do uproszczonego Fanuc-a.

Przygotowane postprocesory z sytemu MTS oraz EdgeCAM.

Niewielkie wymiary maszyny i moc napędów pozwolą na bezpieczne wprowadzenie użytkownika w świat obrabiarek CNC.

Dodatkowe informacje oraz oferta mini maszyn konwencjonalnych na stronie www.mechatronik.pl

GALA FINAŁOWA „ŁÓDZKICH ŁABĘDZI”

Konkurs *Pracodawca Kreujący i Wspierający Edukację 2014*

23 kwietnia 2015 r. w Muzeum Miasta Łodzi zorganizowano **Galę Finałową Konkursu „Pracodawca Kreujący i Wspierający Edukację 2014”**.

Konkurs został ogłoszony 31 grudnia 2014 roku, jego organizatorem jest Prezydent Miasta Łodzi we współpracy z Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego. Jest to trzecia edycja Konkursu, stanowiąca kontynuację działań związanych z wyróżnieniem pracodawców wspierających szkoły prowadzone przez Miasto Łódź.

Celem Konkursu, którego uroczyste rozstrzygnięcie ma miejsce każdego roku podczas Gali Finałowej, jest wyróżnienie pracodawców uczestniczących w kreowaniu procesów kształcenia w szkołach, promowanie współpracy pracodawców ze szkołami oraz inspirowanie do uczestnictwa w tworzeniu pozytywnego wizerunku współczesnej szkoły i podnoszenia jej prestiżu.

Do trzeciej edycji Konkursu zostali zgłoszeni pracodawcy, którzy współpracują w różnych formach organizacyjnych z łódzkimi szkołami. Prezentacja działań pracodawców w ramach Konkursu dotyczyła współpracy w zakresie doposażenia bazy techniczno-dydaktycznej, doradztwa zawodowego dla uczniów, doskonalenia umiejętności uczniów i doskonalenia umiejętności zawodowych nauczycieli. Prezentowana była również aktywność pracodawców w zakresie organizacji konkursów, zawodów, olimpiad czy egzaminów oraz wsparcia szkół w prowadzeniu projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Galę Finałową prowadził Janusz Moos, Dyrektor ŁCDNiKP reprezentujący współorganizatora Konkursu. W uroczystości uczestniczył Tomasz Trela, Pierwszy Wiceprezydent Miasta Łodzi, reprezentujący organizatora Konkursu. Obecne były także osoby ważne dla procesu współpracy pracodawców z edukacją, m.in. przedstawiciele Sejmu RP i Senatu RP, radni Rady Miejskiej w Łodzi, Łódzki Kurator Oświaty występujący w imieniu własnym i Wojewody Łódzkiego, przedstawiciele Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej, samorządu wojewódzkiego, powiatowego i gminnego, wyższych uczelni, ośrodków doskonalenia nauczycieli, instytucji rynku pracy, związków zawodowych, łódzkich mediów oraz najważniejsi w tym procesie pracodawcy i dyrektorzy łódzkich szkół.

Wyniki Konkursu

W Konkursie na wybór „Pracodawcy Kreującego i Wspierającego Edukację 2014” Komisja Konkursowa powołana przez Prezydenta Miasta Łodzi wyłoniła w trzech kategoriach, następujących nominowanych do otrzymania statuetki ŁÓDZKIE ŁABĘDZIE:

kategoria 1) przedsiębiorstwa zatrudniające do 10 osób:

1. Agencja Użytkowania i Poszanowania Energii Sp. z o.o.
  2. ArcusLink Tłumaczenia Specjalistyczne M.Mamulska M.Kierska-Barcz Spółka Jawna
  3. NICODEY Agencja Reklamowa
  4. Piekarnia Elżbieta Wojciechowska
  5. Przemysław Rokicki
- kategoria 2) przedsiębiorstwa zatrudniające od 11 do 50 osób:
1. NoBo Hotel
  2. P.H.U. Auto-Color Sp. Jawna
  3. SOCHOR – Budowa Aparatów Sp. z o.o. Sp. Komandytowa
- kategoria 3) przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 50 osób:
1. Andels Łódź Sp. z o.o.
  2. „Ariadna” S.A. Fabryka Nici
  3. BSH Sprzęt Gospodarstwa Domowego Sp. z o.o.
  4. Dell Products Poland Sp. z o.o.
  5. Festo Sp. z o.o.
  6. F&F Filipowski sp. j.
  7. „Galmet Sp. z o.o.” Sp. K
  8. HERZ Armatura i Systemy Grzewcze Sp. z o.o.
  9. Holding Liwa Sp. z o.o. - Hotel Grand Łódź
  10. IKEA Retail Sp. z o.o. Sklep IKEA Łódź
  11. JANIS Sp. z o.o. Sp. k.
  12. MAGNETIX Gorszwa Sp.j.
  13. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne – Łódź Spółka z o.o.
  14. Mitsubishi Electric Europe B.V. Oddział w Polsce
  15. PPG Industries Poland Sp. z o.o.
  16. Procter&Gamble Gillette Poland International Sp. z o.o.
  17. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe Porexim GmbH Sp.z o.o.
  18. Zakład Mięсны “ZBYSZKO” Zbigniew Kruk
  19. Veolia Energia Łódź S.A.
- Decyzją Komisji Konkursowej przyznano:

• w kategorii 1) przedsiębiorstw zatrudniających do 10 osób:

I miejsce:

Piekarnia Elżbieta Wojciechowska

• w kategorii 2) przedsiębiorstw zatrudniających od 11 do 50 osób:

I miejsce:

P.H.U. Auto-Color Sp. Jawna

• w kategorii 3) przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 50 osób,

dwie równorzędne statuetki:

I miejsce:

„Ariadna” S.A. Fabryka Nici

I miejsce:

Zakład Mięсны ZBYSZKO Zbigniew Kruk

2. **Nagrodę specjalną** dla pracodawcy za kreowanie i wspieranie szkolnego systemu edukacji w skali kraju dla firm:

Mitsubishi Electric Europe B.V. Oddział w Polsce oraz **Festo Sp. z o.o.**

3. **Wyróżnienia** za efektywną działalność w układzie „edukacja - pracodawca następującym firmom:

BSH Sprzęt Gospodarstwa Domowego Sp. z o.o.

Holding Liwa Sp. z o.o. - Hotel Grand Łódź

Procter&Gamble Gillette Poland International Sp. z o.o.

Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe Porexim GmbH Sp.z o.o.

Veolia Energia Łódź S.A.

Danuta Urbaniak

COACHING W EDUKACJI

Rozmowa Janusza Moosa, dyrektora ŁCDNiKP z Moniką Wroną z Zakładu Andragogiki i Gerontologii Społecznej Uniwersytetu Łódzkiego

Janusz Moos: Współczesny system edukacyjny powoli się zmienia, ciągle zastanawiamy się, jaka powinna być szkoła przyszłości. Od wielu lat pracujemy nad minimalizowaniem paradygmatu edukacyjnego „przekazywanie wiedzy przez nauczyciela i reprodukcja tej wiedzy przez uczących się”. Chodzi o wdrożenie modelu myślenia i działania konstruktywistycznego, który sprowadza się do wytwarzania wiedzy przez uczących się. Trzeba przygotować nauczycieli do sterowania organizacją procesu uczenia się. Rzecz w tym, by nauczyciel przyswoił sobie rolę zawodowo wspierającą ucznia. Jedną z tych ról jest nauczyciel-coach, który powinien usprawniać komunikację, czyli relację z uczącym się: nauczyciel-organizator procesu uczenia się i uczeń-osoba ucząca się. Polska Rama Kwalifikacji wyraźnie akcentuje sprawę ukierunkowania procesu edukacyjnego na uzyskiwanie przez osoby uczące się określonych efektów uczenia się. Jest pani osobą znaną z prac nad wdrażaniem do praktyki edukacyjnej modelu myślenia coachingowego. Jak zapatruje się pani na kwestię coachingu w edukacji?

Monika Wrona: Coaching w moim mniemaniu nie jest na chwilę obecną drogą wykorzystaną w polskiej edukacji. Wykorzystuje się go powszechnie na Zachodzie, zwłaszcza w krajach anglosaskich zwłaszcza w pracy z młodzieżą trudną, ale oczywiście nie tylko. W Polsce coaching dopiero raczkuje, ale moim zdaniem nie da się go ominąć. Uczniowie mają coraz więcej oczekiwań, potrzeb, jednocześnie praca wymaga coraz to nowych kompetencji, także takich, do których nauczyciele w związku z szybkim postępem cywilizacyjnym nie muszą być przygotowani. Stąd otwarcie się na to, by uczniowie kreowali swoją drogę, zdobywali i rozwijali własne umiejętności choćby dzięki takim metodom jak coaching jest w moim odczuciu nieuchronne.

J. M.: Coaching jest metodą, czy strategią?

M. W.: To dobre pytanie. Dla mnie coaching jest metodą. Jest systemem czynności, procedurą, procesem, który ze strony coacha jest powtarzalny. Nie można o nim powiedzieć, co dotyczy metody, że daje zawsze te same rezultaty, gdyż są one tutaj indywidualne. Ale też o to tutaj chodzi.

J. M.: Jak pani odnosi się do kwestii coachingu a konstruktywizmu w edukacji?

M. W.: Coaching jest dobrą drogą, która konstruktywizm wspiera. Dlaczego? Tu można odwołać się do tego, że nie ma takiej drugiej metody, w której byłoby tak wiele przestrzeni po stronie zarówno nauczyciela jako

kreatora, twórcy procesu edukacyjnego jak i ucznia jako odbiorcy i kreatora oraz twórcy tego procesu.

J. M.: Prowadziła pani w ŁCDNiKP kurs coachingu w edukacji dla grupy konsultantów i doradców metodycznych. Jakie ma pani refleksje po tym kursie?

M. W.: Kurs był dość długi. Obejmował prawie 100 godzin. 100 godzin dydaktycznych to czas odpowiedni, aby zmieniać, zwiększać nie tylko wiedzę, ale też postawę. Miałam okazję obserwować, jak sposób myślenia „przywódcy”, „lidera”, osoby znającej wszystkie odpowiedzi na wszystkie pytania, zmieniał się na idący w kierunku stawiania pytań, poszukiwania i dawania przestrzeni innym, aby to oni wykazywali się własną inicjatywą i umiejętnościami. Moje wrażenia? Określiłabym je jako przełomowe – jeśli chodzi o zmianę w sposobie myślenia, efekty i o to, co sami uczestnicy kursu mówili, jak bardzo jest to odmienne od tego, co zazwyczaj spotyka się w szkole.

J. M.: Termin coaching w edukacji jest często nadużywany. Mam na myśli technokratyczne podejście do procesów wywołanych coachingiem. Termin coaching stosowany jest do określania różnych działań. Nie obawia się pani, że zagadnienie coachingu w edukacji będzie miało charakter mody?

M. W.: Nie mam takich obaw. Coaching jest metodą, którą stosuję w praktyce zawodowej od sześciu lat. Na gruncie polskim to bardzo długi okres czasu. Już wtedy były obawy, że coaching jest tylko modą. Minęło 6 lat i obserwuję jedynie wielość obszarów, w których coaching jest wdrażany. Co natomiast grozi coachingowi w edukacji? Jedyna obawa, jaką mam, to to, jak będzie on wykorzystywany przez samych nauczycieli. W mojej opinii nauczyciele są w dużej mierze tradycjonalistami, bywają konserwatywni jeśli chodzi o metody, które wykorzystują w pracy. I dodam jeszcze, że to, co może stanowić przeszkodę w rozwoju coachingu to – paradoksalnie – jego nazwa, która dla wielu purystów językowych jest nie do zaakceptowania. Sama ubolewam nad tym, że nie ma w naszym języku odpowiednika tego angielskiego terminu.

J. M.: Operujemy terminami: nauczyciel-tutor, a więc osoba wspierająca proces uczenia się, facylitator, coach, trener, mentor, itd. Termin coach jest stosowany przez osoby zaj-

mujące się sportem. Bo „coach” to przecież „trener”. A przecież w edukacji chodzi o coś zupełnie innego. Są subtelne różnice...

M. W.: Zaczniemy od samej roli nauczyciela. Aktualnie mówi się, że nauczyciel ma być osobą inspirującą uczniów, aby to oni zdobywali wiedzę, kształtowali i umiejętności i organizującą proces uczenia się. Nie bez wpływu jest jednak jego zakres wiedzy i umiejętności. Nie jesteśmy nawet w pobliżu systemu, w którym nauczyciel zostawia wolną rękę uczniom, bo łatwo przewidzieć, jak może się to skończyć. Jeżeli chodzi o trenera, o szkoleniowca, to rola, w której akcent położony jest na konkretne umiejętności. Jest czas, przestrzeń i miejsce, aby te różnego rodzaju umiejętności rozwijać, głównie umiejętności „miękkie”, społeczne. Mentor to ekspert z dużym bagażem doświadczenia, który daje innym możliwość obserwowania własnej pracy, aby inni mieli możliwość rozwijania swej wiedzy pod okiem specjalisty. Coach w obszarze edukacji jest specyficzną rolą z racji tego, że nie musi być ekspertem w zakresie wiedzy, którą zdobywa uczący się. Nie musi wiedzieć czego dokładnie uczy się uczący się. Daje to możliwość, aby wreszcie – podkreślam wreszcie – zdjąć z barków nauczyciela-coacha brzemień odpowiedzialności za to czego uczą się inni i jakie efekty to przynosi. Rola coacha jest tą kluczową rolą, w której pokazujemy uczącemu się, że cała odpowiedzialność za to, co wie, jakim jest człowiekiem, jest po jego stronie.

J. M.: Czy sądzi pani, że dobrze rozumiany coaching w edukacji spełnia również rolę terapeutyczną?

M. W.: Jestem daleka od tego, żeby łączyć coaching z terapią. Natomiast jeżeli mówimy o takim obszarze, w którym coaching pokazuje zasoby drugiej strony, mocne i słabe punkty, kształci w zakresie tego, co jest właściwym kierunkiem rozwoju – to w takim rozumieniu rzeczywiście spełnia on może rolę terapeutyczną.

J. M.: Dziękuję za rozmowę.

Przedszkole Miejskie nr 131 w Łodzi

Poznajemy matematykę z kształtami NUMICON

Matematyka od wieków nazywana jest „Królową nauk”. Mimo że nie zawsze w pełni integruje się z innymi treściami nauczania, jest jednocześnie dziedziną wiedzy niezbędną i najczęściej wykorzystywaną w codziennym życiu. Rozwój cywilizacji, systemów społecznych, odkrycia naukowe powodują, że wzrasta zainteresowanie matematyką, która bywa niezastąpiona w opisywaniu problemu i dochodzeniu do jego rozwiązania. Jednocześnie od wielu lat zauważa się, że to właśnie matematyka sprawia dzieciom największe trudności w nauce. Jako przedmiot szkolny budziła emocje – niestety – często negatywne.

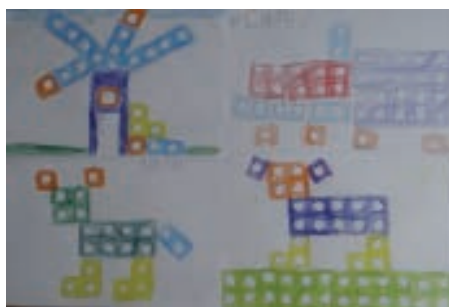
Współczesny świat wymaga od pedagogów, by wychowywali ludzi twórczych, zdolnych do szybkiego podejmowania decyzji, umiejących współpracować w zespole i wykorzystujących zbiorowe doświadczenie w dochodzeniu do celu. Taki typ kształcenia preferuje stosowanie metod otwartych, ćwiczących wytrwałość w poszukiwaniu rozwiązania problemu. Nauka matematyki nie może jedynie polegać na tym, że damy dzieciom tylko same symbole, gdyż wówczas szybko się zniechęcą, stracą pewność siebie i stwierdzą: ja tego nie potrafię, nie dam rady itp. Dlatego musimy spojrzeć na matematykę oczami małego dziecka. Czy można zatem symbole zamienić na coś, co zainteresuje dzieci? Taką właśnie możliwość dają nam klocki Numicon.

W ramach organizowania w Przedszkolu Miejskim Nr 131 w Łodzi bezpłatnych zajęć dodatkowych zainicjowałam powstanie „Koła matematycznego”, którego głównym założeniem jest poznawanie matematyki przy wykorzystaniu metody Numicon.

Klocki Numicon znane są w wielu szkołach i przedszkolach w Wielkiej Brytanii już od 1997 roku. Nadszedł najwyższy czas, aby i nasze przedszkolaki miały możliwość wykorzystania tego zestawu narzędzi podczas nauki skomplikowanych pojęć matematycznych. W ramach wdrażania innowacji pedagogicznej, której jestem autorem, program nauczania pojęć i działań matematycznych za pomocą specjalnie zaprojektowanych kształtów realizowany jest w naszym przedszkolu od września 2014 roku.

Numicon to klocki, które pomagają dzieciom przyswoić sobie pojęcie liczby i zacząć liczyć bez zliczania – czyli uczenia się na pamięć: 1,2,3 itd.. Chodzi o matematyczne liczenie globalne.

W ramach organizowanych przeze mnie zajęć nasze przedszkolaki uczą się pojęć matematycznych za pośrednictwem wszystkich zmysłów – manipulują klockami – dotykają ich, patrzą, dokonują obliczeń. Nabywają pewności siebie, która zachęca je przede wszystkim do wytrwałości, tak ważnej przy nauce matematyki.

Dzieci bawiąc się kształtami i łącząc je ze sobą, dowiadują się, że cyfry i liczby to symbole, które można łączyć. Zauważają również relacje i związki między liczbami. Zachęcam nasze maluchy do tworzenia związków i powiązań, zależy mi na tym, żeby dzieci umiały posługiwać się wzorami i schematami, co leży u podstawy myślenia matematycznego. Pragnę, aby zrozumiały, że liczby nie są czymś, co występuje w izolacji, lecz tworzą wysoce zorganizowany system, pełen rozmaitych rodzajów połączeń i wzorów.

Zgodnie z metodą Numicon wszystkie zadania wprowadzane są stopniowo – od łatwego do trudniejszego oraz zgodnie z obowiązującymi etapami pracy. Czasu realizacji poszczególnych etapów nie można z góry zaplanować, nie można zamknąć ich w ramy czasowe, ponieważ są one uzależnione od indywidualnych umiejętności, możliwości i zainteresowań każdego dziecka. Przechodzenie na kolejny etap pracy realizowany będzie dopiero po opanowaniu przez dzieci wiadomości i umiejętności z poprzedniego zakresu.

Przestrzegając tej zasady, można w istotny sposób przyspieszyć rozwój intelektualny dzieci i ukształtować ich umiejętności matematyczne.

Na zajęciach wykorzystuję podejście polisensoryczne. Dzieci poprzez czynne budowanie konstrukcji, tworzenie układów i schematów z klocków, a także wykorzystując woreczek dotykowy, jednocześnie wzrokiem i dotykiem poznają, jak liczby są ze sobą powiązane. Wszystkie nowo wprowadzane ćwiczenia zaczynam zawsze sama w celu zademonstrowania, a następnie pozwalam dziecku na kontynuację aż do przejścia wszystkich wykonywanych czynności.

Podczas wykonywania ćwiczeń maluchy uczą się języka matematycznego, tak jeszcze dla nich niezrozumiałego. Trudno dziecku odpowiedzieć na pytanie, jeśli go nie rozumie. Bardzo istotną zatem rzeczą jest to, żeby uczyły się stosowania znanych słów np.: „przed” i „po” w kontekście matematycznym, gdzie ich znaczenie może być nieco odmienne. Ważne jest również, aby dzieci umiały potrafiły opisać swoje działanie.

Na moich zajęciach nie stosuję żadnych ograniczeń zakresu liczenia – dzieci liczą do kresu swoich możliwości, a potem przy pomocy dorosłego przekraczają tę granicę. To nie dorosły, ale dziecko ma opanować umiejętność liczenia, dlatego to ono musi być aktywne, ono ma manipulować klockami i dostrzegać zachodzące między nimi zależności.

Na zajęciach z kształtami Numicon dominującymi formami pracy są zabawy, gry i sytuacje zadaniowe, które są szczególnie zalecane w podstawie programowej wychowania przedszkolnego. Dzieci pracują w całej grupie, w małych zespołach, w parach, a także indywidualnie.

Zważywszy na fakt, że wiek przedszkolny jest okresem bardzo istotnym dla dalszego rozwoju dziecka, ale jednocześnie pamiętając, iż każdy maluch posiada swój wrodzony potencjał, rozwija się według własnych możliwości i nie zawsze potrafi osiągnąć umiejętności matematyczne w danym wieku, celem proponowanych przeze mnie zabaw jest kształcenie umysłu, rozwijanie i umacnianie zamiłowania do prawdy, obiektywizmu i dostrzeganie piękna matematyki. Jestem przekonana o tym, że dziecko, które polubi matematykę na moich zajęciach i zrozumie jej zasady rozwiązywania problemów, nie będzie bezbronny w dzisiejszym świecie.

Poza rozbudzaniem zainteresowań matematycznych, rozwijaniem umiejętności logicznego myślenia, umiejętności wykonywania czterech podstawowych działań arytmetycznych: dodawania, odejmowania, mnożenia, dzielenia oraz rozwiązywania zadań z treścią, moje przedszkolaki od samego początku kształtują takie cechy jak: wytrwałość, systematyczność, dokładność, inicjatywa i samodzielność. Wielokrotnie w sytuacjach trudnych, wymagających wysiłku umysłowego, zupełnie nieświadomie wzmacniają swoją odporność emocjonalną.

Dla mnie jako nauczyciela bardzo ważne jest to, aby wszystkie treści programowe przyswajane były przez dzieci w sposób bezstresowy i najbardziej dla nich naturalny. Dlatego dbam o przyjazną atmosferę podczas zajęć, staram się być wrażliwa na emocje moich podopiecznych, stwarzam system wzmocnień pozytywnych: zachęcam, chwaleb i demonstruję na forum grupy postępy dziecka, co istotnie wpływa na korzystne nastawienie maluchów do nauki.

W wyniku realizacji programu przedszkolaki zdobędą nie tylko umiejętności wykorzystywania klocków Numicon, ale także będą potrafiły swobodnie przeliczać i dostrzegać regularności w układzie pozycyjnym liczb, układać kompozycje przestrzenne i płaskie, łatwiej i szybciej klasyfikować i segregować różne przedmioty, lepiej klasyfikować zbiory według wzrastającej lub malejącej liczby ich elementów, dostrzegać i odtwarzać rytmy, powtarzające się sekwencje. Dzieci będą lepiej dodawać i odejmować liczby naturalne w pamięci i na konkretach, podejmować próby mnożenia i dzielenia liczb naturalnych, posługiwać się liczebnikami głównymi w związku z analizą sytuacji przedstawionej konkretnie lub graficznie, rozwiązywać zadania z treścią, działać konstruktywnie i racjonalnie mimo przeżywanych negatywnych emocji, doskonalić umiejętność współpracy z rówieśnikami i co najważniejsze **posiadać motywację do nauki matematyki jako źródła wiedzy.**

Kształty Numicon wspomagają dzieci w rozwijaniu czynności intelektualnych i uzdolnień w zakresie edukacji matematycznej, co zgodne jest z podstawą programową wychowania przedszkolnego. Wzmacniają ich odporność emocjonalną i uczą radzenia sobie w trudnych sytuacjach. Dzięki zajęciom z klockami Numicon moje przedszkolaki zyskują solidną podstawę do nauki matematyki w wieku szkolnym.

Anna Szybińska
nauczyciel PM nr 131

Przedszkole Miejskie Nr 73 w Łodzi

ROZWIJAMY TALENTY

Zajęcia dodatkowe w przedszkolu przyczyniają się do poszerzenia horyzontów malucha, rozwijają jego talenty i umiejętności, kreatywność oraz sprawność fizyczną. Przedszkole Miejskie nr 73 w Łodzi prowadzi wiele takich zajęć. Są wśród nich: **plastyka z elementami orgiami, bajkoterapia – zabawy z bajką, arteterapia – terapia przez sztukę, zabawy muzyczno-taneczne wg idei Klanzy, zabawy terapeutyczne.** Są to zajęcia bezpłatne.

Dzieci lubiące działania twórcze świetnie odnajdują się w naszym przedszkolu na zajęciach plastycznych, podczas których wykonują prace na bazie kół orgiami. Początkowo wprowadzamy bardzo proste modele, które dzieci odwzorowują. Następnie proponujemy im nieco trudniejsze zadania z koniecznością kilkakrotnego zgięcia koła. Staramy się, by wszystkie prace nawiązywały do aktualnej pory roku lub zbliżającego się święta. Dzieci czują się wówczas bardziej zmobilizowane, chętniej wykonują prace wiedząc, że robią je dla babci, dziadka czy też dla innej bliskiej osoby. Nasi podopieczni rozwijają sprawność manualną, koncentrację uwagi, koordynację wzrokowo-ruchową, a także uczą się poprawnego odwzorowywania. Zachęcamy również dzieci do tego, by ich prace były twórcze, spontaniczne, by każda z nich zawierała elementy przez nie zaprojektowane.

Kolejne z zajęć dodatkowych proponowanych przez nasze przedszkole to bajkoterapia – zabawy z bajką. Bajki cechuje magiczne ujmowanie rzeczywistości, oglądanie świata z perspektywy dziecka i świadomość umowności zdarzeń, czyli rozróżnienie świata realnego i czarodziejskiego. „Nierealny” świat bajek wprowadza porządek i ład, pokazując, jakie reguły rządzą światem realnym. Bajkoterapia to świetny sposób na poszerzenie słownictwa, na radzenie sobie z trudnymi emocjami. Maluchy utożsamiają się z książkowymi bohaterami i przeżywają swoją rzeczywistość w świecie fantazji. Podczas zajęć dziecko zdobywa wiedzę na temat swoich emocji, nazywa uczucia (np. lęk, strach, radość, smutek, wstyd, nieśmiałość), rozwija wyobraźnię oraz zainteresowania czytelnicze, jednocześnie dobrze się bawiąc. Bajkoterapia w naszym przedszkolu to także czytanie bajek, słuchowiska, teatrzyki, zabawy dramatyczne, muzyczno-ruchowe, gry, układanie bajek przez dzieci, malowanie, rysowanie itp.

Prowadzimy również zajęcia z zakresu arteterapii, mające na celu wspomaganie rozwoju dzieci poprzez sztukę. Podczas zajęć skupiamy się na działalności muzycznej i plastycznej. Uczestnicząc w różnych formach aktywności, dzieci mają możliwość lepiej poznać siebie, zwiększyć wiarę we własne możliwości, nauczyć się wyrażania emocji, rozwijać wyobraźnię oraz po prostu dobrze się bawić. Do tej pory przeprowadziliśmy zajęcia metodą malowania dziesięcioma palcami, terapię kolorami, muzykoterapię. Maluchy słuchały bajek relaksacyjnych przy muzyce oraz integrowały się przy zabawach z chustą animacyjną. Staramy się, by dzieci wielozmysłowo poznawały świat. Chcemy, aby podczas naszych zajęć dziecko miało możliwość zaspokojenia potrzeby akceptacji, bycia rozumianym, docenianym i zrelaksowanym.

Przedszkolaki lubiące ruch i muzykę uczęszczają na zajęcia muzyczno-taneczne według idei Klanza. Mają one na celu stymulowanie i wspomaganie wszechstronnego rozwoju dziecka, a także wyzwalanie jego aktywności ruchowej poprzez tańce i zabawy przy muzyce. Dzieci poznają proste układy taneczne, dostosowane do ich możliwości. Zajęcia te usprawniają koordynację ruchową i pamięć ruchowo-taneczną, rozwijają zdolności artystyczne, kształtują umiejętność współpracy z innymi. Maluchy uczestnicząc w zabawach tanecznych, uczą się panowania nad swoim ciałem. Zajęcia muzyczno-taneczne ćwiczą pamięć motoryczną, wyrabiają poczucie rytmu, wpływają pozytywnie na rozwój emocjonalny i wyobraźnię dziecka. Zabawy integracyjne są prowadzone przy użyciu chusty animacyjnej.

Ponadto prowadzimy zajęcia terapii pedagogicznej, które wspomagają u dzieci czynności intelektualne potrzebne do rozumienia siebie i otaczającego świata, rozwijają ich pamięć, sprawność manualną i koordynację wzrokowo-ruchową, spostrzegawczość, i wyobraźnię. Stymulują logiczne myślenie i umiejętności matematyczne. Uczą dzieci, współdziałania, porozumiewania się z innymi. Wyciszają emocje, zmniejszają napięcie mięśni, sprzyjają koncentracji uwagi. Wspomagają rozwój mowy, wzbogacają zasób słownictwa oraz rozwijają słuch fonematyczny.

Proponowane przez naszą placówkę zajęcia dodatkowe to świetny sposób na rozwijanie umiejętności i talentów dziecka pod opieką fachowców. Malec ma szansę przebywać z dziećmi o podobnych zainteresowaniach, ćwiczyć umiejętność współpracy w grupie rówieśniczej, sztukę negocjacji, przyjmowanie pochwał i radzenia sobie z porażką.

*Anna Cechulska – dyrektor PM 73
Magdalena Wolska, Izabela Kantyka - nauczyciele*

KOLOROWY ZDROWY TALERZ

Jak wiele innych przedszkoli, tak i nasze od dawna zapewnia dzieciom zdrowe, kolorowe i smaczne dla nich posiłki. Początkowo maluchy nie chciały jeść tego, co zielone, czerwone i żółte, a przy tym niesłodkie. Właśnie dlatego już od pierwszych dni w przedszkolu uświadamiamy im następstwa niewłaściwych zachowań w dziedzinie odżywiania się, ucząc w ten sposób odpowiedzialności za własne zdrowie. Dbamy więc o to, aby posiłki były nie tylko smaczne, ale również ładnie podane i kolorowe. W tym celu w każdej grupie organizowaliśmy tzw. „stół szwedzki” i to właśnie tutaj wykorzystaliśmy naturalne talenty dzieci, prosząc o samodzielne udekorowanie swoich kanapek. W ten sposób przedszkolaki mogły same zdecydować, z czego ich danie będzie się składać i dlatego chętniej, z zadowoleniem je zjadały.

Wiele przedszkoli wprowadziło taki stół, więc czym odróżniamy się od innych? W naszej placówce podajemy dzieciom tylko pieczywo z dodatkiem pełnego ziarna, wielozbożowe płatki śniadaniowe, kaszę jęczmienną, jaglaną, gryczaną, kukurydzianą, kus-kus, ryż biały i brązowy oraz makarony produkowane z mąki pszennej, żytniej lub owsianej.

Talerze obiadowe pełne są warzyw, tak surowych jak i duszonych. Wykorzystujemy cukinię, bakłażany, brokuły oraz szpinak, a także nasiona roślin strączkowych: soczewicy, cieciorki, fasoli. W menu nie brakuje też owoców i soków, które dzieci potrafią zrobić samodzielnie, wykorzystując sokowirówkę. Radość z wykonanego zadania jest ogromna, czego dowodem są radosne miny dzieci i puste naczynia po wypitym do dna napoju.

Do tradycji naszego przedszkola wszedł zwyczaj podawania dzieciom herbaty owocowej i zielonej z dodatkiem cytryny i pomarańczy, jogurtów naturalnych oraz dodawania do potraw amarantusa, a także ziaren słonecznika i dyni, kielków nasion oraz natki pietruszki i mięty. Odpowiedni smak potraw uzyskujemy, dodając ponadto przyprawy takie jak: bazylię, oregano i kurkumę.

Przez cały rok zapewniamy dzieciom do picia soki jednodniowe o różnych smakach. Podczas zajęć edukacyjnych maluchy poznają walory odżywcze i zdrowotne wody mineralnej, która stała się ich ulubionym napojem.

Wiemy, jak bardzo dzieci lubią hamburgery lub chipsy. Nie należy zupełnie z tego rezygnować. W naszym przedszkolu dzieci mogą je jeść, ale przyrządzamy je samodzielnie. Takie hamburgery z mięsa drobiowego z dodatkiem różnych sałat i warzyw oraz chipsy owocowe to smaczne i zdrowe posiłki podczas każdej całodniowej wycieczki.

W szczególny sposób obchodzimy niektóre dni – np. w walentynki podajemy tylko czerwone potrawy, a pierwszego dnia wiosny na talerzu króluje kolor zielony.

Chętniej niż dotychczas dzieci jedzą również ryby w różnej postaci, chociaż początki były bardzo trudne. Najbardziej lubią rybę po grecku, rybę pieczoną oraz pasty rybne.

Wiadomo jest, że dzieci uczą się poprzez zabawę i samodzielne działanie. Dlatego biorą udział w quizach o zdrowym odżywianiu, czy przedstawieniach przygotowanych przez nauczycieli. Mają również możliwość samodzielnego komponowania sałatek, układania dziennych jadłospisów, a także wspólnego z rodzicami wykonywania prostych potraw.

Wczesną wiosną we wszystkich klasach hodujemy szczypior i czosnek, które później wykorzystywane są do urozmaicenia kanapek oraz sosów. Rodzice są bardzo zainteresowani naszym jadłospisem, często pytają, w jaki sposób wykonać w domu niektóre potrawy.

Zmiany w nawykach żywieniowych dzieci to zasługa wszystkich pracowników przedszkola: kuchni, która dba o jakość podawanych dzieciom potraw, pracowników obsługi, którzy wspierają nauczycieli w zachęcaniu dzieci do próbowania różnych nowości smakowych, nauczycieli, którzy prowadzą działania edukacyjne związane ze zdrowym żywieniem, organizują quizy, konkursy oraz wspólnie z dziećmi wykonują kanapki, sałatki, soki i wreszcie specjalisty oraz dyrektora dbających o wysoką jakość produktów, z których wykonywane są posiłki i równie wysoką jakość standardów żywieniowych. A dzieci? Dzieci przyzwyczyły się już do wprowadzonych zmian i akceptują je, a my mamy nadzieję, że poznane w przedszkolu zasady zdrowego żywienia będą również stosowały w przyszłości.

*Anna Cechulska – dyrektor
Katarzyna Wiśniewska - nauczyciel*

Publiczne Gimnazjum nr 32 w Łodzi

KONKURS**„Agresji i przemocy mówimy STOP”**

W Międzynarodowym Dniu Zapobiegania Przemocy wobec Dzieci (19 listopada) został rozstrzygnięty, zorganizowany przez Publiczne Gimnazjum nr 32 im. Karola Wojtyły w Łodzi, konkurs „Agresji i przemocy mówimy STOP”. Był on adresowany do uczniów łódzkich szkół podstawowych i gimnazjów. Organizatorzy za główne cele realizowane w jego ramach uznali: eliminowanie zachowań agresywnych i przemocy, ochrona przed agresją, zwiększenie wrażliwości na stosowanie przemocy, promowanie postawy reagowania na zaobserwowaną krzywdę, edukacja dzieci i młodzieży w zakresie skutków stosowania i doświadczania przemocy; pobudzanie kreatywności uczniów. Konkurs został przeprowadzony w trzech kategoriach: prace plastyczne, konkurs oratorski, konkurs na scenkę. Patronat nad imprezą objęli: Straż Miejska w Łodzi, Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego oraz Akademia Zdrowia. Dzięki tym instytucjom konkurs zyskał na atrakcyjności; laureaci otrzymali ciekawe nagrody (książki, kosmetyki, słodycze, a nawet okolicznościowe medale), a imprezę podsumowującą ubarwił pokaz szkolenia psów Straży Miejskiej. Przedstawiciele patronujących konkursowi instytucji uczestniczyli też w pracach jury. A oto lista laureatów:

Prace plastyczne Szkoła Podstawowa

Miejsce I – Kinga Chrzanowska – SP nr 41; nauczyciel – Izabella Raczkowska

Miejsce II – Wiktoria Wochniak – SP nr 193; nauczyciel – Joanna Kwiecińska

Miejsce III – Maja Wojtasik – SP nr 111; nauczyciel – Danuta Radwańska

Gimnazja

Miejsce I – Ewa Chojnacka – PG nr 18; nauczyciele – Bernadeta Forc, Joanna Krawczyk

Miejsce II – Marta Sołtyszewska – PG nr 34; nauczyciel – Ilona Krotoszyńska

Miejsce III – Karolina Witczak – PG nr 36; nauczyciel – Joanna Więcek

Konkurs na scenkę (dla uczniów szkół podstawowych)

Miejsce I – SP nr 41 – Bajka *Wilk i zając*; opiekun – Izabella Raczkowska

Miejsce II – SP nr 1 – *Jesteśmy życzliwi*; opiekun – Anita Trzmielak

Miejsce III – SP nr 29 – *Nasz przyjaciel Loczek*; opiekun – Ewa Urbaniak

Konkurs oratorski – przemówienie inspirowane tematyką konkursu

Miejsce I – Tatiana Staniszevska – PG nr 31; opiekun – Ewa Czechowicz

Miejsce II – Karolina Matecka – PG nr 31; opiekun – Ewa Czechowicz

Miejsce III – Natalia Falkowska – PG nr 14; opiekun – Hanna Majkowska-Pilarz

Bardzo duże zainteresowanie Konkursem uczniów i nauczycieli (ogółem wzięło w nim udział 120 uczniów łódzkich szkół podstawowych i gimnazjów) przekonało organizatorów do podjęcia decyzji o przeprowadzeniu jego kolejnej edycji w przyszłym roku szkolnym.

*Marek Wilmowski
Małgorzata Kmiecik*

Publiczne Gimnazjum nr 32 w Łodzi

**Wewnątrzszkolne
Targi Edukacyjne**

24 marca 2015 r. zorganizowano Wewnątrzszkolne Targi Edukacyjne zwane Dniem Absolwenta. Była to już IX edycja. Z roku na rok wzrasta zainteresowanie udziałem szkół ponadgimnazjalnych w tym przedsięwzięciu. Tegoroczna edycja Targów była rekordowa - wzięło w niej udział 20 szkół: Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystyczno-Hotelarskich, Zespół Szkół Ekonomii i Usług, ZSP nr 3, ZSP nr 5, Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego, ZSP nr 9, Zespół Szkół Przemysłu Mody, Zespół Szkół Geodezyjno-Technicznych, ZSP nr 15, Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych, Zespół Szkół Poligraficznych, ZSP nr 19, ZSP nr 20, Zespół Szkół Rzemiosła, ZSP nr 22, Centrum Akademia Zdrowia, XXIII Liceum Ogólnokształcące, XLIV Liceum Ogólnokształcące, LO Centrum Służb Mundurowych, Centrum Edukacji „Oświatowiec”.

Celem Wewnątrzszkolnych Targów Edukacyjnych jest przygotowanie uczących się do świadomego wyboru dalszej ścieżki kształcenia, promowanie kierunków kształcenia w łódzkich szkołach ponadgimnazjalnych, kształtowanie postaw przedsiębiorczych, kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji w kontekście swoich zainteresowań, predyspozycji zawodowych oraz oczekiwań i potrzeb rynku pracy przez uczących się oraz popularyzowanie zawodów, w których można osiągnąć kwalifikacje zawodowe w łódzkich szkołach ponadgimnazjalnych.

Organizacja *Dnia Absolwenta* to przede wszystkim możliwość odwiedzenia szkoły przez byłych uczniów gimnazjum. Towarzyszą temu spotkania z młodszymi kolegami, wychowawcami i nauczycielami. Absolwenci przygotowują stoiska na sali gimnastycznej, gdzie prezentują ofertę edukacyjną swoich obecnych szkół oraz zachęcają do podjęcia w nich nauki. Jak co roku, uczniowie klas III i II uczestniczyli w Mini Targach Edukacyjnych, gdzie mogli dowiedzieć się o kierunkach kształcenia, środowisku pracy, nowych zawodach i branżach przeszłości rynku lokalnego, regionalnego i krajowego.

Uczniowie Zespołu Szkół Rzemiosła proponowali odwiedzającym ich stoisko modelowanie i projektowanie fryzur na różne okazje, natomiast uczniowie Zespołu Szkół Techniczno-Informatycznych prezentowali mini-roboty własnej konstrukcji. Licealiści z Centrum Służb Mundurowych przygotowali pokazy sztuk walki.

Dla uczniów klas III gimnazjum *Dzień Absolwenta* to ważne wydarzenie w kalendarzu szkolnym Publicznego Gimnazjum nr 32 w Łodzi. Efektem Wewnątrzszkolnych Targów Edukacyjnych jest wspomaganie procesu planowania i podejmowania świadomej decyzji dotyczącej wyboru dalszego kierunku kształcenia i zawodu przez uczących się, rozpoznanie oferty edukacyjnej łódzkich szkół ponadgimnazjalnych.

*Marek Wilmowski
Ewa Koper*

NOWOŚĆ!

**Całe laboratorium
w jednym dysku!**

Cyfrowe, mobilne laboratorium doświadczalne

LABORATORIUM W FORMIE DYSKU POMIAROWEGO LABDISC Z WBUDOWANYMI KILKUNASTOMA CZUJNIKAMI GOTOWYMI DO PRACY BEZPOŚREDNIO PO WŁĄCZENIU TO UNIKALNE ROZWIĄZANIE NA POLSKIM RYNKU

Wystarczy wcisnąć jeden przycisk, aby zmierzyć ciśnienie, wilgotność, poziom hałasu, natężenie światła i wiele innych parametrów, a na wyświetlaczu zobaczyć wartość pomiaru. Można również włączyć kilka czujników i dokonać **równoczesnego pomiaru wielu parametrów**, które zostaną zapisane w pamięci dysku. Po połączeniu dysku z komputerem lub dowolnym tabletem można dokonać analizy przeprowadzonych doświadczeń używając intuicyjnego i prostego w obsłudze oprogramowania **GlobiLab** dostępnego **bezpłatnie** na wszystkie systemy: **Windows, MAC, Linux, iOS i Android**. Wyniki można wyświetlić w postaci czytelnej tabeli, pokazać na wykresie lub na wirtualnych miernikach oraz nanieść na mapy Google.

Dyski pomiarowe Labdisc to kompaktowe, lekkie urządzenia z własną pamięcią (128 000 próbek), długodziałającym akumulatorem (**150 godzin pracy**), wyświetlaczem LCD

i bezprzewodową komunikacją **Bluetooth**. Pozwala to na przeprowadzanie rzeczywistych doświadczeń (również tych długotrwałych) tak w klasie, jak i poza nią.

Wbudowany GPS umożliwia automatyczną lokalizację pomiarów przeprowadzanych w terenie na **mapach Google**, co pozwala na przeanalizowanie zmiany wyników w zależności od miejsca badania oraz określenie dodatkowych parametrów, takich jak prędkość czy współrzędne GPS.

Doświadczenia dokonywane w klasie mogą być obserwowane bezpośrednio na komputerze czy tablecie, a dzięki bezprzewodowej komunikacji Bluetooth nie ma ograniczeń związanych z długością kabla czy problemem z brakiem gniazdka elektrycznego.

Oprogramowanie ma wiele zaawansowanych funkcji i narzędzi do analizy, edycji i statystyk związanych z obróbką wyników.

Dostępne są 3 rodzaje dysków: **biologiczno-chemiczny, do fizyki i uniwersalny** z odpowiednio dobranymi czujnikami, które można uzupełnić dodatkowymi sondami i czujnikami zewnętrznymi.

Dla młodszych uczniów jest przeznaczony **Labdisc Mini** i specjalne oprogramowanie **GlobiWorld** (również bezpłatne), które zawiera dodatkowe ciekawostki i informacje, a przede wszystkim przyjazny młodym odkrywcom interfejs.

Doświadczenia, które łączą świat rzeczywisty z cyfrowym, mogą stać się dla uczniów idealnym środowiskiem do działania, zachęcającym ich do poznawania otaczającego świata.

Przykładowo, sugerowana cena dla szkoły za Labdisc biologiczno-chemiczny z wbudowanymi 15 czujnikami to ok. **3100 zł brutto**.

Ruch artystyczny w szkołach zawodowych

Przegląd Twórczości Artystycznej Uczniów Szkół Zawodowych

Z jakimi opiniami na temat zdolności, zainteresowań, możliwości osiągnięć uczniów szkół zawodowych spotykamy się na co dzień? Jakie jest nastawienie społeczeństwa do szkół zawodowych? Nie będziemy podawać przykładów tych opinii, ale nie prowadzą one do optymistycznych wniosków. Z pewnością powinno być inaczej. Wobec tego jak? Chcąc zmienić pokutujący w społeczeństwie sposób myślenia o szkole zawodowej, powinniśmy zacząć od przekonań, którymi kierujemy się w codziennym życiu. Mogą one powstrzymywać nas przed osiąganiem wielkich celów albo mogą wzmacniać nasze możliwości i motywować do działania. Sprawmy zatem, aby nasze przekonania i nastawienie były pozytywne. Być może stwierdzimy wówczas, że szkoła zawodowa jest wielką szansą osiągnięcia sukcesu przez tych, którzy w niej się uczą lub będą się uczyć i zdobywać kwalifikacje. Że tak może być przekonanych jest wiele osób i instytucji. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 w Łodzi, organizując **Przegląd Twórczości Artystycznej Uczniów Szkół Zawodowych**, udowadnia każdego roku, że szkoły zawodowe działają wielokierunkowo, tworząc przestrzeń i warunki do rozwoju zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz publicznej prezentacji wytworów ich wyobraźni i dokonań. Przegląd odbywa się dzięki pasji ludzi, którzy angażując się w jego organizację, zachęcają młodzież do pokazania swoich uzdolnień w wybranej przez siebie formie ekspresji.

W tym artykule chcemy pokazać, że w szkole zawodowej, w technikum i w zasadniczej szkole zawodowej są uczniowie o wielkim potencjale twórczym, różnorodnych zainteresowaniach. Pragniemy przekonać, że uczeń szkoły zawodowej to człowiek twórczy, to ktoś, kto nie tylko przygląda się rzeczywistości, współistniejąc w niej, ale także tworzy jej własny ogląd poprzez sztukę. Dowodem na to, że w szkołach zawodowych mamy do czynienia z twórczością artystyczną uczniów, są liczne prace literackie, fotograficzne i plastyczne zgłaszane do udziału w każdej edycji **Przeglądu Twórczości Artystycznej Uczniów Szkół Zawodowych**.

Przegląd Twórczości Artystycznej Uczniów Szkół Zawodowych to projekt adresowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych: techników i zasadniczych szkół zawodowych z terenu województwa łódzkiego. Skierowany jest do młodzieży, której pasje artystyczne związane są z fotografią, literaturą i sztukami plastycznymi.

Przegląd od momentu powstania pomysłu aż do 10 jego edycji organizowany był przez Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 16 w Łodzi (dawniej Zespół Szkół Elektrycznych). Od roku szkolnego 2006/2007 organizowany jest przez Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 w Łodzi. Partnerami w realizacji projektu jest **Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego** (od 1996 roku) i **Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łodzi** (od roku szkolnego 2009/2010). Przegląd jest objęty patronatem **Łódzkiego Stowarzyszenia Pomocy Szkole. Przegląd Twórczości Artystycznej Uczniów Szkół Zawodowych**

patronatem obejmowali także w ostatnich latach: **Wojewoda Łódzki, Marszałek Województwa Łódzkiego, Prezydent Miasta Łodzi i Łódzki Kurator Oświaty**.

Organizacją poszczególnych etapów Przeglądu Twórczości **zajmują się** nauczyciele ZSP nr 9: Dorota Białkowska, Jadwiga Jezierna, Agnieszka Kłosińska i Monika Stepniak-Jankowska, a wspierają ich – dyrektor Henryka Michalska i wicedyrektor – Dorota Serwik-Porowska.

W ramach Przeglądu odbywają się konkursy: **fotograficzny** – temat przewodni określany corocznie w regulaminie (w tym roku temat brzmi: *Dziwny jest ten świat*), **literacki** – małe formy literackie o dowolnej tematyce, **plastyczny** – technika i temat dowolne.

Prace w każdej kategorii ocenia Komisja Konkursowa składająca się z profesjonalistów, specjalistów w danej dziedzinie. Jurorzy reprezentują wyższe uczelnie i instytucje kultury, ośrodki doskonalenia nauczycieli. Działają 3 niezależne komisje.

Zwieńczeniem prac związanych z Przeglądem jest uroczysta gala podsumowująca kolejne edycje Przeglądu Twórczości Artystycznej Uczniów Szkół Zawodowych, organizowana od wielu lat w **Muzeum Miasta Łodzi**.

Tradycją Przeglądu jest zaproszenie do udziału w uroczystej gali **gościa honorowego**, osoby związanej z Łodzią. Każdy gość jest postacią rozpoznawalną, o znaczącym dorobku nie tylko w skali miasta, ale często w skali kraju, czego przykładem mogą być takie osoby jak: Jan Machulski, Jerzy Żelnik, Marcel Szytencelm, Marek Janiak, Piotr Pustelnik, Magdalena Michalak, Jacek Grudzień, Bogusław Raczko. Każda z tych postaci swoim własnym przykładem pokazuje młodzieży, jak poprzez pracę, ale przede wszystkim realizację pasji i zainteresowań, można osiągnąć sukces, przy okazji promując swoje miasto, kraj i czerpiąc niezwykłą radość z tego, co się robi. Spotkanie z gościem honorowym jest dla młodych twórców inspiracją do podejmowania nowych działań sprzyjających rozwojowi ich zdolności, zainteresowań.

Przygotowanie gali podsumowującej Przegląd jest okazją do kształtowania umiejętności społecznych i organizatorskich uczniów. Młodzież Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 w Łodzi przygotowuje **program artystyczny**. Scenariusz spektaklu powstaje w oparciu o utwory laureatów Przeglądu w kategorii literackiej. Do jego przygotowania włączyły się w ostatnich latach członkinie Koła Sympatyków Dydaktyki Polonistycznej Uniwersytetu Łódzkiego. Uczniowie szkoły prowadzą galę (konferansjerka), są zaangażowani w przygotowanie spektaklu – grają w nim, śpiewają, zapewniają oprawę muzyczną. Młodzież też, w formie prezentacji, przekazuje informacje o zgłoszonych pracach plastycznych i fotograficznych. Zapewnia też serwis fotograficzny uroczystości. Przy obsłudze projektu pracują uczniowie kształcący się w różnych zawodach, ze wszystkich poziomów. Podsumowaniu Przeglądu towarzyszy **wystawa prac nagrodzonych i wyróżnionych w konkursach**.

„Wielkim kunsztem wykazuje się nauczyciel, który potrafi sprawić, że twórcze wyrażanie siebie i nabywanie wiedzy staje się źródłem radości.”
Albert Einstein

Informacja o nagrodzonych i wyróżnionych pracach fotograficznych i plastycznych i ich prezentacja graficzna zamieszczana jest w **biuletynach pokonkursowych**, które opracowywane są na podsumowanie poszczególnych edycji Przeglądu. W wydawnictwach opublikowane są wszystkie nagrodzone i wyróżnione prace literackie. Dotychczas w grupie finalistów znaleźli się między innymi uczniowie szkół z Aleksandrowa Łódzkiego, Kutna, Lutowa, Łodzi, Łowicza, Opoczna, Ozorkowa, Pabianic, Piotrkowa Trybunalskiego, Poddębic, Radomska, Skierniewic, Sieradza, Tomaszowa Mazowieckiego, Złoczewa.

W naszym mieście i województwie jest wiele szkół zawodowych. W każdej z nich podejmowane są działania, które służą wszechstronnemu rozwojowi ucznia, wpływając na procesy zachodzące w sferze poznawczej i emocjonalnej młodego człowieka. To dzięki takim działaniom i inicjatywom szkoły zawodowe przyczyniają się do pozytywnej przemiany przekonań, nastawienia, a w konsekwencji zasad, którymi społeczeństwo kieruje się w stosunku do uczniów i absolwentów szkół zawodowych, a czasem nawet w stosunku do zatrudnionych w nich pracowników. Gdybyśmy na koniec artykułu dołączyły statystykę Przeglądu, to okazałoby się, że liczba dzieł (proza, poezja, malarstwo, grafika, fotografia) zaprezentowanych w ciągu 18 jego edycji sięga kilku tysięcy. I tylu też twórców oceniano i podziwiano w trakcie jego trwania. Nie wszystkie prace mogły być opublikowane, ale te nagrodzone znalazły swoje miejsce w wydawanych biuletynach.

Każda kolejna edycja Przeglądu Twórczości Artystycznej Uczniów Szkół Zawodowych jest efektem entuzjazmu organizatorów projektu, zaangażowania kochających pracę z młodzieżą nauczycieli pasjonatów, rzeczowego, organizacyjnego i finansowego wsparcia firm, instytucji, organizacji społecznych. Świadczy o docenianiu działań służących promocji twórczości artystycznej uczniów szkół zawodowych.

I na koniec krótka refleksja. **Przegląd Twórczości Artystycznej Uczniów Szkół Zawodowych** buduje pozytywne emocje, nobilituje tego, kto specjalistą jest lub stanie się nim poprzez osiągnięcie (formalne lub pozaformalne) potrzebnych kwalifikacji. Uświadamia, że zawodowiec, może być nie tylko fachowcem, ale także twórcą. **ROK SZKOŁY ZAWODOWCÓW** to ważne hasło. Mówiąc o zawodowcach, myślimy o innych, a przecież każdy z nas jest zawodowcem i wśród nas też są artyści.

Henryka Michalska
Dyrektor Zespołu Szkół
Ponadgimnazjalnych nr 9 w Łodzi
Grażyna Adamiec
LCDNiKP

LAUREACI KONKURSU „ELE-MELE, UMIEM WIELE” - PO RAZ TRZECI

**Rozmowa Janusza Moosa, dyrektora ŁCDNiKP
z Pawłem Miszczakiem, dyrektorem Szkoły Podstawowej nr 44 w Łodzi**

Janusz Moos: Uczniowie Szkoły Podstawowej nr 44 w Łodzi zdobyli pierwsze miejsce w tegorocznej edycji konkursu „Ele-mele, umiem wiele”. Dodajmy, że reprezentacja szkoły zwycięża już po raz trzeci w historii konkursu.

Paweł Miszczak: Szkoła od 12 lat bierze udział w każdej edycji tego konkursu i nie było sytuacji, żeby nie znalazła się w finale, a więc zawsze prezentuje bardzo wysoki poziom.

J. M.: Ele-mele, umiem wiele” to konkurs szczególnie istotny i wartościowy dlatego, że ma wymiar holistyczny, nie występują tu przedmioty, lecz sprawdzamy umiejętności z różnych obszarów działania edukacyjnego szkoły. Nauczyciele, którzy wiedzą, że warto w danym roku szkolnym przystąpić do konkursu, wiążą tematykę konkursu z procesem edukacyjnym wynikającym z podstawy programowej.

P. M.: Szkoła podjęła zmiany w tym kierunku, tworząc w 1990 roku klasy autorskie. Zaproponowaliśmy wtedy, a więc 10 lat przed reformą, kształcenie blokowe. Nauczyciele podjęli to wyzwanie i taką formę pracy. Są to nauczyciele bardzo doświadczeni, niektórzy z ponad 30-letnim stażem. Dwie panie przygotowują systematycznie każdego roku dzieci do tego konkursu, tak więc są bardzo dobrze zorientowane w jego tematyce, współpracują z ŁCDNiKP i wiedzą doskonale, jak przygotować dzieci do udziału w konkursowych zmaganiach. Nauczanie początkowe, obecnie nazywane edukacją wczesnoszkolną, to pełne nauczanie ogólne. Edukacja polonistyczna, matematyczna, przyrodnicza, również artystyczna, toteż przygotowanie dzieci do udziału w „Ele-mele” nie stanowi problemu, za to problemem jest wybór reprezentacji szkoły spośród dużego grona chętnych do udziału w konkursie.

J. M.: Zwracam się do koordynatora konkursu, pani Hanny Derewlanej, kierownika Pracowni Edukacji Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej. Z wypowiedzi pana dyrektora wynika, że nauczyciele muszą dodatkowo przygotowywać dzieci, żeby sprostały wymaganiom konkursowym. Czy wobec tego konkurs wykracza poza program i wymaga dodatkowej aktywności?

Hanna Derewlana: Konkurs obejmuje treści znajdujące się w podstawie programowej i umiejętności, które należy ukształtować, np. czytanie ze zrozumieniem, wyszukiwanie informacji, czytanie mapy, umiejętności artystyczne jak chociażby taniec, natomiast poza podstawę programową wykraczają treści z zakresu edukacji regionalnej i europejskiej. Są w podstawie treści dotyczące edukacji regionalnej, ale dotyczą one miejsca, z którym dzieci są blisko związane, czyli Łodzi, własnego miasta.

Od lewej: Janusz Moos, Hanna Derewlana, Paweł Miszczak

J. M.: Czyli można powiedzieć, że konkurs rozszerza procesy edukacyjne prowadzone w szkole?

H. D.: Tak. Stąd nauczyciele podejmują działania nie tylko w ramach zajęć zintegrowanych, ale rozwijają zainteresowania na zajęciach pozalekcyjnych i kół zainteresowań.

P. M.: Jestem muzykiem i jako muzyk przedstawiłbym to tak: uczymy się rzemiosła, ale żeby to rzemiosło pokazać, musimy podjąć dodatkowy wysiłek, żeby znaleźć się na scenie. To jest zawsze coś ponad pewien standard.

J. M.: W pańskiej szkole, domniemywam, uczymy się poprzez zabawę.

P. M.: To chyba najlepsza metoda nauki, ponieważ uczenie się dla obowiązku czasem u dziecka wytwarza atmosferę buntu. Ale jeśli możemy się bawić i coś wspaniałego osiągnąć, to jest właśnie to, do czego dążymy.

H. D.: Szkoła pana dyrektora jest znana z tego, że pracuje nowoczesnymi metodami kształcenia, zwłaszcza metodami aktywizującymi. Oprócz typowej zabawy, która jest podstawą, nauczyciele wykorzystują całą ofertę metod aktywizujących z metodą projektów włącznie.

J. M.: Pragnę panu, panie dyrektorze najserdeczniej pogratulować efektów, bo trzykrotny laur w konkursie stawia szkołę na bardzo wysokiej pozycji.

H. D.: Chciałabym przy tej okazji wymienić nazwiska dwóch nauczycielek, które od dwunastu lat pracują z kolejnymi grupami dzieci

uczestniczącymi w konkursie. Są to panie Gabriela Porczyńska i Katarzyna Dudzińska.

P. M.: Pani Kasia Dudzińska przygotowuje zawsze zespół taneczny, a pani Gabrysia Porczyńska przygotowuje ekipę z zakresu matematyki, języka polskiego i wiedzy o świecie. Są to nauczycielki, które oprócz prowadzenia zajęć lekcyjnych nie tylko przygotowują uczestników konkursu, ale prowadzą też zajęcia dodatkowe. Pani Gabrysia prowadzi klub mini europejski, a pani Kasia zajęcia teatralne i przygotowuje inscenizacje towarzyszące obchodom ważnych wydarzeń, świąt, czy uroczystościom szkolnym.

J. M.: Zawsze mówię, że szkoła podstawowa to najważniejszy obszar edukacyjny. Jeśli w szkole podstawowej zniekształcimy procesy edukacyjne, to bardzo trudno będzie ukształtować aktywną postawę uczenia się w gimnazjum, a później w szkole ponadgimnazjalnej. Należy robić wszystko, by uczyć w wymiarze holistycznym i tak organizować proces uczenia się, by motywacją do uczenia się dawała radość. Wydaje mi się, że właśnie konkurs „Ele-mele umiem wiele” jest znakomitym i bardzo nowoczesnym pomiarem edukacyjnym nie polegającym na tym, że pokazujemy jedynie wskaźniki ilościowe, ale pokazujemy efekt prowadzonych procesów edukacyjnych i jeszcze raz za to chciałabym panu dyrektorowi podziękować i pogratulować.

REKOMENDACJA DRUGIEJ OGÓLNOPOLSKIEJ KONFERENCJI DYREKTORÓW I NAUCZYCIELI KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO ORAZ CENTRÓW KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO... Z TABLETEM

Podczas trzydniowej II Ogólnopolskiej Konferencji Dyrektorów i Nauczycieli Kształcenia Zawodowego oraz Dyrektorów Centrów Kształcenia Praktycznego ... z tabletem pt. „Przemiany w edukacji zawodowej w kontekście relacji szkoła - rynek pracy”, zorganizowanej przez Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego we współpracy z czasopismem *EduFakty - Uczę Nowocześnie*, która odbyła się w Instytucie Europejskim w Łodzi w dniach 9-11.04.2015 r. zostały poddane analizie i wnioskowaniu zagadnienia szczególnie nurtujące środowisko dyrektorów i nauczycieli szkół zawodowych, ważne dla wspierania szkolnych procesów edukacji zawodowej:

- Rozwiązywanie problemów edukacji zawodowej w Roku Szkoły Zawodowej i w przyszłości;
- Doradztwo zawodowe, w tym Edukacja dla pracy, Łódzki Model Doradztwa Zawodowego;
- Polska Rama Kwalifikacji;
- Egzamin zawodowe;
- Monitorowanie losów absolwentów;
- Ochrona danych osobowych i wizerunku;
- Nowe technologie w szkolnictwie zawodowym.

Konferencja odbyła się z udziałem przedstawicieli władz państwowych, organów prowadzących, wyższych uczelni, stowarzyszeń i związków zawodowych.

W konferencji uczestniczyło 236 osób: dyrektorów i nauczycieli szkół zawodowych, centrów kształcenia praktycznego, centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego, przedstawicieli placówek doskonalenia nauczycieli, pracodawców.

Uczestnicy konferencji (dyrektorzy szkół zawodowych, dyrektorzy centrów edukacyjnych i nauczyciele kształcenia zawodowego) otrzymali na własność tablety, na które pobrali materiały edukacyjne z platformy E-zawodowe.eu (łącznie ponad 2000 stron).

W ramach konferencji zorganizowano także stanowiska techniczno-dydaktyczne partnerów technologicznych, prezentujące najnowsze technologie, publikacje oraz punkt informacyjny.

Konferencję prowadzili przedstawiciele organizatorów: Janusz Moos – dyrektor Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego oraz Maciej Kułak – wydawca magazynu „EduFakty-Uczę Nowocześnie”.

W pierwszym dniu konferencji Ewa Konikowska-Kruk, dyrektor Departamentu Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w MEN wygłosiła dwa referaty w formie wykładu z dyskusją pt. **Edukacja zawodowa w polityce ministerstwa edukacji, Fundusze unijne w szkolnictwie zawodowym**, a prof. Włodzimierz Lewandowski z Międzynarodowego Biura Miar w Sevres omówił techniki satelitarne i wyzwania w tym zakresie dla Polski.

Drugi dzień konferencji rozpoczęto **prezentacją platformy E-zawodowe.eu** oraz jej zasobów udostępnionych dla uczestników spotkania przedstawioną przez Dorotę Ługowską i Artura Rudnickiego.

W sesji wykładowej wygłoszono sześć referatów:

- **Rozwiązywanie problemów edukacji zawodowej w Roku Szkoły Zawodowców i w przyszłości** – Janusz Moos, Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego;

- **Polska Rama Kwalifikacji - opis i rejestr kwalifikacji. Transfer osiągnięć uczących się** – dr Agnieszka Chłoń-Domińczak, Instytut Badań Edukacyjnych;

- **Edukacja dla pracy** – Teresa Kazimierska, Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej;

- **Łódzki Model Doradztwa Zawodowego, w tym modelowanie systemu doradztwa edukacyjno-zawodowego we współdziałaniu z pracodawcami, dobre praktyki na rzecz zatrudnienia absolwentów szkół zawodowych** – Małgorzata Sienna, Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego;

- **Porozumienie o współpracy na rzecz rozwoju kształcenia zawodowego. Działalność Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej dla edukacji** – Bartosz Rzętkiewicz, Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna;

- **Nowy egzamin zawodowy – istota zmian** – Ewa Rudomino, Centralna Komisja Egzaminacyjna.

Istotną część konferencji stanowiła dyskusja panelowa na temat **egzaminów zawodowych** prowadzonej przez Janusza Moosa, dyrektora ŁCDNiKP, w której wzięło udział dwunastu panelistów reprezentujących Centralną Komisję Egzaminacyjną, Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Łodzi, Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, dyrektorzy i przedstawiciele szkół zawodowych i centrów kształcenia praktycznego, którzy wypowiadali się na temat:

- Wniosków z dotychczasowej organizacji egzaminów zawodowych (3 lata doświadczeń).

- Modeli współpracy CKE - OKE - SZKOŁA, OŚRODEK EGZAMINACYJNY w aspekcie organizacji egzaminów zawodowych.

oraz poszukiwali odpowiedzi na pytania:

- W jakim zakresie Nowy EGZAMIN Zawodowy spełnia swoje funkcje diagnostyczne, edukacyjne i społeczne?

- Jakie zmiany w organizacji kształcenia zawodowego (podstawa programowa, organizacja zajęć edukacyjnych, metody kształcenia...) mogą wpłynąć na poprawę wyników egzaminów zawodowych?

W dyskusji aktywnie brali również udział pozostali uczestnicy konferencji.

W dalszej części drugiego dnia konferencji poruszono również istotne zagadnienia dotyczące:

- **Zmian paradygmatu kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych**

- **Monitorowania losów absolwentów, jako szczególnego instrumentu dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy**

- **Edukacji normalizacyjnej w szkole zawodowej**

- **Ochrony danych osobowych i wizerunku ucznia, czyli na co zwrócić uwagę w trakcie udostępniania danych?**

- **Możliwości współpracy międzynarodowej szkół zawodowych poprzez program ERASMUS+**

- **Nowych technologii w szkolnictwie zawodowym.**

W trzecim dniu konferencji prowadzone były warsztaty.

Wiele z nich zostało ocenionych jako szczególnie ważnych dla systemu edukacji, m.in.:

- **Współpraca edukacji zawodowej z rynkiem pracy**

- **Doradztwo zawodowe – modelowanie systemu doradztwa edukacyjno-zawodowego we współdziałaniu z pracodawcami”**

- **E-zawodowe.eu jako platforma do próbnych testów egzaminacyjnych**

- **Dziennik.edu.pl – bezpłatny dziennik elektroniczny w świetle najnowszych wytycznych Ministerstwa Edukacji Narodowej**

- **Programowanie i obsługa obrabiarek sterowanych numerycznie CNC. Wspierająca rola e-learningu w kształceniu zawodowym.**

- **Druk 3D. Nowa technologia w szkolnictwie zawodowym**

- **Nowe narzędzia w kształceniu – lepsze efekty**

- **Opis i walidacja kwalifikacji rynkowej**
- **Wykorzystania zestawu MecLab w procesie dydaktycznym**

- **Inteligentne rozwiązania i aplikacje z wykorzystaniem robotów przemysłowych**

- **Jak zbudować nowoczesną stronę internetową szkoły**

- **Wspieranie edukacji zawodowej ze środków UE**

- **Rozwijanie kreatywności – modelowanie przestrzenne w programie SketchUp**

Wyniki dyskusji prowadzonych podczas sesji plenarnej, dyskusji panelowej i sesji warsztatowych upoważniają do rekomendowania przez II Ogólnopolską Konferencję Dyrektorów i Nauczycieli Kształcenia Zawodowego oraz Centrów Kształcenia Praktycznego *Przemiany w edukacji zawodowej w kontekście relacji szkoła – rynek pracy następujących rozwiązań i wniosków:*

1. Edukacja przedzawodowa jest szczególnie ważnym elementem systemu edukacji. Jej komponenty to doradztwo zawodowe prowadzone jako zajęcia zawodoznawcze, badanie predyspozycji zawodowych oraz zajęcia techniczne dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów, które nadają praktyczny wymiar manualizmowi, pozwalają rozwijać umiejętności manualno-motoryczne i zainteresowania techniczne.

2. Osiąganie kompetencji zawodowych powinno odbywać się w toku indukcyjnym poprzez wykonywanie w procesie kształcenia zadań zawodowych i czynności praktycznych oraz pozyskiwanie informacji niezbędnych do rozwiązania zadań. Kształcenie zawodowe powinno być tak organizowane, aby uczący się wykonując zadania i pozyskując potrzebne informacje przechodzili od poziomu konkretnów poprzez poziom modeli wyobraźniowych do poziomu modeli symbolicznych, w których następuje uogólnienie wniosków i przeniesienie ich na kolejne zadania. Należy odejść od modelu kształcenia polegającego na przekazywaniu teorii i na jej podstawie wykonywania zadań zawodowych. Nowoczesny model kształcenia zawodowego to tok indukcyjny: od zadania do teorii, od szczegółu do uogólnień.

3. Najważniejszym zadaniem dla współczesnej i przyszłościowej szkoły zawodowej, CKP, CKZiU jest organizacja uczenia się poprzez wykonywanie projektów (zadań zawodowych), a w tym grupowe rozwiązywanie problemów, budowanie portfolio uczącego się i wspieranie go przez nauczycieli kształcenia zawodowego, nauczycieli tutorów, coachów.

4. Jednym z najważniejszych zadań współczesnej szkoły zawodowej i szkoły zawodowej przyszłości jest przetworzenie systemu nauczania na system uczenia się i potwierdzania efektów uczenia się. Jest to możliwe w wyniku uczenia się roli wspierającej samodzielne uczenie się – roli tutora, a uczenie uczenia się powinno stanowić motto każdej rozwijającej się organizacji edukacji zawodowej.

5. Efekty uczenia się to najważniejsza kategoria edukacyjna sumująca procesy uczenia się poprzez rozwiązywanie zadań – projek-

tów, uczenia się w grupie, uczenia się według modelu konstruktywistycznego, uczenia się w wymiarze edukacji dla zdatności człowieka – obywatela – pracownika.

6. Kształtowanie kompetencji społecznych, organizacja edukacji dla zdatności człowieka (radzenia sobie w życiu i pracy zawodowej), organizacja edukacji dla zatrudnienia (uczenie się mobilności zawodowej), osiąganie kompetencji zawodowych wyznaczonych przez rynek pracy, a także (może przede wszystkim) kształtowanie gotowości (intelektualnej i motywacyjnej) do wielokrotnego zmieniania kwalifikacji w życiu zawodowym – to istotne wyzwania dla edukacji zawodowej. Wśród tych wyzwań szczególnie należy podkreślać przygotowanie człowieka do uczenia się przez całe życie.

7. Nie należy eksponować tylko jednego systemu edukacji zawodowej, a wskazanym jest wykorzystywać wszystkie zalety kształcenia zadaniowego – modułowego i zalety systemu dualnego. Najlepiej jest wiązać ze sobą te systemy jako warunku do współdziałania edukacji z pracodawcami.

8. Wśród nowych rozwiązań edukacji zawodowej na szczególną uwagę dyrektorów szkół zawodowych i CKP, CKZiU oraz nauczycieli kształcenia zawodowego zasługują:

- monitorowanie rynku pracy dla edukacji,
- doradztwo edukacyjno-zawodowe,
- osiąganie przez uczących się kompetencji zawodowych, w tym kompetencji społecznych,
- walidacja i certyfikacja efektów uczenia się,
- nowe role zawodowe nauczyciela wspierające samodzielne uczenie się uczących się i uczenia się w grupach.

9. Doradztwo zawodowe musi być prowadzone w oparciu o rzetelną informację o rynku pracy, co jest możliwe dzięki współpracy z pracodawcami i instytucjami rynku pracy.

10. Istnieje potrzeba zmiany funkcjonujących dotychczas stereotypów w postrzeganiu obrazu pracy przez uczniów, ich rodziców i wychowawców poprzez powszechne prezentowanie współczesnych, rzeczywistych warunków pracy w różnych obszarach zawodowych.

11. Przygotowanie uczących się do aktywności i mobilności zawodowej umożliwi pozyskanie i utrzymanie zatrudnienia w przyszłości.

12. Doradztwo edukacyjno-zawodowe prowadzone blisko ucznia (w szkole) przy wsparciu ekspertów skutecznie przyczynia się do świadomego planowania kariery edukacyjno-zawodowej oraz funkcjonowania w życiu gospodarczym – wyznaczania celów zgodnie z wewnętrznym potencjałem i uwarunkowaniami rynku pracy.

13. Konieczna jest koordynacja działań w zakresie doradztwa zawodowego w regionie/powiecie (np. tworzenie Ośrodków Doradztwa Zawodowego); systemowe rozwiązania umożliwiają równy dostęp do usług doradztwa edukacyjno-zawodowego.

Konferencja rekomenduje też następujące rozwiązania dotyczące egzaminów zawodowych:

- Umożliwienie przeprowadzenia głównych

sesji egzaminacyjnych w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych (np. w pierwsze 10 dni wakacji lub w ferie). W tym czasie wolne są pracownie dydaktyczne oraz zespoły nadzorujące.

- Ograniczenie czasu trwania egzaminu do 150 minut tak, aby możliwe było przeprowadzenie dziennie trzech zmian egzaminacyjnych, co z kolei spowoduje zwiększenie liczby zdających przypadających na jeden dzień egzaminu (egzaminu w danym ośrodku będą trwały krócej).

- Wprowadzenie zmiany w składach zespołów nadzorujących część praktyczną w modelu „D” i „DK” tak, aby była możliwość nadzorowania egzaminu przez osoby nie będące nauczycielami kształcenia zawodowego. Dzięki temu nauczyciele kształcenia zawodowego mogą pełnić w tym samym czasie inne funkcje (np. asystentów technicznych, egzaminatorów itd.).

- Baczna uwaga należy zwrócić na jakość (np. w aspekcie poprawności merytorycznej, poziomu trudności) arkuszy egzaminacyjnych oraz zwiększenie liczby wersji zadań wykorzystywanych w części praktycznej. Wykorzystywanie tego samego zadania w trakcie kilkutygodniowej sesji egzaminacyjnej powoduje odtajnienie zadania dla zdających w kolejnych terminach.

- Rezygnacja z egzaminów, których przeprowadzenie jest nienaturalne o danej porze roku (np. prace rolne lub ogrodnicze polegające na sadzeniu roślin do gruntu w styczniu).

- Doprowadzenie do sytuacji, w której wyposażenie ośrodków egzaminacyjnych będzie stałe przez dłuższy okres czasu (np. 3 do 5 lat). Pozwoli to doposażyć ośrodki egzaminacyjne w brakujące urządzenia.

- Dokonanie ewaluacji podstaw programowych, polegającej na zweryfikowaniu liczby kwalifikacji (najlepiej ograniczyć liczbę kwalifikacji tam, gdzie jest to możliwe do 2) oraz zapisów efektów kształcenia. Korzystnie wpłynie to na przeprowadzenie egzaminów.

- Zapewnienie dostępu do przykładowych rozwiązań zadań egzaminacyjnych po zakończeniu sesji. Zadanie egzaminacyjne powinno sprawdzać tylko efekty zapisane w podstawie programowej kształcenia w zawodach.

- Utworzenie całoroczne ośrodki egzaminacyjne oparte na strukturach CKP, CKZiU, co wymaga zmian w sposobie finansowania egzaminów (obecnie przeprowadzenie egzaminu w innym miejscu niż szkoła macierzysta jest nieopłacalne dla tego typu placówek, nie finansuje się pracy ośrodka, a egzaminatorzy zatrudnieni w nim nie mogą brać udziału w egzaminie).

- Dokonanie analizy i zweryfikować zadania związane z organizacją egzaminów zawodowych wykonywane przez okręgowe komisje egzaminacyjne i szkoły – ośrodki egzaminacyjne – podział zadań powinien wynikać z odpowiedzialności zawartej w przepisach i nie powinien zaburzać organizacji pracy szkoły (procesu kształcenia).

Losy absolwentów łódzkich szkół zawodowych

24 lutego 2015 roku w Dużej Sali Obrad Rady Miejskiej w Łodzi odbyła się ogólnokrajowa konferencja *Monitorowanie losów absolwentów szkół zawodowych*. Jej organizatorem było Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego wraz z Partnerami - Powiatowym Urzędem Pracy oraz Agencją Analiz Statystyczno-Ekonomicznych An-Stat w Łodzi. W konferencji udział wzięli dyrektorzy i nauczyciele szkół ponadgimnazjalnych i gimnazjów zarówno łódzkich, jak i z województwa łódzkiego, przedsiębiorcy, przedstawiciele samorządów z Łodzi i regionu, doradcy zawodowi, przedstawiciele innych instytucji rynku pracy i edukacji z terenu całego kraju. Ogółem w konferencji uczestniczyło ponad 130 osób. Na konferencji zaprezentowano wyniki realizowanego w 2014 roku projektu dotyczącego badania losów absolwentów wybranych łódzkich szkół zawodowych (do materiałów konferencyjnych dla wszystkich uczestników spotkania dołączono raport badawczy: *E. Ciepucha i J. Moos, Badanie losów absolwentów łódzkich szkół zawodowych. Raport z badań, praca zbiorowa, Wydawnictwo LCDNiKP, Łódź 2015*). Zostały przedstawione informacje na temat problemów wkraczania osób młodych na rynek pracy, ich aktywności zawodowej i stopnia przygotowania do pracy zawodowej. Na konferencji poruszano również tematykę:

- określenia możliwości i potrzeb w zakresie badania efektywności zewnętrznej kształcenia,
- określenia roli i znaczenia badań losów absolwentów dla budowania sprzężeń zwrotnych w układzie SZKOŁA - FIRMA,
- dostarczenia rekomendacji dotyczących wdrożenia do szkół działań z obszaru monito-

rowania losów absolwentów.

Podczas konferencji w ramach poszczególnych prezentacji omówiono szczegółowo następujące zagadnienia:

1. Badanie losów absolwentów jako baza informacyjna do programowania rozwoju szkoły - konkluzje wynikające z badań.
2. Monitorowanie losów absolwentów w kontekście podejmowanych wyborów edukacyjnych - wybrane wyniki badań.
3. Z doświadczeń szkół uczestniczących w badaniu losów absolwentów (*Zespołu Szkół Ekonomiczno-Turystyczno-Hotelarskich w Łodzi, Zespołu Szkół Samochodowych w Łodzi i Zespołu Szkół Przemysłu Spożywczego w Łodzi*).
4. Współpraca szkół zawodowych w Polsce z przedsiębiorcami na przykładzie Działania 9.2 POKL & Badanie Losów Absolwentów Szkół Zawodowych.
5. Szkolnictwo zawodowe w opinii uczniów w świetle wybranych wyników badań.
6. Instytucje rynku pracy na rzecz absolwentów.

Ważnym elementem konferencji była dyskusja, w trakcie której uczestnicy konferencji mogli odnieść się do poszczególnych wystąpień oraz podzielić własnymi przemyśleniami i doświadczeniami w zakresie zagadnień będących przedmiotem konferencji. Wypracowane w trakcie dyskusji wnioski i rekomendacje zostały przez Zespół Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji zamieszczone w całości na stronie www.orpde.wckp.lodz.pl. Mogą one być wykorzystane jako narzędzie do projektowania niezbędnych zmian w obszarze edukacji regionalnej.

Do najważniejszych rekomendacji należy zaliczyć następujące:

- Niezbędna jest promocja korzyści prowadzenia badań losów absolwentów
- Badanie losów absolwentów powinno być systemowe
- Badanie losów absolwentów powinno być cykliczne
- Niezbędne jest wspieranie szkół w prowadzeniu badań losów absolwentów
- Warunkiem prowadzenia monitoringu losów absolwentów jest odpowiednie przygotowanie organizacyjne
- Należy podejmować współpracę w zakresie wypracowywania metodologii badań losów absolwentów
- Potrzebne jest wdrażanie aplikacji wspierających realizację badań losów absolwentów
- Należy także podjąć działania nad możliwością standaryzacji metodologii badań losów absolwentów
- Szkoły powinny przygotowywać absolwentów do wejścia na rynek pracy
- Konieczna jest promocja w szkołach oferty urzędów pracy skierowanej do absolwentów.

Więcej szczegółów na temat uzyskanych wyników badań losów absolwentów łódzkich szkół zawodowych przekazemy Czytelnikom w kolejnych numerach „DOBRYCH PRAKTYK”.

Elżbieta Ciepucha
Kierownik Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji

Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi

Jeden Urząd dwie lokalizacje...

ul. MILIONOWA 91

ul. KILIŃSKIEGO 102/102a

Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi

93 - 121 Łódź, ul. Milionowa 91,
tel. (42) 251-65-00, (42) 251-66-00 fax (42) 251-66-11
90 - 012 Łódź, ul. Kilińskiego 102/102a,
www.pup-lodz.pl, e-mail: lol2@praca.gov.pl;

Urząd czynny w godzinach
8.30-15.00

INFORMACJE DLA PRACODAWCY

Współpraca przedsiębiorcy z Powiatowym Urzędem Pracy w Łodzi może dotyczyć świadczenia usług dotyczących:

- pomocy w uzyskaniu spośród osób bezrobotnych i poszukujących pracy odpowiednich kandydatów do zatrudnienia w związku ze zgłoszoną ofertą,
  - doradztwa w kwestiach zatrudnienia osób bezrobotnych,
- szkolenia i podnoszenia kwalifikacji przyszłych kadr dla Państwa,
  - organizowania na państwa życzenie indywidualnych i specjalistycznych giełd pracy,
- tworzenia nowych miejsc pracy z wykorzystaniem środków Funduszu Pracy, EFS, PFRON.

Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi realizuje w ramach przyznanych środków finansowych następujące formy wsparcia dla pracodawców :

Prace interwencyjne

jest to zatrudnienie bezrobotnego przy wykonywaniu prac organizowanych przez gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki, jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków.

Roboty publiczne

to zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej ze starostą i ma na celu wsparcie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Staż

oznacza nabywanie przez bezrobotnego umiejętności praktycznych do wykonywania pracy bez nawiązania stosunku pracy pomiędzy pracodawcą i bezrobotnym.

Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy

jest to pomoc finansowa, jakiej może udzielić PUP w związku z utworzeniem lub przystosowaniem stanowiska pracy i zatrudnieniem na tym stanowisku skierowanego bezrobotnego. O refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy może ubiegać się podmiot, który prowadzi działalność gospodarczą przez okres co najmniej 6 miesięcy i nie rozwiązał w okresie 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku stosunku pracy z pracownikiem za wypowiedzeniem dokonany przez podmiot oraz zamierza wyposażyć lub doposażyć stanowisko pracy w zakładzie zlokalizowanym na terenie miasta Łodzi.

Projekt edukacyjny

Niezwykłe Dzieciństwo - Sybir w oczach dziecka

Ośrodek Zarządzania w Edukacji ŁCDNiKP zachęcony ubiegłorocznym sukcesem projektu *Bezsenność Jutki* w tym roku szkolnym podjął kolejną próbę przybliżenia młodszym dzieciom problematyki II wojny światowej. Inspiracją do realizacji projektu *Niezwykłe Dzieciństwo - Sybir w oczach dziecka* była kolejna książka z serii *Wojny dorosłych – historie dzieci*, autorstwa Doroty Combrzyńskiej-Nogali *Syberyjskie przygody Chmurki*. Opowiada ona historię Anny Szykowskiej-Michalskiej, która jako trzyletnie dziecko w 1941 roku razem z mamą, babcią i ciotką trafiła do tajgi syberyjskiej nad rzeką Jenisej niedaleko Krasnojarska. Główna bohaterka była zbyt mała, żeby pamiętać Polskę, dlatego szybko zaaklimatyzowała się w nowym otoczeniu, nie zadawała pytań i nie analizowała trudnej sytuacji, z którą przyszło jej się zmierzyć. Ta dziecięca postawa pełna naiwności i wiary, stała się punktem wyjścia, a zarazem myślą przewodnią Elżbiety Kolczyńskiej i Katarzyny Pęczek organizatorek projektu *Niezwykłe Dzieciństwo - Sybir w oczach dziecka*. Celem projektu była także próba skonfrontowania wspomnień małej dziewczynki, która wraz z rodziną została wywieziona na daleką Syberię, z wiedzą historyczną na temat deportacji Polaków w głąb Rosji.

Adresatami projektu byli uczniowie łódzkich Szkół Podstawowych - SP nr 65, SP nr 83, SP nr 152, SP nr 202 oraz Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 4. Łącznie w projekcie wzięło udział ponad 200 dzieci z klas I-III oraz IV-VI. Realizacja projektu odbywała się wieloetapowo. Nauczyciele, którzy zgłosili swoich uczniów do udziału, byli przede wszystkim odpowiedzialni za zapoznanie ich z treścią książki, co odbywało się podczas lekcji języka polskiego, godzin wychowawczych, lekcji bibliotecznych.

Następny etap to udział w spotkaniach z autorką książki oraz główną bohaterką - Anną Szykowską-Michalską, która przywoziła ze sobą także ocalałe pamiątki z zesłania. Było to niezwykle doświadczenie dla obydwu stron. Dzieci miały okazję zobaczyć autorkę książki i zarazem jej bohaterkę oraz posłuchać o życiu w nieludzkich warunkach. Pytaniom ze strony dzieci nie było końca. Uczniów interesowało wszystko, czyli proza życia na Syberii, wszechobecny głód, śmierć, ale i zabawy, kontakty z rówieśnikami, nauka obcego języka, praca, obchodzenie świąt. Natomiast Dorota Combrzyńska-Nogala opowiadała o pierwszym spotkaniu z tytułową Chmurką, o niekończących się rozmowach, towarzyszącym wspomnieniom wzruszeniu. Później oczywiście każdy uczeń ustawił się w kolejce po autograf autorki książki.

Kolejnym etapem były zajęcia prowadzone przez Hannę Jastrzębską-Gzellę z wykorzystaniem metody dramy. Te niecodzienne zajęcia edukacyjne odbywały się w Poleskim Ośro-

dku Sztuki, gdzie usiłowano odtworzyć przeżycia bohaterów na zesłaniu. Hanna Jastrzębska-Gzella przygotowała na tę okoliczność niezwykle rekwizyty, które „zagrały” w scenach pokazywanych przez dzieci. Nauczycielki obecne podczas tych zajęć podkreślały, jak niezwykle wartościowe miały te spotkania. Uczniowie wychodzili z nich odmienieni, mieli ciekawe spostrzeżenia, niektórzy żalowali, że nie wszystkie lektury są z nimi tak omawiane.

Następnie ogłosiliśmy konkurs literacki. Należało napisać opowiadanie pt. *Niespisana przygoda Chmurki*. Dzieci miały wymyślić i opisać przygodę, którą tytułowa Chmurka mogła przeżyć na Syberii. Dzięki dużemu zaangażowaniu wszystkich nauczycieli, powstało wiele ciekawych form literackich. Wyobraźnia uczniów przerosła nasze najśmielsze oczekiwania. Nadesłano bardzo dużo prac, więc komisja miała trudne zadanie.

Projekt *Niezwykłe Dzieciństwo. Sybir w oczach dziecka* nie powstałby w tak ciekawej formie, gdyby nie współpraca ŁCDNiKP z **Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi** przy ul. Gdańskiej. Zorganizowano warsztaty dla uczniów, które odbyły się na terenie muzeum. Zajęcia, których nadrzędnym celem było przybliżenie historycznego tła tamtych czasów oraz wyposażenie uczestników w podstawowe informacje dotyczące wywozu Polaków na Sybir, poprowadziła pracownik muzeum Pani **Kamila Lutek**. Zajęcia zorganizowane były w 11 grupach. Treść przekazywanych informacji była starannie dostosowywana do wieku odbiorców. Wszyscy uczniowie uczestniczyli w wycieczce po muzeum, zapoznali się z archiwalnymi dokumentami i fotografiami. Ogromne wrażenie zrobiły na zwiedzających zrekonstruowane cele, ukazujące warunki, w jakich przetrzymywani byli osadzeni oraz pokoje przesłuchań. Szczególną uwagę zwróciły osobiste pamiątki pobytu w więzieniu przy dawnej ul. Długiej (obecnie ul. Gdańskiej): oficjalna korespondencja, grypsy, różnego rodzaju pamiątniczki, rysunki, grawerowane szklanki, modlitewniki. Zachwyciły nie tylko uczniów, ale i nauczycieli wykonane z więziennego chleba: różańce, figurka św. Antoniego, szachy, kostki do gry i cygarniczka. Była to wspaniała lekcja historii, która jednocześnie ułatwiła wykonanie kolejnego zadania, z którym musieli zmierzyć się uczniowie. Polegało ono na (w zależności od wieku uczniów) samodzielnym wykonaniu obuwia (z przeznaczeniem na surową syberyjską zimą), wyselekcjonowaniu produktów żywnościowych, do których mieli dostęp zesłani, rozwiązaniu krzyżówki czy wypełnieniu karty pracy oraz ułożeniu puzzli przedstawiających scenę z życia zesłańców. Wszyscy uczniowie wykazali się ogromnym zaangażowaniem podczas wykonywania przydzielonych im zadań. Najważniejsze jednak, że poprzez zabawę

i aktywne eksplorowanie mieli okazję skonfrontować wspomnienia małej dziewczynki zesłanej na Syberię z prawdziwą historią zsyłek Polaków w głąb Rosji w 1940 roku.

W ten sposób dobrnęliśmy do końca projektu. Podsumowanie odbyło się 30 kwietnia 2015 r. w siedzibie ŁCDNiKP. Na to niezwykle spotkanie przybyli wyjątkowi goście. Zaproszenie przyjęli: prof. dr hab. Albin Głowacki z Uniwersytetu Łódzkiego, dr Stanisław Jurkin Prezes Oddziału Związku Sybiraków w Łodzi wspólnie z członkami Związku, a także Wiesława Jędrzejczykowska Redaktor Naczelna Wydawnictwa Literatura, Piotr Machlański Dyrektor Muzeum Tradycji Niepodległościowych oraz Anna Szykowska-Michalska i Dorota Combrzyńska-Nogala. Poza tym w spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele wszystkich zaangażowanych szkół.

Zaproszeni goście w różny sposób są związani z losami Polaków zesłanych na Syberię. Często bezpośrednio uczestniczyli w tych tragicznych wydarzeniach. Po kolei zabierali głos i opowiadali o swoich przeżyciach. Było to niezwykle spotkanie pełne emocji i wzruszenia. Ostatnim etapem kończącym już kilkumiesięczne działania w ramach projektu był krótki konkurs. Reprezentanci szkół musieli odpowiedzieć na kilka pytań dotyczących treści książki, zajęć realizowanych metodą dramy i tego, czego dowiedzieli się podczas spotkań w Muzeum Tradycji Niepodległościowych. Okazało się, że wszyscy uczniowie, nawet ci najmłodsi bezbłędnie odpowiedzieli na zadane pytania. Później Pan Janusz Moos Dyrektor ŁCDNiKP wręczył uczącym się nagrody, a nauczycielom i dyrektorom szkół podziękowania. W sposób szczególny podziękowano także Paniom: Annie Szykowskiej-Michalskiej i Dorocie Combrzyńskiej-Nogali jak również Hannie Jastrzębskiej-Gzelli i Kamili Lutek.

Sponsorami nagród byli: Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi, ŁCDNiKP oraz Wydawnictwo Literatura.

*Elżbieta Kolczyńska
Katarzyna Pęczek*

25 LAT WYDAWNICTWA „LITERATURA”

Wywiad z Redaktorką Naczelną Wydawnictwa *Literatura*, Wiesławą Jędrzejczykową

Jolatna Bielecka: - *Literatura* obchodzi swoje 25-lecie. Jakie były początki wydawnictwa, które dziś jest rozpoznawalne przez wielu czytelników. Gdzie i od czego się zaczęło?

Wiesława Jędrzejczykowa: - Zaczęło się tutaj, w Łodzi. W 1990 roku założyłam wraz ze współnikami Wydawnictwo 86 Press, które w 1995 roku zmieniło nazwę na Literatura.

- Jak wydawnictwo rozwijało się dalej?

- Oczywiście dla nas najważniejszym wydarzeniem było wydanie w 1990 roku pierwszej książki *O kocie Filemonie* z ilustracjami Ryszarda Szymczaka. Wtedy też emitowany był film animowany o tym tytule. Istotne dla rozwoju firmy było nawiązanie kontaktu z twórcami współczesnej literatury dla dzieci i młodzieży. W latach 1993-1994 rozpoczęliśmy współpracę z Edmundem Nizurkim, bardzo popularnym pisarzem, (dziś legendą) który dostrzegł niesamowitą potencjał w zmianach, jakie zachodziły w kraju i pisał powieści dla młodzieży osadzone w nowych realiach. *Pięć melonów na rękę* – powieść o przedsiębiorczości młodych, dostała Nagrodę IBBY i Fundacji Świat Dziecka.

Kolejny ważny etap naszej działalności łączy się z podjęciem decyzji o wydawaniu książek Grzegorza Kasdepke, dziś najpoczytniejszego pisarza „dziecięcego”. Jego debiut literacki – *Kacperiada* od razu zyskał wielu zwolenników, został zauważony przez krytyków. Za tę książkę Grzegorz Kasdepke otrzymał Nagrodę Literacką im. Kornela Makuszyńskiego, a za *Bon czy ton* oraz *Co to znaczy...* – Wydawnictwo *Literatura* zostało dwukrotnie zdobywcą Nagrody Edukacja XXI.

Po sukcesie *Kacperiady* śmielej sięgnęliśmy po inne debiuty. Mamy ich wiele na naszym koncie, żeby wymienić choćby Barbarę Gawryluk, Izabellę Klebańska, Joannę Jagiełło czy Kazimierza Szymeczkę.

- Były i inne nagrody?

O tak, było ich wiele. Spis wszystkich naszych nagrodzonych książek i ich autorów można znaleźć w najnowszym, jubileuszowym katalogu. Poza nagrodami za konkretne tytuły, ja osobiście zostałam uhonorowana Nagrodą Amicus Librorum Biblioteki Śląskiej w Katowicach, a w maju b.r. za działalność oświatową Nagrodą im Kallimacha Magazynu Literackiego KSIĄŻKI.

- Już kilka lat temu *Literatura* otrzymało certyfikat Partner Przyjazny Edukacji.

W jakich działaniach edukacyjnych wydawnictwo bierze udział, jakie inicjuje, organizuje?

- Bierzymy udział w pracach jury Konkursu Literackiego im. Astrid Lindgren organizowanego przez Fundację ABC XXI *Cała Polska czyta dzieciom*. Prace nadesłane na konkurs są anonimowe. Jest to szansa na odkrycie nowych utalentowanych autorów. Jesteśmy współtwórcą akcji *Z książką na walcach*. Trzytności lat temu nawiązaliśmy współpracę z Biblioteką Wojewódzką we Wrocławiu. *Literatura* rozpowszechniła to edukacyjne przedsięwzięcie w innych województwach – podkarpackim, małopolskim, lubuskim, pomorskim, łódzkim oraz na Zaozliu. Docieramy do małych miejscowości. Dzieci poznają nasze książki, odbywają się spotkania z ich autorami, kiermasze, konkursy z nagrodami.

W każdym roku konkursy dla dzieci przebiegają pod innym hasłem. W tym roku brzmi ono: *Na tropie tajemnic*. Finał tegorocznej odbył się w Uniejowie. Dzieci przeszły wówczas w paradyzie czytelniczej od

rynku pod zamek, gdzie obejrzały przedstawienia, zaprezentowały autorów książek, brały udział w literackim konkursie przygotowanym przez Bibliotekę w Uniejowie. W następnych dwóch latach finał akcji *Z książką na walcach* odbędzie się w Sieradzu oraz w Kutnie. Oczywiście ważnym partnerem w organizacji tego przedsięwzięcia są Biblioteki Publiczne w miejscowościach, do których docieramy.

Współpracujemy z bibliotekami w Łodzi, szkołami, ośrodkami doskonalenia nauczycieli (w Łodzi, Wrocławiu, Płocku, Kielcach), które zapraszają nas na konferencje dla nauczycieli polonistów, bibliotekarzy. Nasze działania edukacyjne mierzą do tego, by dzieci polubiły czytanie, czytały i oceniały książki. Chodzi nam też o to, by do szkolnych bibliotek docierały nowe, współczesne teksty. To, jakie książki dzieci będą czytać teraz, zadecyduje o ich wyborach czytelniczych w przyszłości.

Prowadzimy od lat akcję *Wokół książki*. Odbywa się ona w kilku miastach, w których nawiązujemy współpracę z miejską biblioteką. W ramach akcji odbywają się spotkania z autorami książek dla dzieci i młodzieży, a następnie każdy z nich prowadzi warsztaty – plastyczne, recytatorskie, teatralne itp. Po ich zakończeniu odbywa się prezentacja efektów działań uczestników. Przeważnie tego dnia dzieci nocują w bibliotece, a rano odbywa się kiermasz książek. W Łodzi nie mamy partnera do prowadzenia takich działań, ale podobne robimy we współpracy z Domem Kultury 502.

- Jakie książki Państwo wydajecie?

- Mamy w naszej ofercie teksty przeznaczone dla dorosłych – serię *Łodziana*, która będzie kontynuowana. Jednak z założenia 95% wydawanych przez nas tytułów to książki dla dzieci i młodzieży, pisane i ilustrowane przez polskich twórców. Szukamy książek z nienachalnym przesłaniem dydaktycznym, obyczajowym, które dotyczą codziennych spraw dzieci, ich problemów, ukazujących ich relacje z rówieśnikami oraz z dorosłymi, książki mądre, krzepiące. Mamy też w naszej ofercie książki historyczne. Dzieci w łatwy sposób mogą dzięki nim poznać historię kraju, swojego regionu. Taki właśnie charakter ma książka *A to historia* Kazimierza Szymeczko, w której wydarzenia historyczne spletają się z najważniejszymi wydarzeniami literackimi opisywanych czasów czy jedna z nowości wydawniczych *Jagiello pod prysnieniem* Pawła Wakuły.

Mamy też powieści dla młodzieży – seria *Plus minus 16*. Niezwykle ciekawa jest seria *Wojny dorosłych – historie dzieci*. Książki z tego cyklu w przystępny dla młodych czytelników sposób poruszają temat wojny, bez patosu pokazują życie, problemy dzieci i ich rodziców w tych trudnych czasach. Książki te dotyczą okresu II wojny światowej, mamy jednak zamiar rozszerzyć zakres czasowy, wyjść poza Polskę, pokazać współczesne konflikty rozgrywane się w innych krajach.

W sierpniu ukaże się – *Która to Malala?* Renaty Piątkowskiej, opowiadająca historię laureatki pokojowej Nagrody Nobla, jej walki o prawo do edukacji dziewcząt w Pakistanie. Staramy się o to, by patronat nad książką objęła ambasada Pakistanu.

Nie wydajemy książek fantasy i fantastyczno-naukowych. Tych pierwszych jest już na rynku wydawniczym bardzo dużo, a dobrych książek science fiction dla dzieci czy młodzieży nikt nam nie zaoferował. Z reguły nie wydajemy też baśni. Za to proponujemy czytelnikom zbiory polskich le-

gend np. *O krakowskich psach i kleparskich kotach*. *Polskie miasta w baśni i legendzie*, *Łódź w baśni i legendzie*. Mamy też książki „ekologiczne” Pawła Wakuły. Dwie z nich: *O czym szumi las* i *Na tropie sześciopłata* powstały pod patronatem i z inspiracji Lasów Państwowych. Są w naszej ofercie książki o zwierzętach. To często prawdziwe, wzruszające opowieści ukazujące nasze relacje z nimi.

Wydajemy również zbiory opowiadań tematycznych np. *Opowiadania z dreszczykiem* czy *Opowiadania z kluczem*. W książkach tych strach jest przełamany śmiechem, każde opowiadanie kończy się wyjaśnieniem tajemniczego zjawiska w sposób racjonalny. Do obu wymienionych wyżej pozycji dołączone są audiobooki.

- Jakie kryteria musi spełnić tekst, książka, by mogła być przez Was wydana?

- W doborze tekstów pomaga mi moje wieloletnie doświadczenie, a przede wszystkim intuicja, tzw. nos wydawniczy. Tekst musi być napisany dobrą polszczyzną, zaciekać fabułą, nieść jakieś przesłanie, ale nienachalne. Do naszej redakcji niemal codziennie docierają tzw. „rymowanki”. Ich autorzy często zapominają, że dobry wiersz to nie tylko rym, musi być w tekście coś jeszcze – sens, rytm, dowcip. Wydajemy, jeśli chodzi o wiersze, książki sprawdzonych już autorów: W. Chotomskiej, M. Brykczyńskiej, K. Jerzykowskiej, J. Papuzińskiej. Ich wiersze to właśnie poezja dla dzieci, w której jest ciekawa, mądra myśl, rym, rytm, humor. Nie są to na pewno wiersze dla bardzo małych, dzieci.

- W jaki sposób pozyskuje Pani autorów ciekawych, wartościowych książek?

- Pisarze przysyłają nam propozycje wydawniczą, ale też coraz częściej zwracam się do nich z pomysłem serii, tematu. Teraz, kiedy pozycja Wydawnictwa jest ugruntowana – łatwiej mi przekonać do swojego pomysłu.

- Czy zgadza się Pani, że książka w wersji papierowej przeżywa zmierzch?

- Wręcz przeciwnie, jest w ofensywie. Notujemy wzrost sprzedaży książek, to są obserwacje nie tylko nasze, ale i innych wydawnictw. E-booki oczywiście będą. Zwykle są to książki naukowe, czytała dla dorosłych, trochę klasyki. Nie sądzę, by książka – wartościowa, dobrze skomponowana i wydana, zbiór myśli przekazywanych innym ludziom, (a każdy pisarz był przecież najpierw czytelnikiem), miała kiedykolwiek umrzeć. To wnioski z obserwacji rynku wydawniczego, nie moje pobożne życzenia. Owszem jest nadprodukcja książek, można mieć zastrzeżenia co do sposobu jej sprzedaży (np. kosze książek w supermarketach), ale to trochę inne zagadnienie. Dobra książka, taka, która wyposaży nas na całe dorosłe życie i będzie nam towarzyszyła, na pewno nie zginie.

- Oprócz kontynuacji dotychczasowych działań, planów, o których już Pani wspomniała, co nowego będziecie proponować czytelnikom?

- W niedługiej przyszłości powstanie seria książek, w których tekst zapisany będzie po polsku i po angielsku, przeznaczonych dla dzieci dwujęzycznych. We wrześniu ukażą się trzy takie książki.

- Dziękuję za spotkanie, życzę Pani i całej ekipie *Literatury* wielu sukcesów i tego by dzieci, za waszym pośrednictwem, poznały jak najwięcej dobrych, wartościowych książek i rozmawiały się w ich czytaniu.

Rozmawiała Jolanta Bielecka

Felieton z cyklu **A W BUDZIE POD PSEM...**

Święty spokój

Kiedy będę mieć forsy jak lodu, kiedy poznam rozkosze zameścia czy przybędzie mi trochę rozumu, trochę szczęścia... a tymczasem leżę pod gruszą, na dowolnie wybranym boku i mam to, co na świecie najświętsze, święty spokój... tak śpiewała swego czasu Maryla Rodowicz. Bardzo ważne słowa, zwłaszcza, gdy mamy przed sobą perspektywę dwóch tygodni bez uczniów, rad, klasyfikacji, ewaluacji. Po prostu ferie.

Kolejni ministrowie próbują robić zamach na wolny czas nauczyciela. Między świętami – ustalić dyżury i do roboty nieroby! Wakacje, tylko miesiąc, a potem – do roboty! Nieważne, że nie ma kogo uczyć, bo żaden zdrowy na umyśle uczeń w wakacje ani między świętami do szkoły nie przyjdzie. Nawet maturzysta, nie przesadzajmy z ich pilnością! Ferie? To dzieci je mają, a wy nieroby do roboty!

Zasadniczo jest w tym racja – za dużo czasu wolnego, potem trzeba lecieć z materiałem, gonić, drugi semestr praktycznie jest do kwietnia, a potem jak to się mówi: *po prostu jest ciepło... sorze wyjdziemy na dwór? Jest ciepło!* Za dużo czasu wolnego to późniejsze wydłużanie się czasu, aż uczeń zaskoczy. Powrót z ferii trwa przynajmniej tydzień, nikt normalny (pomijam wszystkich, którzy odreagowują na uczniach nieudane życie osobiste lub jego brak) klasówek nie robi tydzień po feriach, bo wynik może być tylko jeden. Zanim uczeń wskoczy w szkolne tryby mamy marzec i releksje, potem święta, potem egzaminy, a potem...jest ciepło. I jak tu uczyć?

Z drugiej strony... nie wyobrażam sobie likwidacji ferii, wakacji, przerwy między świętami. Potrzebne są „oddechy”, „ładowanie baterii”. Nauczyciel musi mieć czas na odreagowanie – w tygodniu zajęć nie ma czasu! Po prostu nie ma. Jedna szkoła, druga, czasem trzecia, jakieś dodatkowe godziny, korepetycje – trzeba jakoś wyżyć, a nie każda nauczycielka ma bogatego męża, który na „trzydziestkę” kupuje jej volkswagena polo. O nauczycielach płci męskiej, którzy mają być żywicielami rodziny, nie wspomnę.

No więc, podliczając wszystkie godziny, nauczyciel pracuje ponad 40 godzin w tygodniu. Ba, przynosi często robotę do domu! Nie ma tak, jak gdziekolwiek indziej, 16.00, podbijam kartę i mam wszystko gdzieś! A to dyrektor dzwoni, a to wicedyrektor dzwoni, trzeba wypełnić arkusze, zrobić analizy, wykresy, tabele... A jeszcze awans zawodowy, kursy, papierki, zaświadczenia...

Ferie. Najlepiej gdzieś poza miastem. Góry. Ośnieżone drzewa. Narty. Powietrze, które zatyka i powoduje zawroty głowy. Nie tylko u palaczy. Zostawienie wszystkiego w cholerę. I święty spokój.

W tym roku nie pojechałem na ferie. Były wielkie plany na nadgonienie spraw przez dwa tygodnie i... rozchorowałem się. Z planów nie wyszło. Ale miałem dwa fajne dni.

Drugi poniedziałek ferii. Od rana sypało jak na Hali Gąsienicowej. Łódź sparaliżowana. Śnieg po kostki. Pobiegliśmy z psakiem na spacer. W parku Poniatowskiego zdjąłem psa smycz... Gdybyście go widzieli jak zasuwa po muldach

świeżego śniegu. Tylne łapy jak teleskopy hydrauliczne, na pysku piana, przednie łapy zdawały się orać śnieg. I skok! I pad! I skok! Urr-aaaa! A ja za nim. Ośnieżone drzewa w parku, ludzi prawie w ogóle. I cisza, która dzwoniła w uszach! Wróciliśmy mokrzy, moja kurtka i jego futro dosłownie parowało, psa na rękach przyniosłem, nie miał siły...

Niestety reszta tygodnia upłynęła pod znakiem jednej wielkiej pluchy. Wszystko z poniedziałku topniało przez kolejne kilka dni. Ani psa na dwór wygonić. Wychodziliśmy na poranne odsiki, ale bez entuzjazmu. Aż w piątek od rana słońce. Resztki śniegu gdzieś się jeszcze skrzyły pod krzakami, między mogiłami młodych, rosyjskich żołnierzy, którzy przyjechali nas wyzwalać, a którym dziś wszyscy zlorzeczają, że to niby w niewolę nas wzięli. Kto? Dwudziestoletni piechurzy? Mój Boże. Zmawiam czasem za nich wieczny odpoczynek, jak rano biegamy tam z psem. Wydaje mi się wówczas, że ci młodzi chłopcy z Noworosyjska, Krasnojarska, Duszambe czy Irkucka, chronią nas, kiedy w parku raczej ciemno i nieprzyjemnie. Jestem zatem w piątek, na tym słoneczku, w miarę sucho, co miało stopnieć – stopniało. Pies merda radośnie ogonem. Na krzakach obok kortów tenisowych pierwsze paki. Aż się prosiło, by zaśpiewać *wiosna, wiosna się budzi w całej naturze...*

Wiosna! Wreszcie! Aż się chce wracać do szkoły po feriach! Co nie psina?

Maciej Samolej

Felieton z cyklu **FAUX PAS**

AĘ

Pani A
*napinka i foch
na piedestale
stroiicielka póż
satrapka słów
strażniczka ego
sybarytka win
szamanka cis
skwierzący błysk
na piedestale.*

Pan E
*Zdolny jestem niesłuchanie
parafraza na wezwania
nadymana bańka roślinie
pęka balon Mocium Panie
jestem silny, mądry, piękny
KIMS ja jestem, jestem wielki!*

W zależności od życiowych doświadczeń, wcześniej czy później, spotykamy takich ludzi jak pani A i pan E. Warunkiem *sine qua non* dla funkcjonowania AĘ jest aplauz dla wszelkich po-

dejmowanych przez nich wysiłków. Publiczność jest stale w pogotowiu z lukrowaną pochwałą, lechzącą ambicję, która wznosi AĘ ponad innych i szybuje jak samozwańczy Batman egocentryzmu nad głowami maluczkich, jak sądzą. Klepiemy AĘ po ramieniu i słyszymy syk niezadowolona na ten protekcyjny gest. AĘ ma na czole wytatuowany slogan: „rozwijając czerwony dywanik, tylko szybko!”. Brak dystansu do siebie AĘ interpretuje jako poczucie godności, a zbyt skromne brawa jako ujmę na honorze. AĘ jest pamiętliwy/a, to jej/jego cecha charakterystyczna. Postawa typu „wróg czai się za każdym rogim” wyzwala determinację w prześlizgiwaniu się po mrocznych zakamarkach umysłu. Z czasem tak bardzo zawierza swemu przekonaniu o własnej racji, że nawet wół nie wyciągnie go/jej z uporczywego twierdzenia o swojej wielkości. AĘ się przecież nie myli, AĘ po prostu wie.

Dezaprobata innych wywołuje głęboką urazę, rozpacz nieomal lub przeciwnie, utwierdza AĘ w słuszności opinii o swoich nadzwyczajnych zdolnościach, bo przecież traktowanie innych jak plenipotentów umacnia poczucie wyższości. AĘ normalnym rzeczom nadaje w pompatyczny sposób *quasi*-uroczystego tonu, chcąc podkreślić doniosłość „odkrywczego dokonania”. Stałe dopomina się owacji, najlepiej na stojąco, w świetle reflektorów; niech podziwia cały świat. Przeczesuje regularnie własne piórka, napusza-

jąc je w pozie pączusia. Któż nie lubi słodkości... Prześlizguje się na falach koloryzacji i nagłaśnia każdą nobilitację. Medialna kalkomania sukcesu utwierdza AĘ w przekonaniu o progresie własnych intencji. AĘ czuje się profesjonalistą we wszystkich dziedzinach. I nawet jeśli jest w jednej, to mu/jej nie wystarcza, - ze zdaniem AĘ mają liczyć się *zielone ludziki* na wszystkich planetach. To kosztowna idea fix. Tu i ówdzie prześwituje dyletantyzm, wynikający z lekceważenia publiki. Spudłowany PR, małostkowość zawsze kuleje. Kolejny falstart, obnażenie, „król jest nagi!” a królowa potyka się o falbanki. Zdemaskowanie samozwańca nadwyręza powierzchowną wiwi-sekcję AĘ, więc siadają do negocjacyjnego stołu z zaproszeniem „porozmawiajmy jak doktor z doktorem”. Negocjacje to tylko pozór, bo wojna nadal trwa. Przyglądają się jej miliony, a kiedyś była to zaledwie garstka, bo przecież A była kiedyś a, a E był e.

Post scriptum:

–To wódka? – słabym głosem zapytała Małgorzata (...)

– Na litość boską, królowo – zachrypiał – czy ośmieliłbym się nalać damie wódki? To czysty spirytus.

(cytat z książki „Mistrz i Małgorzata” Michaiła Bułhakowa)

Bonusso

SPOŁECZNA AKADEMIA NAUK ŁÓDŹ

■ I miejsce w Łodzi

wśród szkół niepublicznych wg Rzeczpospolitej i Perspektyw

■ III miejsce w Polsce

*w kategorii uniwersytetów niepublicznych
wg Rzeczpospolitej i Perspektyw*

■ Studia MBA wśród 15 najlepszych w Polsce

*Decyzja przyznana przez menedżerów
500 największych firm w Polsce*

STUDIA I STOPNIA

- Administracja
- Dziennikarstwo i komunikacja społeczna
- Ekonomia
- Finanse i rachunkowość
- Grafika artystyczna
- Iberystyka
- Ochrona Środowiska
- Praca Socjalna
- Psychologia*
- Socjologia
- Zdrowie publiczne

STUDIA PODYPLOMOWE

*Międzynarodowe Centrum
Podyplomowe*

Międzynarodowe Centrum
Podyplomowe

STUDIA I i II STOPNIA

- Bezpieczeństwo narodowe
- Filologia angielska
- Fizjoterapia
- Geodezja i kartografia
- Informatyka
- Kosmetologia
- Logistyka
- Pedagogika
- Stosunki międzynarodowe
- Zarządzanie

STUDIA MENEDŻERSKIE W JĘZYKU ANGIELSKIM:

- Bachelor in International Business Management – studia I stopnia
- Studia Master of Science in Professional Communication – dyplom Clark University
- Studia MBA z dyplomem Master Clark University

STUDIA III STOPNIA

*uprawnienia do nadawania tytułów
naukowych:*

- Doktor nauk ekonomicznych:
Nauki o zarządzaniu
- Doktor nauk humanistycznych:
Językoznawstwo
- Doktor nauk technicznych:
Informatyka

STUDIA PRZEZ INTERNET

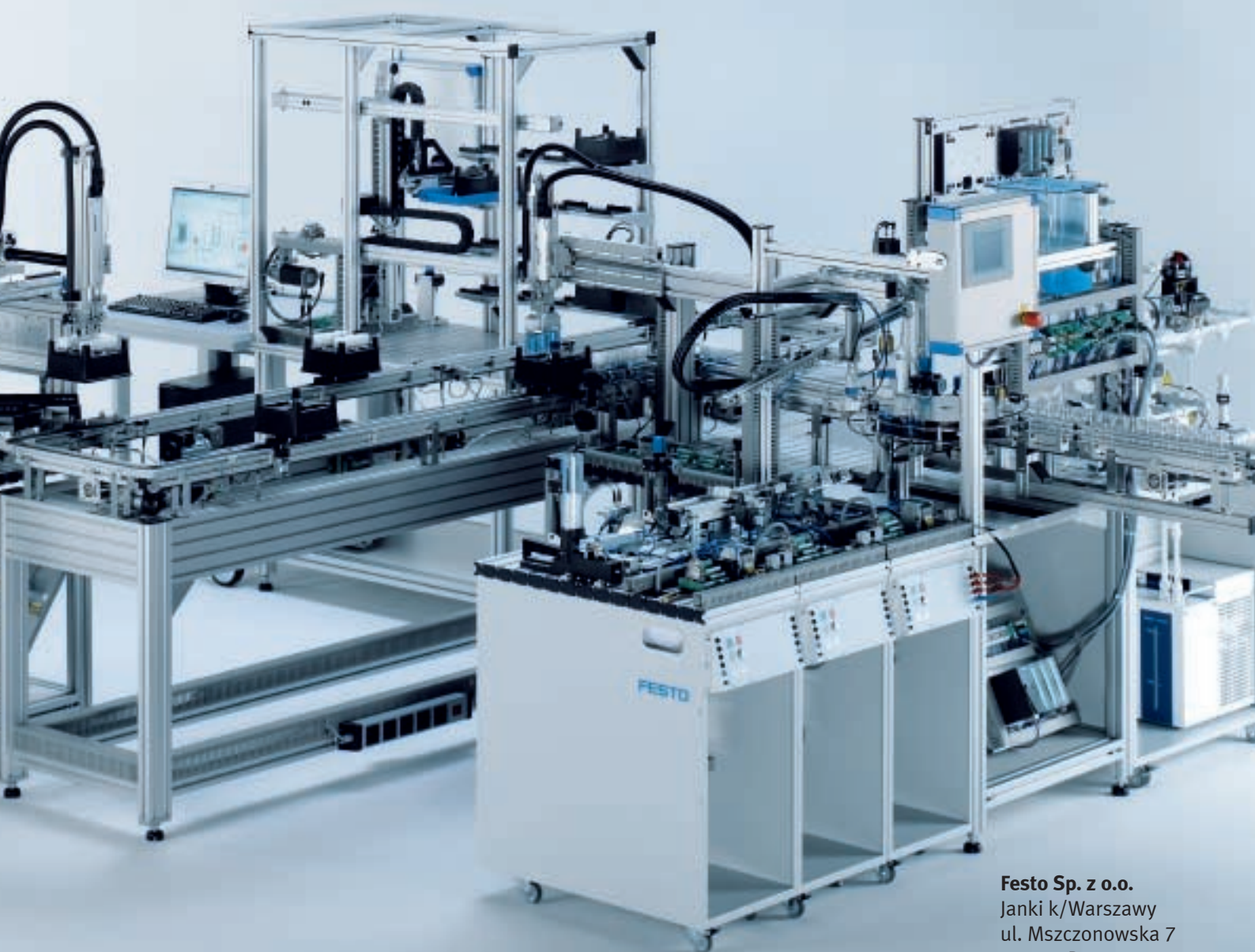
Polska Akademia Otwarta

- Zarządzanie
- Pedagogika
- Logistyka
- Administracja

* studia jednolite magisterskie

Fabryka AFB jako przykład multidyscyplinarnej platformy szkoleniowej

FESTO

Festo Sp. z o.o.
Janki k/Warszawy
ul. Mszczonowska 7
05-090 Raszyn
Tel. +48 22 711 41 01
Fax +48 22 711 41 05
didactic_poland@festo.com
www.festo.pl